

МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Інститут інформатики

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ПРОГРАМ ТА ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 8.18010022 «ОСВІТНІ ВИМІРЮВАННЯ»

Київ –2011

УДК 378.091.27:004(075.8)

ББК 74.580.2028:32.97я73

Н 15

Навчально-методичний комплекс програм та документів щодо підготовки магістрів зі спеціальності 8. 18010022 «Освітні вимірювання» / За ред. професора В.П. Сергієнка – К : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 164 с.

Упорядники: Сергієнко В.П., Кухар Л.О.

Авторський колектив: Андрущенко Т.І., Андрущенко Т.В., Войтович І.С., Кашина Г.С., Кухар Л.О., Мельничук О.Б., Малежик М.П., Сергінко В.П., Сергієнко Н.В., Сидорчук Л.А., Сліпухіна І.А., Тополя Л.В., Ярошенко А.О.

У навчально-методичному комплексі пропонується структура і зміст навчальних дисциплін фахової підготовки студентів V курсу за спеціальністю 8.18010022 «Освітні вимірювання».

Виокремлено тематичні плани, запропоновано зміст, тематику лекційних, семінарських та практичних занять, основну і додаткову літературу, форми та зміст контролю засвоєння теоретичного і практичного матеріалу згідно вимог Болонського процесу щодо навчання студентів у вищих навчальних закладах.

Навчально-методичний комплекс розрахований на викладачів та студентів усіх форм навчання у вищих навчальних закладах Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Рецензенти:

Раков С.А. – начальник відділу наукового забезпечення Українського центру оцінювання якості освіти, доктор педагогічних наук, професор

Торбін Г.М. – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри вищої математики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Рекомендовано Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 5 від 23 грудня 2010 р.)

© НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011

© Сергієнко В.П., Кухар Л.О., 2011

ЗМІСТ

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	5
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	18
Навчальний план.....	36
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Охорона праці в галузі</i>	40
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Принципи тестування</i>	47
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Основи конструювання тестів</i>	53
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Організація дистанційної освіти у навчальному закладі</i>	64
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Методологія і методи досліджень в освіті</i>	70
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Комп'ютерні технології в тестуванні</i>	75
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Тестування в галузі природничо-математичних наук</i>	85
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Когнітивна психологія та психометрія</i>	94
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології</i>	102
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Тестування в галузі гуманітарних наук</i>	113
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Моніторинг якості освіти</i>	122

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Аналіз даних в освіті</i> ..	130
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ <i>Основи педагогічного оцінювання</i>	137
ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	142
ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	151
Додаток 1	158
Додаток 2	161
Додаток 3	162
Додаток 4	163

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА

(варіативна компонента)

МАГІСТРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки

«СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ»

(код і назва напряму підготовки)

РОЗРОБНИК СТАНДАРТУ

Сергієнко В.П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Цей стандарт не може бути відтворений повністю чи частково або тиражований та розповсюджений без дозволу кафедри комп'ютерної інженерії Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова

ВСТУП

Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова доповнює і конкретизує кваліфікаційні вимоги до змісту освіти з боку конкретних замовників-споживачів фахівців.

Стандарт є нормативним документом, у якому відображаються цілі освітньої та професійної підготовки, визначаються роль фахівця з освітніх вимірювань та вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

ОКХ відображає соціальне замовлення на фахівця, що розробляються в сферах праці та професійної підготовки на підставі аналізу професійної діяльності з урахуванням особливостей сфери освіти.

Варіативна частина ОКХ конкретизує галузеві кваліфікаційні вимоги до освітньої діяльності випускника Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова – магістра з напряму підготовки «Специфічні категорії» і

державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула базову або повну вищу освіту будь-якого напрямку підготовки чи спеціальності.

Цей стандарт є складовою компоненти Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова державних стандартів вищої освіти і використовується при:

- прийнятті рішень Експертною комісією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України щодо внесення спеціалізації за спеціальностями до Переліку спеціалізацій за спеціальностями вищої освіти;
- визначенні змісту навчання за цільовою підготовкою фахівців зі спеціальності «Освітні вимірювання»;
- підвищенні рівня соціальної захищеності випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова за рахунок забезпечення мобільності системи підготовки фахівців щодо задоволення вимог ринку праці (споживачів фахівців);
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- визначенні первинних посад випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова та умов їх використання;
- визначенні об'єкта, цілей освітньої та професійної підготовки;
- розробленні засобів діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки фахівця з освітніх вимірювань;
- атестації випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова та сертифікації фахівців;
- укладанні договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- професійній орієнтації здобувачів фаху;
- визначенні критеріїв професійного добору;
- прогнозуванні потреби у відповідних фахівцях та при плануванні їх підготовки;
- визначенні кваліфікації фахівців;
- розподіленні та аналізі використання випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова.

**СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ІНФОРМАТИКИ
НПУ ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**

Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики

МАГІСТРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки

«Специфічні категорії»

спеціальності

8.18010022 «Освітні вимірювання»

Чинний від _____
(рік місяць число)

1. Галузь використання

Цей стандарт поширюється на Інститут інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова, а також міністерства, відомства, асоціації, підприємства, організації різних форм власності, де використовуються фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня

Магістр

Напряму підготовки

«Специфічні категорії»

Спеціальність

8.18010022 «Освітні вимірювання»

Кваліфікації

**Керівник закладу оцінювання якості освіти.
Фахівець в галузі освітніх вимірювань**

з нормативним терміном
навчання (денна форма)

1 рік

Магістр з напряму «Специфічні категорії» має спеціальність «Освітні вимірювання» та підготовлений до роботи за одним чи кількома видами й найменуваннями соціально-економічної діяльності за «Державним класифікатором видів економічної діяльності» ДК 009-96, затвердженим

наказом Держстандарту України від 22.10.96 р. № 441.

№	Вид соціально-економічної діяльності	КОД
1.	Освіта	М-80
2.	Моніторинг якості освіти	
3.	Громадська діяльність	О-91

Магістр за спеціальністю «Освітні вимірювання» здатен виконувати зазначену професійну роботу (професійні назви робіт, коди і назви класифікаційних угруповань професій за “Державним класифікатором професій” ДК 003-95 наведено у Таблиці 1).

Таблиця 1

Професійні назви робіт, які здатен виконувати магістр з професійного спрямування "Освітні вимірювання"

№	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи
1.	1210.1 Керівник (начальник) установи	Директор (начальник) центру тестування
2.	1210.1 Керівник (начальник) установи	Директор центру моніторингу районного управління освіти, вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету тощо)
3.	1229.4 Завідувач установи	Методист центру тестування
4.	1229.4 Завідувач установи	Заступник директора з навчально-виховної роботи
5.	1229.4 Завідувач установи	Завідувач відділу моніторингу якості освіти

Первинна посада – це посада, професійну діяльність за якою здатен виконувати випускник відповідного кваліфікаційного рівня одразу після закінчення Інституту Інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова. Якість

виконання завдання цієї посади гарантує Інститут інформатики Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Магістр зі спеціальності «Освітні вимірювання» може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт.

Професійна діяльність магістра зі спеціальності «Освітні вимірювання» на первинних посадах полягає у:

- реалізації загальних функцій моніторингу якості освіти;
- прийнятті оперативних рішень у межах своєї компетенції; функціональній та інформаційній підготовці до тестування та моніторингу;
- оперативному управлінні первинними підрозділами центрів тестування - лінійними (основна діяльність) або функціональними (підготовча та допоміжна діяльність), а також самостійними організаціями, які переважно не мають апарату управління.

Основні напрями професійної діяльності - інформаційно-аналітична, організаційно-управлінська та адміністративно-господарська. Магістр зі спеціальності «Освітні вимірювання» за умов набуття відповідного досвіду може адаптуватися до таких напрямів суміжної професійної діяльності: управлінська, соціологічна, маркетингова.

Цей стандарт встановлює:

- професійне призначення й умови використання випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова освітньо-кваліфікаційного рівня "Магістр" зі спеціальності «Освітні вимірювання» у вигляді переліку первинних посад, виробничих функцій та типових завдань діяльності з урахуванням особливостей освітньої сфери;
- освітні та кваліфікаційні вимоги до випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова у вигляді переліку здатностей та умінь виконувати завдання діяльності;
- вимоги до атестації якості освітньої та професійної підготовки магістрів зі спеціальності «Освітні вимірювання»;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання фахівців відповідно до здобутих ними в Інституті інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова кваліфікації та спеціальності згідно з чинним законодавством.

Стандарт призначений для сертифікації фахівців та атестації випускників Інституту інформатики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті є посилання на такі державні та галузеві стандарти України:

- ДК 003-95 Державний класифікатор професій;
- ДК 003-95 Державний класифікатор професій (зміни та доповнення № 4 (2002 р.));
- ДК 003-95 Державний класифікатор професій (зміни та доповнення № 5 (2003 р.));
- ДК 009-96 Державний класифікатор видів економічної діяльності;
- ДСВО 01-98 Основні положення;
- ДСВО 02-98 Терміни та визначення;
- ДСВО 03-98 Освітній рівень "Базова вища освіта"
- ДСТУ 3739-98 Положення про ведення державного класифікатора ДК 003-95 "Класифікатор професій";

3. Виробничі функції, типові завдання діяльності та уміння щодо їх

виконання

- 3.1. Відповідно до посад, що може займати випускник Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова, магістр зі спеціальності «Освітні вимірювання» придатний до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для даної функції завдань діяльності. Кожному завданню відповідає система умінь щодо виконання цього типового завдання діяльності з урахуванням специфіки галузі та регіону.
- 3.2. Кафедри та інші підрозділи Інституту інформатики НПУ імені

М.П.Драгоманова повинні забезпечити опанування випускниками системи умінь виконувати певні типові завдання діяльності при здійсненні певних виробничих функцій, визначених у таблиці (додаток А).

4. Здатності розв'язувати проблеми і завдання соціальної діяльності та уміння, що є відображенням наявності цих здатностей

- 4.1. Загальні вимоги до властивостей і якостей випускника Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова як соціальної особистості подаються у вигляді переліку здатностей розв'язувати певні проблеми і завдання соціальної діяльності та системи умінь, що є відображенням наявності цих здатностей.
- 4.2. Кафедри та інші підрозділи Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова повинні формувати випускників як соціальних особистостей, здатних розв'язувати певні проблеми та завдання соціальної діяльності через вироблення умінь, визначених у таблиці (додаток Б).

5. Вимоги до професійного добору

- 5.1. До Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова за спеціальністю «Освітні вимірювання» приймаються особи, що мають повну вищу педагогічну освіту та освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» (Бакалавр).
- 5.2. Абітурієнт повинен мати державний документ про вищу освіту встановленого зразка.
- 5.3. Для забезпечення ефективності реалізації завдань освітньої та професійної підготовки, що визначені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці, при доборі абітурієнтів ставляться вимоги щодо їх здібностей і підготовленості у вигляді системи компетентностей, визначених стандартом базової вищої освіти.

6. Вимоги до державної атестації випускників Інституту інформатики

НПУ імені М.П.Драгоманова

Атестація якості підготовки магістрів зі спеціальності «Освітні вимірювання» щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється Державною екзаменаційною комісією Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова з цього фаху, голову якої затверджує Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, після виконання студентами у повному обсязі навчального плану.

Атестація здійснюється на підставі оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених даною освітньо-кваліфікаційною характеристикою, з використанням загальнодержавного методу комплексної діагностики: складання комплексного державного екзамену.

Присвоєння кваліфікації «Керівник закладу оцінювання якості освіти. Фахівець в галузі освітніх вимірювань» здійснює Державна екзаменаційна комісія.

7. Відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова – магістрів зі спеціальності «Освітні вимірювання»

Відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова встановлюється згідно з чинним законодавством.

**Виробничі функції, типові завдання діяльності та уміння,
якими повинен володіти випускник Інституту інформатики
НПУ імені М.П.Драгоманова
зі спеціальності «Освітні вимірювання»
напряму "Специфічні категорії"**

Шифр виробничої функції, типової задачі діяльності та уміння	Назва виробничої функції, типової задачі діяльності та зміст уміння	Вид і клас типової задачі діяльності, вид та рівень сформованості уміння
1	2	3
1	Проектувальна	
1.01	Розроблення моделі проведення тестування	ПФ.Е
1.01.01	У складі групи фахівців сфери педагогічної праці, науковців, методистів та викладачів: - враховуючи особливості контингенту тестованих визначити мету, етапи проведення тестування, завдання, форму проведення, методи опрацювання результатів тестування;	
1.01.02	- на підставі нормативних документів визначити перелік основних функцій, узагальнених завдань діяльності основних первинних посад, на яких можуть працювати випускники навчального закладу напряму підготовки «Специфічні категорії»	ЗП.О
2	Організаційна	
2.01	Розроблення локальних нормативних актів і навчально-методичних документів	ПФ.Д
2.01.01	У складі групи науковців, методистів, вчителів та викладачів закладу освіти здійснювати розроблення, затвердження і впровадження програм, тестових матеріалів, навчальних посібників;	ЗП.О
3.01.05	- удосконалення системи інформаційного забезпечення моніторингу якості освіти.	ЗР.Р
3.02	Педагогічний аналіз як функція управління	ПФ.С
3.02.06	У складі групи педагогічних працівників вивчати стан, тенденції розвитку та давати об'єктивну оцінку результатів навчально-виховної роботи;	ЗР.Р
3.02.07	- аналіз, збирання, опрацювання результатів тестування, аналітичне розроблення тестових матеріалів, узагальнення та оформлення документів;	ПП.Н

3.02.08	- аналіз окремих складових елементів навчально-виховного процесу й оцінювання їх стану;	ПР.Р
3.03	Вироблення та прийняття управлінського рішення	ГП.Д
3.03.9	Прийняття рішення як результат покращення взаємодії зовнішніх і внутрішніх чинників;	ПР.О
3.03.10	- визначення педагогічних технологій прийняття управлінського рішення (постановка проблеми, чітке формулювання завдань, збирання та опрацювання результатів тестування, вироблення кількох варіантів рішення, вибір та обґрунтування раціонального рішення;	ЗР.Р
3.03.11	- врахування об'єктивних та суб'єктивних чинників, що впливають на ефективність проведення тестування та моніторингу якості освіти	ЗР.Р
3.04	Планування та прогнозування	ПФ.Д
3.04.12	- реалізація у процесі планування сукупності науково- обґрунтованих принципів;	ПП.Н
3.04.13	- впровадження системи внутрішніх планів роботи підрозділів, перспективне планування основних напрямів діяльності закладу щодо підвищення рівня знань, умінь, навичок та компетентностей;	ПП.Р
3.04.14	- пошук та визначення шляхів підвищення рівня якості освіти;	ПР.Н
3.05	Функції регулювання, коригування та координації	ПФ.С
3.05.15	Організація своєчасного регулювання як забезпечення адаптації зовнішніх впливів на навчальний заклад або їх нейтралізація;	ПР.Р
3.05.16	- втілення в життя освітніх закладів інноваційних ідей щодо моніторингу якості освіти;	ПП.О
3.05.17	- оперативно-технічне регулювання: внесення коректив у процесі моніторингу та тестування;	ЗП.Р
3.05.18	- визначення критеріїв ефективності координуючої та коригувальної діяльності керівника закладу (уміння визначити об'єктивну потребу втручання в ті чи інші ситуації, внесення коректив, адекватність методів їх здійснення, оперативність та систематичність коригування).	ЗП.Р
3.06	Контроль як функція управлінського циклу	СВ.С
3.06.19	Організація і проведення різних форм контролю: колективний, взаємоконтроль, самоконтроль, адміністративний;	ПП.Р
	- створення системи внутрішнього педагогічного контролю;	ПР.Н

3.06.20	- визначення змісту контролю;	ПП.Н
3.06.21	- врахування специфіки контролю за станом викладання навчальних предметів, навчально-матеріального забезпечення, за позакласною роботою;	ПР.Р
3.06.22	- аналіз причин неефективності внутрішнього контролю.	ПР.Р
4	Виконавська (технологічна, операторська)	ПФ.Д
4.04.01	Реалізація постанов уряду, виконання наказів, розпоряджень, інструкцій Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України і його підрозділів щодо моніторингу якості освіти;	ПП.О
4.04.02	- створення певних умов для виконання планових контрольних заходів;	ПП.О
4.04.03	- виконання навчальних планів і програм, оцінювання якості знань учнів (студентів)	ПР.Р
4.04.04	- здійснення принципів наукової організації праці всіма учасниками процесу тестування і моніторингу;	ПР.Р
4.04.05	- створення сприятливих умов для проведення моніторингу, забезпечення техніки безпеки, додержання в закладі санітарно-гігієнічного режиму, застосування сучасних передових технологій;	ПП.О
4.04.06	- здійснення зв'язку навчального закладу з органами освіти, громадськими організаціями;	ПР.Р
4.04.07	- підготовка різної звітності про роботу	ПП.Н
5	Технічна	СП.С
5.05.01	Забезпечення адміністративно-господарської (виробничої) діяльності	ПП.Р

**Здатності випускника Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова
зі спеціальності «Освітні вимірювання» напрямку "Специфічні категорії",
що вимагаються, та система умінь, що їх відображає**

Зміст і номер здатності розв'язувати проблеми та виконувати завдання соціальної діяльності	Зміст і номер уміння
<p>1. Формування стійкого світогляду, правильного сприйняття сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культури</p>	<p>1.1. Засвоювати та реалізовувати наукові та культурні досягнення світової цивілізації, поважливо ставитися до різних культур, релігій, до ідей збереження миру, неухильного дотримання прав людини</p> <p>1.2. Критично оцінювати політичні, економічні, екологічні, культурні та інші події та явища</p> <p>1.3. Проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання у пізнавальній і професійній діяльності</p> <p>1.4. Культурологічні питання сучасності розглядати з позицій вшанування традицій і звичаїв свого народу та культурного надбання людства</p> <p>1.5. Аналізувати явища духовного життя, орієнтуватися у багатогранному світі духовної культури людства, у різноманітності релігійних вчень, течій та сект</p> <p>1.6. З'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в історичних подіях, аналізувати й узагальнювати історичний матеріал у певній системі, порівнювати історичні факти на основі здобутих з різних джерел знань</p> <p>1.7. Дотримуватися загальнолюдських моральних норм і цінностей, сприяти зміцненню моральних засад суспільства</p> <p>1.8. Вносити посильний внесок в гармонізацію людських міжнаціональних, міжпартійних відносин</p> <p>1.9. Протистояти проявам расової, національної, статевої, вікової дискримінації</p>
<p>2. Формування політичної свідомості, політичної культури та плюралізму</p>	<p>2.1. Вдосконалювати знання у сфері міжнародного життя та політичних процесів, орієнтуватися у зовнішній та внутрішній політиці держави, знати її історію та специфіку розвитку</p> <p>2.2. Розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, функції</p> <p>2.3. Орієнтуватися у міжнародному політичному житті, геополітичній ситуації, розуміти місце та статус України в сучасному світі</p> <p>2.4. Орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у системі міжнародного поділу праці</p>
<p>3. Займати активну життєву та громадянську позицію</p>	<p>3.1. Захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси</p> <p>3.2. Виконувати конституційні обов'язки, дотримуватися норм законодавства</p> <p>3.3. Захищати права людини та громадянина</p> <p>3.4. Використовувати для досягнення мети зовнішні обставини</p>

<p>4. Поділяти соціальну відповідальність за діяльність організації</p>	<p>4.1 Враховувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, місцеві спільноти</p> <p>4.2 Робити позитивний внесок у розв'язання загальних соціальних проблем: захист довкілля, прав громадян, інтересів споживача; охорона здоров'я та безпека життєдіяльності</p> <p>4.3 Дотримуватися етики ділового спілкування</p> <p>4.4 Нести персональну відповідальність за діяльність співробітників і всієї групи</p>
<p>5. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії</p>	<p>5.1 Спілкуватися державною та, якнайменш, однією з іноземних та слов'янських мов</p> <p>5.2 Чітко, послідовно та логічно висловлювати свої думки та переконання</p> <p>5.3 Підтримувати гармонійну соціальну мережу ділових та особистісних контактів як передумову психічного здоров'я та ділового успіху</p> <p>5.4 Залежно від ситуації обирати найраціональніші інформаційні засоби та канали комунікації</p> <p>5.5 Створювати власний імідж, вдосконалювати його складові: зовнішній вигляд, манери, впевненість у собі, позитивну енергетику</p> <p>5.6 Проявляти хороші манери, культуру мови</p> <p>5.7 Одягатися відповідно до ситуації з урахуванням особливостей зовнішності та віку</p> <p>5.8 Переконувати, аргументувати, вести результативні ділові бесіди</p> <p>5.9 Доводити інформацію до виконавців, тримати їх у курсі справ, зацікавлювати у розв'язання проблем</p> <p>5.10 Ефективно використовувати невербальні засоби спілкування</p> <p>5.11 Протидіяти маніпуляції, долати бар'єри спілкування</p> <p>5.12 Добирати та використовувати психолого-педагогічні технології у професійній та інших сферах життєдіяльності</p> <p>5.13 Підтримувати врівноважені стосунки з найближчим побутовим оточенням</p>
<p>6. Здатність до здорового способу життя</p>	<p>6.1 Пропагувати та вести здоровий спосіб життя, фізично самовдосконалюватися</p> <p>6.2 Розробляти здоровий режим роботи та відпочинку, а також дотримуватися його</p> <p>6.3 Дозувати навантаження, уникати систематичної перевантаженості, розвивати власну стресовитривалість, здійснювати саморегуляцію, підтримувати хороший настрій</p> <p>6.4 Підтримувати та відтворювати працездатність, швидко відновлювати фізичні та духовні сили</p> <p>6.5 Зберігати трудову активність в екстремальних ситуаціях</p>
<p>7. Здатність до засвоєння нових знань, самовдосконалення</p>	<p>7.1 Займатися самоаналізом, використовувати методи адекватної самооцінки, самокритику, долати власні недоліки та шкідливі звички</p> <p>7.2 Реалістично та оптимістично ставитися до себе, спокійно сприймати свої невдачі та вчитися на них</p> <p>7.3 Визначати та усвідомлювати межі своїх знань, визнавати й аналізувати помилки, у тому числі і власні</p> <p>7.4 Адаптуватися до зростаючих потоків інформаційних ресурсів, до наслідків науково-технічного прогресу</p> <p>7.5 Використовувати різні методи та прийоми самовиховання</p> <p>7.6 Розвивати лідерський потенціал, підприємливість і вміння йти на виправданий ризик</p> <p>7.7 Систематично читати літературу за фахом (у тому числі закордонну), складати реферат, анотацію</p> <p>7.8 Тренувати пам'ять</p> <p>7.9 Використовувати різні форми постійного підвищення власної кваліфікації</p>

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

(варіативна компонента)

МАГІСТРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки

«СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ»

(код і назва напряму підготовки)

ВСТУП

Варіативна частина освітньо-професійної програми (ОПП) магістра напряму підготовки “Специфічні категорії” доповнює і конкретизує вимоги до змісту освіти з боку конкретних замовників-споживачів фахівців з освітніх вимірювання.

ОПП є нормативним документом, у якому визначається нормативний зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки магістра напряму підготовки “Специфічні категорії”.

Цей стандарт є складовою частиною системи стандартів вищої освіти та використовується при:

- розробленні та коригуванні відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- розробленні засобів діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки магістра;
- визначенні змісту навчання як бази для оволодіння новими спеціальностями, кваліфікаціями;
- визначенні змісту навчання у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

**СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ІНФОРМАТИКИ
НПУ ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**

Варіативна частина освітньо-професійної програми підготовки

МАГІСТРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки

«Специфічні категорії»

спеціальності

8.18010022 «Освітні вимірювання»

Чинний від _____

(рік, місяць, число)

1. Галузь використання

Цей стандарт поширюється на Інститут інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова, а також міністерства, відомства, асоціації, підприємства, організації різних форм власності, де використовуються фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня

Магістр

Напряму підготовки

«Специфічні категорії»

Спеціальність

8.18010022 «Освітні вимірювання»

Кваліфікації

Керівник закладу оцінювання якості освіти.

Фахівець в галузі освітніх вимірювань

з нормативним терміном

1 рік

навчання (денна форма)

Цей стандарт встановлює:

- нормативний зміст навчання в Інституті інформатики НПУ імені

М.П.Драгоманова, обсяг та рівень засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра за напрямом підготовки “Специфічні категорії”;

- перелік навчальних дисциплін підготовки магістрів спеціальності «Освітні вимірювання»;
- форму державної атестації;
- термін навчання.

Стандарт призначений для сертифікації магістрів та атестації випускників Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті є посилання на такі державні та галузеві стандарти України:

- ДСВО 01-98 Основні положення;
- ДСВО 02-98 Терміни та визначення;
- ДСВО 03-98 Освітній рівень “базова вища освіта”;
- ДСВО 06-98 Освітньо-кваліфікаційний рівень “магістр”;
- СВО Інституту інформатики НПУ імені М.П.Драгоманова Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра спеціальності «Освітні вимірювання».

3. Позначення та скорочення

У даному стандарті для формування шифрів застосовуються скорочення назв циклів підготовки, до яких віднесено нормативні навчальні дисципліни:

ПГУ – професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки;

ПП – природничо-наукової, професійної та практичної підготовки.

До шифрів дисциплін за вибором університету додано “В”, до шифрів тих, які вільно обирають студенти додано “ВС”.

4. Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за циклами підготовки

Освітньо-професійна програма передбачає такі цикли підготовки:

- Цикл професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної

підготовки, що забезпечуватиме певний освітній рівень;

- Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки, що разом із вищенаведеними забезпечує відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень.

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Освітні вимірювання» та максимальний навчальний час за циклами підготовки наведено у табл. Додаток А.

5. Зміст освітньо-професійної програми

- 5.1. Система знань у вигляді переліку усіх дисциплін з кількістю навчальних годин 2160 (60 кредитів), наведена у додатку Б.
- 5.2. Анотація усіх дисциплін, що складаються зі змістовних модулів та поєднані у структурно-логічну схему, наведені у додатку В.
- 5.3. Надання кваліфікації «Керівник закладу з оцінювання якості освіти. Фахівець в галузі освітніх вимірювань» забезпечується також виробничою управлінською практикою у 9 семестрі (6 тижнів – 324 години (9 кредитів).
- 5.4. Вибіркова частина ОПП підготовки магістра складається з предметів самостійного вибору Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова та вибору студента.
- 5.5. Інститут інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін.

6. Державна атестація студента

- 6.1. Атестація здійснюється на підставі оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених СВО Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра спеціальності «Освітні вимірювання», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики: складання комплексного державного екзамену та захисту магістерської роботи.
- 6.2. До складання комплексного державного екзамену та захисту магістерської роботи допускаються студенти, які виконали весь навчальний план підготовки. Комплексний державний екзамен проводиться після закінчення

екзаменаційної сесії 10-го семестру протягом чотирьох тижнів.

6.3. На державну атестацію виносяться такі дисципліни:

ПП 5. Класичні тестові моделі та їх застосування;

ПП 6. Основи конструювання тестів;

ПП 7. Методологія та методи досліджень в освіті;

ВПП 10. Організація управління навчальним процесом у ВНЗ.

6.4. Присвоєння кваліфікації «Керівник закладу з оцінювання якості освіти.

Фахівець в галузі освітніх вимірювань» здійснює Державна екзаменаційна комісія.

Додаток А

**Розподіл змісту освітньо-професійної програми
та навчальний час за циклами підготовки**

Цикл підготовки	Навчальний час за циклами (акад. год. / кредит.)
1. Професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки	126/3,5
2. Природничо-наукової, професійної та практичної підготовки	1278/35,5
Разом за циклами	1404/39

Додаток Б

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
НОРМАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОПП ЗА ЦИКЛАМИ**

Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин/кредитів вивчення дисципліни
<u>Цикл професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки (шифр – ПГУ)</u>	
<i>У т.ч. нормативні</i>	<i>не менше ніж</i>
ПГУ 1. Філософія освіти	72/2
<i>У т.ч. варіативні</i>	
ПГУ 2. Економіка вищої школи	54/1,5
Усього за циклом професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки	126/3,5

Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин/кредитів вивчення дисципліни
<u>Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки</u> <i>(шифр - ПП)</i>	
<u>Професійно-педагогічна та практична підготовка</u>	
<i>У т.ч. нормативні</i>	<i>не менше ніж</i>
ПП 1. Охорона праці в галузі	36/1
ПП 2. Сучасні інформаційні технології в освіті	108/3
ПП 3. Вища освіта і Болонський процес	72/2
<u>Науково-предметна підготовка</u>	
ПП 4. Принципи тестування	72/2
ПП 5. Класичні тестові моделі та їх застосування	144/4
ПП 6. Основи конструювання тестів	144/4
ПП 7. Організація дистанційної освіти в навчальному закладі	108/3
ПП 8. Моделі і методи IRT	108/3
ПП 9. Методологія та методи досліджень в освіті	72/2
ПП 10. Організація управління навчальним процесом у ВНЗ	72/2
Разом нормативна частина циклу ПП	936/26
<i>За вибором університету чи інституту</i>	
ВПП 11. Комп'ютерні технології у тестуванні	36/1
ВПП 12. Тестування в галузі природничо-математичних наук	90/2,5
ВПП 13. Інтелектуальна власність	36/1
<i>За вибором студента</i>	180/5
Разом варіативна частина циклу ПП	342/9,5
Усього за циклом природничо-наукової, професійної та практичної підготовки	1278/35,5
Всього за циклами нормативної та варіативної частин	1404/39

АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН ОПП ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ЇХ ВИКЛАДАННЯ

Цикл професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки (ГУ)

Нормативна частина циклу

ПГУ 1. ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Мета: Дисципліна “Філософія освіти” допомагає студентам розкрити специфіку освіти як явища культури і соціального інституту в його історичній і соціокультурній динаміці; поглиблює вивчення актуальних соціально-філософських проблем сучасної освіти. Студенти набувають навичок критичного мислення та філософської рефлексії освітньої діяльності в сучасних умовах. Засвоєння цієї дисципліни сприяє глибокому розумінню соціально-філософських проблем сучасної освіти і значення філософської культури педагога як складової його професійної підготовки і методологічної основи практичної діяльності.

Філософія освіти як наука. Освіта як комплексний феномен культури та соціальний інститут.

Становлення і розвиток феномену освіти в історії суспільства. Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні. Освіта на межі ХХ–ХХІ ст. Формування та розвиток сучасних освітніх парадигм.

Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти. Філософські засади формування ціннісно-цільових пріоритетів освіти. Філософсько-методологічні засади управління системою сучасної освіти та її реформування. Філософське осмислення проблем розвитку системи вітчизняної освіти.

Варіативна частина циклу

ПГУ 2. ЕКОНОМІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Мета: формування системи знань щодо економічної функції вищої освіти, законодавчої освітньої бази вищої школи в Україні. Категорія «освіта» як система та галузь економіки. Некомерційний характер освіти.

Особливості формування фінансової бази освітньої галузі. Освітній ринок. Конкурентність та кон'юнктурність ринку. Організація оплати праці та стимулювання працівників вищої школи.

Загальний та порівняльний аналіз розвитку й функціонування вищих освітніх закладів України та за кордоном.

Маркетинг та менеджмент у вищій школі. Основи складання бізнес-плану навчального закладу. Цілі, визначення стратегії діяльності, створення й проведення моделей рекламних компаній.

Соціально-економічна ефективність освітньої діяльності. Завдання й перспективи економіки вищої освіти.

Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки (ПП)

Нормативна частина циклу

ПП 1. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Мета: надання теоретичних знань і практичних навичок щодо створення безпечних та нешкідливих умов праці в сфері освіти, надання першої допомоги при їх виникненні.

Законодавство про охорону праці в сфері освіти. Види небезпек (вибухо-, пожежної, електро- тощо). Розпізнавання (ідентифікація) небезпечності та шкідливості, захист від них, усунення причин небезпек, ліквідація негативних наслідків. Вибухонебезпека виробництв, вибухозахист. Пожежна безпека. Електробезпека. Гігієна праці та виробнича санітарія. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

ПП 2. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Мета: формування системи знань щодо основних тенденцій та концепцій розвитку інформаційних та комп'ютерних технологій. Застосування автоматизованих систем у галузі освіти та науки.

Структура і можливості сучасної обчислювальної техніки. Історія розвитку інформатики та обчислювальної техніки. Можливості застосування ПЕОМ в емпіричних психологічних дослідженнях. Основні технічні поняття, пов'язані з

організацією сучасних ПЕОМ: процесор, пам'ять, диски тощо.

Основи програмування на одній з мов високого рівня (бейсик або Паскаль). Побудова арифметичних та логічних виразів. Основні синтаксичні конструкції: присвоєння, умовний оператор, підпрограми. Робота з файлами. Поняття комп'ютерної графіки. Підготовка до редагування текстів за допомогою ПЕОМ.

Організація та використання програм комп'ютеризованого психологічного тестування та пакетів програм аналізу даних.

ПП 3. ВИЩА ОСВІТА І БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС

Мета: ознайомлення з основними завданнями, принципами та документами, прийнятими в рамках Болонського процесу, оволодіння методами та засобами їх запровадження у вищу освіту України.

Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.

Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи. Документи Болонського процесу. Основні завдання, принципи та етапи формування зони європейської вищої освіти. Європейська кредитно-трансферна та система накопичення - ECTS. Принципи, шляхи і засоби адаптації кредитно-модульної системи (ECTS) у вищу освіту України. Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у ВНЗ України.

ПП 4. ПРИНЦИПИ ТЕСТУВАННЯ

Мета: забезпечити фахову підготовку майбутнього керівника центру моніторингу якості освіти, методиста до проведення тестування, ознайомити із основними та обов'язковими принципами, яких необхідно дотримуватися під час його організації та проведення.

Етапи створення тесту, визначення мети тестування, етапи робіт по створенню критеріально – та нормативно – орієнтованих тестів, етапи створення тестів навчальних досягнень для тестів різного рівня застосування, стандартизація тесту, варіативність змісту тестів, паралельні варіанти тестів, фасет.

Шкали, стандартизація шкали, шкалювання, номінальні шкали, порядкові

шкали, інтервальна шкала, шкалювання результатів тестових вимірювань, шкали процентильних рангів, шкала первинних рангів, етапи стандартизації тесту, критерії точності тесту, репрезентативність.

Інструкція до тесту, розроблення інструкцій, стандартизація процедури та умов тестування, нормативна база Зовнішнього незалежного оцінювання.

ПП 5. КЛАСИЧНІ ТЕСТОВІ МОДЕЛІ І ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Мета: ознайомити студентів із класичними тестовими моделями та їх застосуванням у педагогічному оцінюванні.

Тестологія, понятійний апарат тестології, різні підходи до визначення поняття тест, тестування, класична теорія конструювання тестів (СТТ), переваги та недоліки, сучасна теорія конструювання тестів (IRT), переваги та недоліки, педагогічний тест, класифікація педагогічних тестів, схема педагогічних цілей, таксономія Блума, рівні освітніх цілей, класифікація когнітивної сфери за Блумом, Безпалько, Скаткіним, дистрактор, претестове завдання, педагогічне вимірювання, нормативно-орієнтовані та критеріально орієнтовані тести, особливості їх конструювання та застосування, види тестування, комп'ютерне тестування, адаптивне комп'ютерне тестування, види тестування за способом проведення, якість тесту.

Теорія узагальнення (Generalizability Theory). GT як узагальнення класичної теорії тестів.

Сучасна теорія тестування (Item Response Theory). Основні характеристики та особливості використання теорії тестування IRT.

ПП 6. ОСНОВИ КОНСТРУЮВАННЯ ТЕСТІВ

Мета: отримати уявлення про оцінювання якості освіти на сучасному рівні, навчитися розробляти тестові завдання та тести із тестових завдань, опрацьовувати результати тестування та оцінювати якість тестових завдань і тесту в цілому.

Болонська декларація, система академічних кредитів ECTS, якість освіти, якість підготовки, педагогічне вимірювання, педагогічні тести, педагогічна діагностика, критерії якості, критерій інформативності, інформативність тесту,

рівні розуміння тесту, тест як інструмент вимірювання знань, переваги та недоліки тестування, традиційні та сучасні засоби контролю знань, форми перевірки знань, види контролю, види контролю за змістом навчального матеріалу, моніторинг якості освіти, політика з оцінювання та тестування, характеристики якості національної освіти, стандарти якості, учасники процесу оцінювання, категорії учасників тестування.

Проблеми складання тестових завдань, гомогенні тести, гетерогенні тести, інтегративні тести, класифікація тестів за процедурою формування черги подання, класифікація тестів за кількістю претендентів, види тестового контролю, види тестування, класифікація навчальних цілей, таксономія, постановка і конкретизація цілей навчання, категорії навчальних цілей в когнітивній сфері, рівні засвоєння знань за І. Лернером, класифікація рівнів засвоєння знань за В. Безпалько, компетентність, компетенція, домени компетентності, ключові компетентності.

Вимоги до складання тестових завдань, правила для складання завдань на доповнення, навчальні тести, контрольні тести, формати тестових завдань, принципи добору відповідей, створення тестових завдань різних когнітивних рівнів, залежність видів і форм тестів від специфіки навчальної дисципліни, види відкритих тестових завдань, види закритих тестових завдань, тестові завдання на встановлення відповідності, тестові завдання на встановлення правильної послідовності, тестові завдання на доповнення, тестові завдання з розгорнутою відповіддю, вимоги до завдань в тестовій формі, валідність, складність, надійність, стійкість тесту, шкалювання, репрезентативність тесту, значущість, дискримінантність, достовірність, науковість, несуперечність тесту.

Статистичні характеристики тесту, етапи системи комплексної експертизи якості тестових матеріалів, експертне оцінювання якості тестових завдань, матриця результатів тестування, розрахунок основних математико-статистичних характеристик, коефіцієнт кореляції, підходи визначення вагових коефіцієнтів, змістова валідність, валідність за віковою диференціацією, конструктивна, критеріальна, поточна, порівняльна, прогностична валідність, чинники, що

знижують валідність результатів оцінювання, теорія однопараметричного оцінювання Раша.

ПП 7. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Мета: знайомство з теоретичними та практичними аспектами використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій та дистанційних форм навчання в професійній педагогічній діяльності: самонавчання, самоосвіта в підготовці, організації та проведенні навчального процесу, для управління навчальним процесом, для формування фахових компетентностей майбутніх учителів в області дистанційного навчання, формування базових знань у сфері організації дистанційного навчання у навчальному закладі, оволодіння принципами створення та функціонування дистанційних курсів, набуття вмінь для роботи із електронними підручниками, дистанційними уроками та курсами.

Зміст та концептуальні засади відкритої освіти; психологічні особливості взаємодії у дистанційному навчанні; психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання; інновації та конфлікти в освіті; понятійний апарат дистанційної освіти; історичні аспекти дистанційного навчання; соціально-економічні потреби в дистанційній освіті; основні принципи та моделі дистанційної освіти. Переваги та недоліки дистанційної освіти. Соціокультурні передумови та організаційні форми дистанційного навчання: західний досвід та перспективи вітчизняної вищої школи; педагогічні технології в системі дистанційної освіти; вимоги до знань та умінь викладача дистанційного навчання; компетентності викладача дистанційного навчання.

Стратегія організації дистанційного навчання в закладах освіти; нормативна документація та економічна схема організації дистанційної освіти в установі; програмні засоби та оболонки для створення курсів дистанційного навчання; використання сучасних електронних засобів навчання на базі інтерактивної дошки; якість дистанційної освіти; умови ефективності дистанційного навчання. Інформаційна безпека в освіті; педагогічні та технічні аспекти вибору платформи

дистанційної освіти. Аналіз світового досвіду.

Освітні ресурси мережі Internet; проектна діяльність, конкурси та олімпіади для студентів в мережі Internet.; Internet – спільнота учителів; мережевий етикет в дистанційній освіті; управління комунікативною діяльністю студентів в дистанційній освіті.

Електронний підручник: основні характеристики, особливості та технології. Експертиза електронних навчальних матеріалів. Авторське право в дистанційному навчанні. Керування та адміністрування навчальною діяльністю в дистанційній освіті. Системи контролю та тестування в дистанційній освіті.

Побудова дистанційного курсу. Методичні аспекти створення інтернет-курсів. Структура дистанційного курсу. Створення проекту дистанційного уроку. Аналіз деяких систем підтримки дистанційного навчання: Moodle, Claroline, Dokeos; рефлексія в дистанційному навчанні. Форми аналізу дистанційних занять. Дистанційний урок; система дистанційної освіти в умовах навчального закладу. Проблеми організації дистанційної освіти в освітніх закладах України.

ІІІ 8. МОДЕЛІ І МЕТОДИ ІРТ

Мета: викладання є забезпечення фахової підготовки фахівців системи вищої та середньої освіти в галузі сучасної теорії та практики освітніх вимірювань з використанням тестів.

Перевірка адекватності моделі Раша за допомогою критерію згоди "Хі-квадрат" Пірсона: аналіз основної моделі, аналіз матриці відповідей. Порівняння емпіричної і теоретичної імовірності успіху. Перевірка рівномірності розподілу дистракторів. Перевірка значущості розбіжності різних результатів тестування на метричній шкалі. Перевірка значущості розбіжності різних результатів тестування на порядковій шкалі. Перевірка паралельності варіантів тесту. Огляд інших непараметричних критеріїв аналізу однорідності вибірок, пов'язаних з порядковими шкалами

Регресія і кореляція на метричній шкалі. Аналіз значущості лінійної кореляції. Кореляція на порядковій і номінальній шкалах. Кореляція бісеріальна. Кореляція дихотомна. Таблиця зв'язаних ознак.

Порядкові шкали. Метричні шкали. Перенесення латентних параметрів, одержаних у паралельних варіантах тесту, на єдину метричну шкалу. Перетворення єдиної метричної шкали в нормовану. Остаточний бал учасників тестування. Підвищення диференціації учасників тестування. Характеристична функція тесту. Порівняння тестів при конструюванні. Вирівнювання різних варіантів тесту на єдиній метричній шкалі у процесі математичної обробки результатів.

ІІІ 9. МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ В ОСВІТІ

Мета: ознайомити майбутніх керівників центрів моніторингу якості освіти із методами дослідження в освіті, із особливостями їх застосування, принципами та методами побудови, організації досліджень, аналізом здобутих результатів.

Теоретичні аспекти використання універсальних методів у педагогічному дослідженні. Методи педагогічного дослідження і їх класифікація. Методика педагогічного дослідження. Документація і оформлення результатів дослідження. Характеристика окремих методів педагогічного дослідження.

Емпіричні методи: Робочі, часткові методи. Комплексні, загальні методи. Метод педагогічного спостереження. Метод бесіди. Метод анкетування. Метод педагогічного експерименту. Метод вивчення шкільної документації та учнівських робіт. Метод рейтингу. Метод узагальнення незалежних характеристик. Метод психолого-педагогічного тестування. Метод соціометрії. Метод аналізу результатів діяльності учнів.

Теоретичні методи: методи нагромадження фактів, методи узагальнення та осмислення зібраних фактів, методи перевірки та уточнення положень і попередніх висновків. Наукові дослідження. Теоретична основа наукових досліджень. Організація наукового дослідження. Інформаційна база наукових досліджень. Методологія наукових досліджень. Загальні методи наукових досліджень. Спеціальні методи наукових досліджень. Перспективні напрямки розвитку методів наукових досліджень.

Математичні, статистичні, та соціологічні методи. Кількісні методи.

Узагальнені характеристики особливостей комплексного використання різних методів у освітньому дослідженні.

ПП 10. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВНЗ

Мета: засвоєння нових вимог до вищої освіти з точки зору економічних, соціальних, демографічних, екологічних факторів; ознайомлення з процесами, які відбуваються в європейському освітньому просторі, та з новітніми методами і формами навчання. Основні завдання дисципліни полягають в усвідомленні нової ролі вищої освіти в умовах глобалізації світової економіки і революції інтелектуалів; ознайомлення з основними проблемами адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу; засвоєння основних принципів організації навчального процесу у вищих навчальних закладах України; оволодіння практичними навичками та методами проведення занять у тренінговій формі.

Вища освіта в умовах глобалізації світової економіки. Системи вищої освіти у постіндустріальних країнах. Стан вищої освіти в Україні. Рівень відповідності вищих навчальних закладів вимогам сучасного ринку праці. Болонський процес як засіб інтеграції вищої освіти європейських країн

Головні спонукальні чинники Болонського процесу та його зміст. Система міжнародних освітніх стандартів ISO-9000. Нові підходи до організації навчання у вищих навчальних закладах України. Посилення уваги до психолого-педагогічних аспектів навчальної діяльності. Поширення тренінгових і консалтингових методів у навчальному процесі. Посилення уваги до самостійної роботи студентів з боку викладачів.

Варіативна частину циклу:

ВПП. 11. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ТЕСТУВАННІ

Мета: формування когнітивної компетентності використання комп'ютерних тестових технологій в педагогічній діяльності; формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань педагогічного оцінювання; ознайомлення з сучасними тестовими програмами та результатами національних і міжнародних досліджень.

Інформатизація освіти. Необхідні умови інформатизації суспільства. Інформатизація освіти. Програми інформатизації освіти. Розвиток інформаційних ресурсів. Області застосування освітніх інформаційних технологій (ОІТ) Комплекс ОІТ. Цілі і завдання впровадження ОІТ в системі освіти. Мета в освіті. Стратегія впровадження ОІТ. Цілі, завдання, напрямки і характеристики ОІТ.

Типологія програмних засобів навчального призначення. Типологія вимог до програмно-педагогічних засобів. Дидактичні вимоги до програмно-педагогічних засобів. Методичні вимоги до програмно-педагогічних засобів. Недоліки ОІТ способи їх компенсації. Причини виникнення і розвитку ОІТ. Психологічні проблеми комп'ютеризації освіти. Досвід інших країн: ОІТ в системі освіти США.

Педагогічне і психологічне тестування. Бланкове тестування. Переваги та недоліки. Комп'ютерне тестування. Переваги та недоліки Загальні переваги та недоліки тестових технологій. Психологічні та педагогічні аспекти проведення комп'ютерного тестування студентів.

Технології комп'ютерної атестації знань, умінь, навичок (ЗУН). Цілі, задачі, характеристики, етапи, шляхи, результати. Завдання педагогічного тестового контролю. Функції ОІТ контролю навчальної діяльності. Види, типи, етапи, вимоги, характеристики комп'ютерного тестування. Види та напрямки ОІТ контролю навчальної діяльності. Характеристики ОІТ атестації ЗУН. Загальні етапи комп'ютерної атестації. Досягнення цілей комп'ютерної атестації. Типи сценаріїв комп'ютерного тестування. Вимоги до комп'ютерного тестового комплексу. Недоліки інтерфейсу комплексів тестового контролю. Результати комп'ютерної атестації ЗУН та чинники впливу інтерпретації результатів тестування. Тривалість тестування, кількість завдань в тесті, специфікація тесту.

Тестові випробовування та управління освітніми результатами. Мотивація учнів до підвищення якості ЗУН. Технологія м'якого тестування. Мотивація студента до підвищення якості ЗУН. Привабливість процедури комп'ютерного тестування.

Кількість і якість ЗУН. Традиційна оцінка як міра якості і кількості.

Сепарабельність оцінки. Що вимірюють в процесі тестування? Тестування – засіб об'єктивізації оцінки якості і кількості. Об'єктивність вимірювальних процедур Систематичні помилки в тестуванні. Рейтинг і оцінка. Їх визначення і призначення.

Інформаційна безпека процедур масового комп'ютерного тестування. Основні вимоги інформаційної безпеки тестувань і забезпечення їх виконання. Способи забезпечення інформаційної безпеки масових комп'ютерних тестувань. Шляхи витоку конфіденційної інформації. Забезпечення секретності банку тестових завдань (БТЗ). Досвід інших країн: Стимули збереження конфіденційності тестових матеріалів в США; в Росії. Забезпечення конфіденційності тесту в масштабі регіону та країни. Принципи безпечної технології створення БТЗ. Етапи безпечної технології тестування. Безпечні технології опрацювання результатів. Напрямки зниження загальної собівартості та собівартості заходів безпеки

Спеціалізовані програмно-інструментальні оболонки для тестового контролю навчальних досягнень учнів.

Автоматизоване конструювання тестів на основі банку тестових завдань.

Адаптивне тестування. Історія розвитку адаптивного тестового контролю. Роль сучасної теорії конструювання тестів у розвитку адаптивних методів контролю. Стратегії, принципи і зміст адаптивного тестування. Критерії добору завдань. Вимоги до банку завдань. Критерії завершення тестування. Метод Байєса в перерахунку балів випробуваних. Адаптивні контрольно-навчальні програми. Адаптивне тестування як найефективніший засіб проведення атестації. Культура і філософія адаптивного тестування.

ОІТ для захисту і управління якістю освіти. ОІТ і управління якістю. Антураж комп'ютерних тестувань ОІТ і організація управління якістю, характеристики антуражу масових комп'ютерних тестувань.

Застосування комп'ютерних технологій масового тестування. Світовий досвід. Масові тестування знань в Росії. Засоби профілактики негативних ситуацій при комп'ютерному тестуванні. Дидактичний принцип індуктивної

мотивації в організації масових комп'ютерних тестувань. Розвиток технологій тестування.

ВПП 12. ТЕСТУВАННЯ В ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ НАУК

Метою навчального курсу «Тестування в галузі природничо-математичних наук» є формування компетентностей майбутніх учителів з питань створення та використання тестового інструментарію для оцінювання якості навчання дисциплін природничого циклу.

Розроблення тестової методології для забезпечення об'єктивності та надійності оцінки навчальних досягнень предметів природничо-математичних наук. Психолого-педагогічні аспекти тестування точних дисциплін.

Особливості організації тестування з математики, інформатики, фізики, хімії, біології та географії. Особливості визначення змісту, структури та добору завдань для тестів на різних етапах вивчення дисципліни. Відмінності організації тестування, добору матеріалів та концепція розроблення контрольних матеріалів при тестуванні в галузі точних та гуманітарних наук.

ВПП 13. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Мета вивчення дисципліни – опанувати основні теоретико-методологічні засади регулювання відносин інтелектуальної власності за умов ринкової економіки, приведення законодавства з регулювання питань інтелектуальної власності відповідно до Конституції України і міжнародних норм приватного права, новітніх вимог сучасності.

Поняття інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Суб'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності. Захист та охорона інтелектуальної власності. Авторське право. Суміжні права. Промислова власність. Інші форми інтелектуальної власності.

Навчальний план

1	Назва дисципліни	Назва кафедри	Розподіл по семестрах		Кредити ECTS	Всього	Годин із них							Розподіл по курсах і семестрах	
			екзамен	заліки			Самостійна робота	Аудиторних	Лекції	Практичні заняття	Семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	V курс	
														семестр	
														9	10
														к-ть навч.тижнів	
														14	12
годин на тиждень															
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1.	Цикл професійно-орієнтовної гуманітарної та соціально-економічної підготовки				3,5	126	74	52	20		22		10		
1.1.	<i>Нормативна частина циклу</i>				2	72	44	28	10		12		6		
1	Філософія освіти	СФФО		9	2	72	44	28	10		12		6	2	
1.2.	<i>Варіативна частина циклу</i>				1,5	54	30	24	10		10		4		
2	Економіка вищої школи	ППВШ		10	1,5	54	30	24	10		10		4		2
2.	Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки				35,5	1278	824	454	170	12	158	32	82		
2.1.	<i>Нормативна частина циклу</i>				26	936	610	326	128	0	108	32	58		
2.1.1.	<i>Професійно-педагогічна та практична підготовка підготовка</i>				6	216	142	74	30	0	20	10	14		

	Назва дисципліни	Назва кафедри	Розподіл по семестрах		Кредити ECTS	Всього	Годин із них							Розподіл по курсах і семестрах	
			екзамени	заліки			Самостійна робота	Аудиторних	Лекції	Практичні заняття	Семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	V курс	
														семестр	
			9	10			к-ть навч.тижнів								
			14	12			годин на тиждень								
3	Охорона праці в галузі	ТФМ	9		1	36	22	14	10				4	1	
4	Сучасні інформаційні технології в освіті	ІТП		10	3	108	72	36	10		20		6		3
5	Вища освіта і Болонський процес	ППВШ		10	2	72	48	24	10			10	4		2
2.1.2. Науково-предметна підготовка					20	720	468	252	98		88	22	44		
6	Принципи тестування	КІ	10	9	2	72	44	28	14		12		2	2	
7	Класичні тестові моделі та їх застосування	КІ	9		4	144	88	56	22		22		12	4	
8	Основи конструювання тестів	КІ		10	4	144	88	56	22		22		12	4	
9	Організація дистанційної освіти в навчальному закладі	ІТП		9	3	108	80	28	10		12		6	2	
10	Моделі і методи IRT	КІ		10	3	108	72	36	10			22	4		3
11	Методологія та методи досліджень в освіті	КІ		10	2	72	48	24	10		10		4		2
12	Організація управління навчальним процесом у ВНЗ	ППВШ		10	2	72	48	24	10		10		4		2

	Назва дисципліни	Назва кафедри	Розподіл по семестрах		Кредити ECTS	Всього	Годин із них							Розподіл по курсах і семестрах	
			екзамени	заліки			Самостійна робота	Аудиторних	Лекції	Практичні заняття	Семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	V курс	
														семестр	
														9	10
														к-ть навч.тижнів	
														14	12
годин на тиждень															
2.2.	Варіативна частина циклу				9,5	342	214	128	42	12	50		24		
2.2.1.	<i>Дисципліни за вибором університету та інституту</i>				4,5	162	112	50	20	12	10		8		
13	Комп'ютерні технології у тестуванні	КІ		9	1	36	22	14		12			2	1	
14	Тестування в галузі природничо-математичних наук	КІ		10	2,5	90	66	24	10		10		4		2
15	Інтелектуальна власність	ТІДП		10	1	36	24	12	10				2		1
2.2.2	<i>Дисципліни за вибором студента</i>				5	180	102	78	22		40		16		
16.1	Когнітивна психологія та психометрія	ГППУ	9		2,5	90	48	42	12		22		8	3	
16.2	Вибіркові обстеження у педагогіці, психології та соціології	ГППУ			2,5	90	48	42	12		22		8	3	
16.3	Тестування в галузі гуманітарних наук	ЕЕ			2,5	90	48	42	12		22		8	3	
17.1	Математико-статистичні методи в освітніх вимірюваннях	ТОІ		10	2,5	90	54	36	10		18		8		

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Охорона праці в галузі*

Укладач програми:

Сидорчук Людмила Андріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою навчального курсу “Охорона праці в галузі” є формування у майбутніх педагогічних працівників необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових та організаційних питань охорони праці, набуття навичок гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки на основних ділянках професійно-педагогічної сфери. Курс розроблений відповідно до принципу пріоритетності охорони життя та здоров’я працівників соціальної сфери. Дисципліна є теоретично-прикладною основою сукупності знань та вмінь, що спрямовані на формування професійно-педагогічних знань у галузі охорони праці.

Завдання курсу:

1. Сформувати основи прийняття рішень щодо виконання правових та організаційних вимог охорони праці, спрямованих на зниження впливу небезпечних та шкідливих виробничих чинників під час навчально-виховного процесу;
2. Познайомити студентів з принципом побудови системи управління охороною праці в галузі та окремому навчально-виховному закладі;
3. Сформувати навички збереження життя, здоров’я та працездатності учнів, студентів і викладачів під час навчально-виховного процесу, культуру безпеки праці.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність і структуру державної системи управління охороною праці в Україні (ДСУОП);
- структуру та особливості системи управління охороною праці (СУОП) в навчально-виховних закладах;
- складові підвищення економічної ефективності виробничих процесів у результаті впровадження засобів і заходів з охорони праці;

- права і обов'язки власника, працівників та служби охорони праці щодо підвищення ефективності функціонування системи управління охороною праці;
- роль громадських об'єднань, трудового колективу, комісії з охорони праці підприємства в системі управління охороною праці;
- державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти з охорони праці;
- граничні значення рівня небезпечних та шкідливих виробничих чинників, матеріальних викидів та енергетичних випромінювань в аварійних та екстремальних ситуаціях;
- класи умов праці за показниками небезпечності та шкідливості виробничих чинників, важкості та напруженості трудового процесу;
- шляхи зниження важкості та напруженості трудового процесу в галузі;
- організацію роботи з охорони праці та попередження виробничого травматизму в навчально-виховних закладах;
- вимоги ергономіки та технічної естетики до обладнання та інтер'єру приміщень навчально-виховного закладу;
- відповідальність за порушення пожежної безпеки в навчально-виховних закладах.

уміти:

- впроваджувати в навчально-виховних закладах основні принципи державної політики в галузі охорони праці (ст.4 Закону України “Про охорону праці”);
- використовувати соціально-економічні заходи і засоби, спрямовані на збереження здоров'я учнів, студентів і викладачів у процесі педагогічної діяльності;
- подавати та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення контролю за станом охорони праці і функціонуванням СУОП у навчально-виховних закладах;
- аналізувати стан умов праці та визначати домінуючі негативні чинники з метою попередження виробничого травматизму та професійних захворювань.

Методичні рекомендації

На вивчення навчального курсу відводиться 1 залікових кредити (36 годин), із них – 10 год на лекційні заняття, 4 год на індивідуальну роботу, 22 год відведено на самостійну роботу.

Формою підсумкового контролю є *залік*.

Програма є орієнтовною і залежно від конкретних умов підготовки педагогічних фахівців може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних робіт), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						
	Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Охорона праці в галузі	36	14	10			4	22

Кількість кредитів ECTS – 1

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять протягом семестру

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Система управління охороною праці в установах та організаціях Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.									
1	Тема 1. Законодавча та нормативна база України з охорони праці. Структура ДНАОП та система стандартів безпеки праці (ССБП).	6	2	2					4
2	Тема 2. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.	5	2	2					3
3	Тема 3. Нещасні випадки у навчально-виховних закладах.	4	1	1					3

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	Тема 4. Законодавча база щодо організації, розміщення виробництва та створення умов праці, що відповідають санітарним вимогам.	5	2	2				1	3
5	Тема 5. Освітлення виробничих приміщень. Джерела штучного освітлення, їх типи, порівняльна оцінка, вибір, норми.	6	3	2				1	3
6	Тема 6. Шум, ультразвук та інфразвук. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.	7	3	1				2	4
Всього годин за семестр:		<u>36</u>	<u>14</u>	<u>10</u>				<u>4</u>	<u>22</u>

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з одного навчального модуля. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Система управління охороною праці в установах та організаціях Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Система державного управління охороною праці в Україні. Служба охорони праці на підприємстві. Структура управління охорони праці. Організація, координація і регулювання роботи з охорони праці в закладах освіти. Функції і завдання системи управління охороною праці.

Структура і чисельність служби охорони праці. Права працівників служби

охорони праці. Комісія з питань охорони праці навчально-виховного закладу, її основні завдання та права. Розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців навчально-виховного закладу.

Планування робіт з охорони праці. Облік, аналіз та оцінювання стану охорони праці та функціонування СУОПП. Основні напрями створення безпечних умов праці у навчально-виховних закладах. Стимулювання діяльності з охорони праці. Навчання з питань охорони праці при прийнятті на роботу та у процесі роботи.

Розслідування і облік нещасних випадків у навчально-виховних закладах. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких поводиться розслідування. Встановлення зв'язків нещасного випадку з виробництвом.

Основні документи розслідування нещасних випадків та професійних захворювань. Розслідування нещасних випадків невиробничого характеру. Розслідування та облік випадків хронічних професійних захворювань та отруєнь. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Методи аналізу виробничого травматизму. Основні заходи щодо запобігання травматизму та професійних захворювань у навчально-виховних закладах.

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», основні його вимоги щодо організації, розміщення виробництва та створення умов праці, що відповідають санітарним вимогам. Визначення понять “робоча зона” та “повітря робочої зони”. Мікроклімат робочої зони. Склад повітря робочої зони.

Вимоги охорони праці під час проведення навчально-виховного процесу. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників та їх вплив на організм учасників навчально-виховного процесу.

Освітлення, вентиляція, параметри мікроклімату приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Системи природного освітлення, його значення як виробничого і фізіолого-гігієнічного чинника. Джерела штучного освітлення, їх типи, порівняльне оцінювання, вибір. Нормування штучного освітлення.

Шум, ультразвук та інфразвук. Дія шуму на організм людини. Нормування шумів. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму. Електробезпека. Заходи вибухово-пожежної безпеки виробничих приміщень.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції	3	6	18
2	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальна робота	2	10	20
3	Виконання контрольної роботи	22	1	22
4	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	2	20
5	Залік	20		20
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України “Про охорону праці” №2694-ХІІ від 14.10.92 № 229-IV від 21.11.2002 р. – К. Парламентське видавництво, 2003. – 73 с.
2. Закон України “Про пожежну безпеку”, Постанова Кабінету Міністрів України № 3747 від 17.12.93.
3. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. Пост. Каб. Мін. № 1105 від 23.09.99.
4. Закон України про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку і професійних захворювань на виробництві. 2001 р. Зі змінами 17.01.2002.
5. ГОСТ 12.1.004-91. ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.
6. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Пост. Каб. Мін. України № 1112 від 25.08.2004. НПАОП 0.00-6.02-04.
7. СНиП II-4-79/85 Нормы проектирования. Естественное и искусственное освещение.

8. Бедрій Я.І., Геврик А.О. Охорона праці: Навч. посібник для ВНЗ. – Л.: „Е.К.К.о”, 2000. – 356 с.
9. Березуцький В.В., Бондаренко Т.С., Вершиніна Н.П. та ін. Охорона праці: Підручник / За ред. В.В.Березуцького – Харків: НТУ "ХШ", 2003. – 430с.
10. Буріченко Л.А., Гулевець В.Д. Охорона праці в авіації. – К.:НАУ, 2003. – 448 с.
11. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. Охорона праці: Навч. посібник для ВНЗ. – К: Каравела, 2003. – 328 с.
12. Геврик Є.О., Пешко Н.П. Гігієна праці на виробництві: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ельга, Ніка – Центр, 2004. – 280 с.
13. Грищук М.В. Охорона праці: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 240 с
14. Желібо Є. П., Баранова Н. І., Коваленко В.В. Охорона праці в органах державної податкової служби: Навч. посібник для ВНЗ. – Ірпінь: ДПАУ, 2002. – 354 с.
15. Жидецький В. Ц., Джигерей В. С, Мельников О. В. Охорона праці: Підручник. – Вид. 5-е, доп. – Львів: Афіша, 2000. – 350 с.
16. Протоєрейський О.С. Безпека праці на авіапідприємствах. Навч. Посібник. – К.: НАУ, 2002. – 280 с.
17. Протоєрейський О.С., Запорожець О.І. Охорона праці в галузі: Навч. Посіб.- К.: НАУ, 2005.- 268 с.
18. Русановський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.–176с.

Додаткова

1. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навч. посіб. / С.О. Апостолюк, В.С. Джигирей, А.С., Апостолюк та інші. – К.: Знання, 2006. – 215 с.
2. Жидецький В. Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів. – Львів: „Афіша”, 2000. – 176 с.
3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с.
4. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с.
5. Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та інші. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
6. Пряхин В.Н. Безопасность жизнедеятельности человека в условиях мирного и военного времени: Учебник для средних спец. учеб. заведений. – М.: Издательство «Экзамен», 2006. – 381 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Принципи тестування*

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Войтович Ігор Станіславович, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою курсу "Принципи тестування" є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань організації та проведення тестування, ознайомлення з методиками та методами тестування, необхідними умовами організації та проведення тестування.

Завдання курсу

1. Познайти студентів з основними методами тестування в освіті.
2. Сформувати вміння складати та оцінювати тести.
3. Проводити тестування.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- науково – понятійний апарат методів тестування;
- види тестів;
- нормативні документи, які регламентують проведення тестування в освіті;
- історію, сучасний стан та тенденції розвитку тестування в освіті.

уміти:

- розробляти та застосовувати на практиці сучасні види та методи тестування.

Методичні рекомендації

На вивчення навчального курсу відводиться 2 залікових кредити (72 години), із них – 14 год. лекційні заняття, 12 год. на практичні та семінарські, 44 год. відведено на самостійну роботу.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Програма є орієнтовною і залежно від конкретних умов підготовки фахівців може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних робіт), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Принципи тестування	72	28	14	12	-	2	44

Кількість кредитів ECTS – 2

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять протягом семестру

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							Самостійна робота
		Всього годин	Аудиторні години						
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Види тестів. Створення тестів									
1	Тема 1. Тестологія, як наука. Історичні аспекти розвитку тестування.	6	4	2	2				8
2	Тема 2. Поняття про тести. Розвиток тестування в освіті і суспільстві. Види тестів.	6	4	2	2				8
3	Тема 3. Конструювання тестів. Експертне та статистичне оцінювання тестів.	8	4	2	2				8
Всього за модуль 1		36	12	6	6				24

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин						
		Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Модуль 2. Методика організації та проведення тестування								
4	Тема 4. Вибір і формування груп для тестування. Методика та умови тестування.	8	4	2	2			4
5	Тема 5. Типи шкал та шкалювання результатів тестування. Статистичне опрацювання результатів тестування.	10	4	2	2			6
6	Тема 6. Дистанційне тестування. Принципи організації та проведення.	8	4	2	1		2	4
7	Тема 7. Зовнішнє незалежне оцінювання. Організація, нормативна база, та особливості.	8	4	2	1			4
Всього за модуль 2		36	18	8	6			18
Всього годин за семестр:		<u>72</u>	<u>30</u>	<u>14</u>	<u>12</u>		<u>2</u>	<u>42</u>

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Види тестів. Створення тестів

Тестологія, як наука. Історія становлення та розвитку тестування. Понятійний апарат тестології.

Поняття про тести. Тест, як засіб педагогічного оцінювання. Переваги та недоліки тестового контролю.

Розвиток тестування в освіті і суспільстві. Роль тестування у суспільстві. Роль тестування в освіті. Види тестів. Класифікація тестів. Призначення тестів.

Конструювання тестів. Зміст тестів. Етапи створення тестів. Стандартизація тестів. Формування баз тестових завдань.

Експертне та статистичне оцінювання тестів. Надійність тестів. Валідність тестів. Якість тестів. Експертиза тестів.

Модуль 2. Методика організації та проведення тестування

Вибір і формування груп для тестування. Нормальний і біноміальний розподіли. Статистична значущість результатів тестування. Формування вибірки для тестування.

Методика та умови тестування. Розроблення методики тестування. Інструкція для проведення тестування. Дотримання умов тестування.

Типи шкал та шкалювання результатів тестування. Типи шкал у психолого–педагогічних дослідженнях. Формування таблиць для представлення результатів тестування.

Статистичне опрацювання результатів тестування. Вибір статистичних коефіцієнтів. Автоматизоване опрацювання результатів тестування. Представлення результатів тестування.

Дистанційне тестування. Розроблення і використання тестових оболонок для автоматизованого контролю у локальних та глобальних мережах. Функціонування серверів статистики. Розміщення тестових завдань та проведення тестування у тестових оболонках (Test W, Assist 2, Moodle).

Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО). Нормативна база ЗНО. Підготовка до ЗНО. Проведення ЗНО.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції	2	7	14
2	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	8	2	16
3	Виконання семінарських робіт	5	6	30
4	Виконання модульної контрольної роботи	5	2	10
5	Іспит	30		30
Загальна кількість балів				100

V. ЛІТЕРАТУРА

1. Анастаси А. Психологическое тестирование. / Анастаси А., Урбина С. – С–Пб.: Питер, 2002. – 688с.
2. Грабар М.Й. Применение математической статистики в педагогических исследованиях. Непараметрические методы. / Грабар М.Й., Краснянская К.А. – М.: Педагогика, 1977.– 136 с.
3. Зовнішнє незалежне оцінювання в освіті України. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кашина Г.С., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 115 с.
4. Конструювання тестів. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кухар Л.О., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 182 с.
5. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. / Лернер И.Я. – М.: Педагогика, 1981. – 186 с.
6. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Лукіна Т.О.– К.: Вид. дім “Шкільний світ”: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка “Шкіл. світу”).
7. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. / Майоров А.Н. – Львів., 2001. - 296 с.

8. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью. / Машбиц Е.И. – К.: Вища школа, 1987. – 224 с.
9. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.
10. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів спеціальності 6.040302 «Інформатика*» Спеціалізація «Освітні вимірювання» / За ред. В.П. Сергієнка. – Луцьк: 2010. – 86 с.
11. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с.
12. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Підласий І.П. – К.: Україна, 1998. – 344 с.
13. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. / Чельшкова М.Б.- М.:Логос, 2002. - 432с
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005р. № 1312 "Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти"
15. Накази Міністерства освіти і науки України :
 - «Про зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів України»,
 - «Про затвердження Програм зовнішнього незалежного оцінювання»,
 - «Про затвердження Положення про проведення пробного зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти»,
 - «Про оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання»,
 - «Про залучення педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти до проведення зовнішнього незалежного оцінювання»,
 - «Про затвердження Положення про громадський контроль за проведенням в Україні зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів та вступною кампанією у вищих навчальних закладах».

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Основи конструювання тестів*

Укладачі програми:

Кухар Людмила Олександрівна, аспірантка Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Основи конструювання тестів» реалізує підготовку фахівців в галузі освітніх вимірювань з використанням тестів.

Одним з найважливіших завдань дисципліни є підготовка майбутніх фахівців в галузі освітніх вимірювань, а також підвищення кваліфікації викладачів у галузі теорії і практики педагогічного тестування.

Сучасний стан системи освіти зобов'язує педагогів шукати нові підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів. Це означає, що необхідно познайомитися з підходами до оцінювання результатів навчання в інших країнах, результатами міжнародних досліджень, в яких бере участь Україна, визначити сучасні пріоритети в освіті.

Дисципліна передбачає вивчення питань прикладного спрямування: розрізняти контрольний матеріал за цілями використання, інтерпретувати результати тестування, розуміти основні характеристики якості контрольного матеріалу і можливості використання комп'ютерних технологій при створенні, проведенні і опрацюванні результатів тестування.

Метою курсу «Основи конструювання тестів» є формування професійних компетентностей майбутніх фахівців з освітніх вимірювань з питань тестології та конструювання тестів, ознайомлення з методиками складання та використання тестового інструментарію для оцінювання якості освіти за сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти, вивчення методів та засобів опрацювання результатів тестування та оцінювання якості тестових завдань і тесту в цілому.

Завдання дисципліни:

1. Розкрити важливість оцінювання освітніх досягнень учнів та студентів з позиції сучасних вітчизняних і міжнародних пріоритетів в освіті.
2. Навчити створенню і адекватному використанню сучасних контрольних

вимірювальних матеріалів для тестування і вміння інтерпретувати результати тестування.

3. Розкрити можливості інструментальних програмних систем для розроблення тестових завдань для психолого-педагогічної діагностики.

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- типи тестових завдань;
- форми і види тестових завдань, їх переваги та недоліки;
- класифікацію тестів за різними ознаками;
- основи технології розроблення і коригування тестів;
- форми і можливості досягнення поставлених цілей педагогічного контролю;
- особливості процедури проведення тестування, в т.ч. психологічні;
- основи опрацювання та інтерпретації результатів тестування;

вміти:

- формулювати цілі та принципи складання тесту і тестових завдань (при використанні тесту для поточного, проміжного та підсумкового контролю);
- використовувати таксономію Б. Блума при формулюванні цілей і складати матрицю тесту;
- проектувати тест, який відповідає поставленим цілям, на основі логічного структурування навчального матеріалу;
- складати специфікацію тесту, до якої входять матриця тесту, опис типів завдань, які використовуються для оцінювання досягнень студентів, а також особливості процедури тестування;
- проводити експертизу завдань, тесту в цілому і робити висновки про змістовну валідність тесту;
- робити висновки щодо валідності тесту на основі завдань і вносити корективи;
- робити осмислений вибір тестів;

мати уявлення про:

- сучасні тенденції розвитку освіти у світі і проблеми оцінювання її якості;
- становлення і розвиток теорії та практики психологічних і педагогічних тестів;
- відмінності нормативно орієнтованих і критеріально-зорієнтованих тестів;
- надійність тесту і методи її оцінювання (ретестування, паралельне тестування, розділення на частини);
- валідність (методу, змісту, прогнозу) тесту;
- способи розв'язання проблеми постановки мети навчання у вітчизняній та закордонній (таксономія Б. Блума) педагогіці;

- можливості побудови педагогічних тестів за аналогією з відомими психологічними;
- проблеми, пов'язані з використанням тестів;
- способи використання педагогічних тестів у закордонній вищій школі.

Структуру навчального курсу «Основи конструювання тестів» складають два змістові модулі.

У першому змістовому модулі розглядаються основи теорії тестових завдань та тестів, історія становлення, розвитку тестування, характеристика, типи педагогічних тестів, різноманітні класифікації тестів, класифікація педагогічних цілей, основні принципи та правила складання тестових завдань, нормативно зорієнтовані та критеріально-зорієнтовані тести, особливості їх конструювання та використання.

У другому змістовому модулі розкрито етапи проектування стандартизованого тесту, охарактеризовано вимоги та правила складання та принципи добору тестових завдань. Наведено основні статистичні характеристики тестів, шкали, їх різновиди, принципи та правила розроблення інструкцій до тесту та стандартизація умов тестування.

Матеріали курсу допоможуть правильно орієнтуватися в складній структурі конструювання тестів. Курс має бути допоміжним довідником не лише студентам вищих навчальних закладів освіти, але й усім тим, хто має відношення до складання тестів.

На лекційних заняттях розглядаються основні поняття та принципи класичної та сучасної теорій конструювання тестів, систематизуються та узагальнюються знання, навички та вміння формувати банк тестових завдань, виконувати статистичне опрацювання результатів тестування, доповнюються новими відомостями в галузі тестування та моніторингу якості освіти, необхідними для розуміння та застосування тестів для контролю навчальних досягнень.

З метою закріплення теоретичного матеріалу програмою передбачено проведення практичних робіт.

На практичних заняттях приділяється увага формуванню у студентів навичок конструювати тестові завдання різних форматів та когнітивних рівнів, формувати тест, складати інструкції та перевіряти надійність створеного тесту.

Самостійна робота полягає у підготовці студентів до аудиторних занять: виконання завдань, що пропонуються під час лекційних та практичних занять, самопідготовка, підготовка до модульного контролю.

Методичні рекомендації

При вивченні дисципліни «Основи конструювання тестів» передбачається проведення лекційних та практичних занять. Загальна кількість годин для вивчення цього курсу в педагогічному університеті становить 144 год., з них 56 аудиторних год.: 22 год. – лекційні заняття, 22 год. – практичні. Частина годин – 16 – виділено на індивідуальну навчально-пізнавальну діяльність студентів. Самостійна робота полягає у підготовці студентів до аудиторних занять: виконання завдань, що пропонуються під час лекційних та практичних занять, самопідготовка, підготовка до модульного контролю.

На лекційних заняттях розглядаються основні поняття та принципи класичної та сучасної теорій конструювання тестів, систематизуються та узагальнюються знання, навички та вміння формувати банк тестових завдань, виконувати статистичне опрацювання результатів тестування, доповнюються новими відомостями в галузі тестування та моніторингу якості освіти, необхідними для розуміння та застосування тестів для контролю навчальних досягнень.

На практичних заняттях приділяється увага формуванню у студентів навичок конструювати тестові завдання різних форматів та когнітивних рівнів, формувати тест, скласти інструкції та перевіряти надійність створеного тесту.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
<i>Основи конструювання тестів</i>	144	56	22	22			12	88

Кількість кредитів ECTS – 4.

*Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
протягом семестру*

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Основи теорії тестових завдань та тестів									
1	Тема 1. Вступ до проблеми тестового контролю. Роль тестів в сучасному навчальному процесі.	14	2	2					12
2	Тема 2. Педагогічні тести. Терміни і визначення. Педагогічний контроль, предмет і об'єкт контролю. Принципи педагогічного контролю.	22	6	2		2		2	16
Всього за модуль 1		36	8	4		2		2	28
Модуль 2. Зміст та етапи створення тесту									
3	Тема 3. Зміст тесту. Основні етапи конструювання педагогічного тесту. Принципи добору змісту.	16	6	2		2		2	10
4	Тема 4. Етапи створення тесту. Специфікація тесту	20	8	4		4			12
Всього за модуль 2		36	14	6		6		2	22
Модуль 3. Проектування стандартизованого тесту									
5	Тема 5. Тестові завдання: правила створення.	16	6	2		2		2	10
6	Тема 6. Тестові завдання: формати, вимоги.	20	10	4		4		2	10
Всього за модуль 3		36	16	6		6		4	20

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 4. Аналіз та представлення результатів тестування									
7	Тема 7. Опрацювання та подання результатів тестування. Статистичне обґрунтування якості тесту	16	10	2		4		4	6
8	Тема 8. Розрахунок результатів. Методи шкалювання та подання результатів тестування	10	4	2		2			6
9	Тема 9. Методика і технологія тестування	10	4	2		2			6
Всього за модуль 4		36	18	6		8		4	18
Всього годин за семестр:		<u>144</u>	<u>56</u>	<u>22</u>		<u>22</u>		<u>12</u>	<u>88</u>

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, які студенти повинні знати та основних умінь, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Основи теорії тестових завдань та тестів

Болонська декларація, система академічних кредитів ECTS, якість освіти, якість підготовки, педагогічне вимірювання, педагогічні тести, педагогічна діагностика, критерії якості, критерій інформативності, інформативність тесту, рівні розуміння тесту, тест як інструмент вимірювання рівня знань, переваги та недоліки тестування, традиційні та сучасні засоби контролю знань, форми перевірки знань, види контролю, види контролю за змістом навчального матеріалу, моніторинг якості освіти, політика з оцінювання та тестування, характеристики якості національної освіти, стандарти якості, учасники процесу оцінювання, категорії учасників тестування.

Тестологія, понятійний апарат тестології, різні підходи до визначення

поняття тест, тестування, класична теорія конструювання тестів (СТТ), переваги та недоліки, сучасна теорія конструювання тестів (IRT), переваги та недоліки, педагогічний тест, класифікація педагогічних тестів.

Модуль 2. Зміст та етапи створення тесту

Схема педагогічних цілей, таксономія Блума, рівні освітніх цілей, класифікація когнітивної сфери за Блумом, Безпалько, Скоткіним, дистрактор, претестове завдання, педагогічне вимірювання, нормативно орієнтовані та критеріально-орієнтовані тести, особливості їх конструювання та застосування, види тестування, комп'ютерне тестування, адаптивне комп'ютерне тестування, види тестування за способом проведення, якість тесту.

Проблеми складання тестових завдань, гомогенні тести, гетерогенні тести, інтегративні тести, класифікація тестів за процедурою формування черги подання, класифікація тестів за кількістю претендентів, види тестового контролю, види тестування, класифікація навчальних цілей, таксономія, постановка і конкретизація цілей навчання, категорії навчальних цілей в когнітивній сфері, рівні засвоєння знань за І. Лернером, класифікація рівнів засвоєння знань за В.Безпалько, компетентність, компетенція, домени компетентності, ключові компетентності.

Модуль 3. Проектування стандартизованого тесту

Етапи створення тесту, визначення мети тестування, етапи робіт по створенню критеріально- та нормативно-орієнтованих тестів, етапи створення тестів навчальних досягнень для тестів різного рівня застосування, стандартизація тесту, варіативність змісту тестів, паралельні варіанти тестів, фасет.

Вимоги до складання тестових завдань, правила для складання завдань на доповнення, навчальні тести, контрольні тести, формати тестових завдань, принципи добору відповідей, створення тестових завдань різних когнітивних рівнів, залежність видів і форм тестів від специфіки навчальної дисципліни, види відкритих тестових завдань, види закритих тестових завдань, тестові завдання на встановлення відповідності, тестові завдання на встановлення правильної послідовності, тестові завдання на доповнення, тестові завдання з розгорнутою відповіддю, вимоги до завдань в тестовій формі, валідність, складність, надійність, стійкість тесту, шкалювання, репрезентативність тесту, значущість, дискримінантність, достовірність, науковість, несуперечність тесту.

Модуль 4. Аналіз та представлення результатів тестування

Статистичні характеристики тесту, етапи системи комплексної експертизи якості тестових матеріалів, експертне оцінювання якості тестових

завдань, матриця результатів тестування, розрахунок основних математико-статистичних характеристик, коефіцієнт кореляції, підходи визначення вагових коефіцієнтів, змістова валідність, валідність за віковою диференціацією, конструктивна, критеріальна, поточна, порівняльна, прогностична валідність, чинники, що знижують валідність результатів оцінювання, теорія однопараметричного оцінювання Раша.

Шкали, стандартизація шкали, шкалювання, номінальні шкали, порядкові шкали, інтервальна шкала, шкалювання результатів тестових вимірювань, шкали процентильних рангів, шкала первинних рангів, етапи стандартизації тесту, критерії точності тесту, репрезентативність.

Інструкція до тесту, розроблення інструкцій, стандартизація процедури та умов тестування, нормативна база Зовнішнього незалежного оцінювання.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів потребує чітко продуманих, науково обґрунтованих способів її організації. Самостійна робота володіє такими ознаками, як самостійне надбання та глибоке осмислення нових знань. Система самостійних робіт створює максимально ефективні умови для розвитку навчальної діяльності студентів, перетворюючи навчальну діяльність в своєрідний процес наукового пізнання.

Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою з дисципліни «Основи конструювання тестів», завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота полягає у підготовці студентів до аудиторних занять: виконання завдань, що пропонуються під час лекційних та практичних занять, самопідготовка, підготовка до модульного контролю.

Засвоєний у процесі самостійної роботи навчальний матеріал виноситься на поточний контроль.

№	Назва тем та анотований зміст	К-ть годин
	<i>Вивчення окремих питань з тем навчального модуля:</i>	
1	Історія розвитку тестування (етапи розвитку теорії і практики педагогічних вимірювань за кордоном і в Україні). Міжнародні документи з використання тестів. Міжнародна комісія з тестування (ІТС). Міжнародні рекомендації ІТС з використання тестів. Міжнародні рекомендації ІТС з адаптації тестів.	14
2	Вимоги до професійної відповідальності при оцінюванні. Базові національні стандарти США, Канади та країн Європи. Стандарти освітнього та психологічного тестування. Кодекс справедливого тестування в освіті (Базовий національний кодекс тестування США).	10

№	Назва тем та анотований зміст	К-ть годин
3	Правила формулювання цілей навчання. Домени компетентності. Проблема вибору способу оцінювання досягнень учнів.	10
4	Створення тестових завдань різних когнітивних рівнів. Використання педагогічних і психологічних тестів у навчальному процесі.	10
5	Інтерпретація результатів виконаних тестових завдань. Комп'ютерні програми призначені для статистичного опрацювання результатів тестування.	20
6	Стандарти та норми в педагогічних вимірюваннях. Стандартизація тестів: стандартизація вибірки, нормалізація показників, змістовий критерій. Шкали, які використовують в освітніх вимірюваннях. Представлення результатів тестування в різних шкалах.	20
7	Зразки інструкцій для проведення тестування. Аналіз результатів Зовнішнього незалежного оцінювання. Аналіз технічних характеристик тестів ЗНО.	4
	<i>Разом:</i>	88

Проектування індивідуальної роботи

№	Тематика індивідуальних завдань
1	Світові дослідження в галузі тестології.
2	Міжнародні стандарти в галузі освіти. Вимоги до тестових матеріалів у світових освітніх закладах.
3	Таксономія навчальних цілей. Погляди світових науковців.
4	Психологічне і педагогічне тестування.
5	Адаптивне тестування. Особливості комп'ютерного тестування у закладах освіти.
6	Статистичні характеристики тесту. Математико-статистичні методи визначення надійності, валідності, складності тесту.
7	Порівняння різноманітних шкал та особливості їх використання в тестуванні.
8	Порівняльний аналіз результатів Зовнішнього незалежного оцінювання.

IV. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою із врахуванням поточного і підсумкового оцінювання. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в

семестрі поділяється на змістові модулі.

Кількість балів визначається за таблицею:

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій, практичних занять і лабораторних робіт	Загальна к-ть балів
1	Відвідування та активність під час лекції	2	11	22
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	6	1	6
3	Робота на практичному занятті	2	11	22
4	Складання модульних контролів	10	4	40
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	1	10
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аванесов В. С. Теоретические основы разработки заданий в тестовой форме: учеб. пособие / В. С. Аванесов. – М.: Изд-во МГТА, 1995. – 95 с.
2. Аванесов В. С. Математические модели педагогического измерения / В. С. Аванесов. – М.: Исслед. центр, 1994. – 26 с.
3. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест. Навчальний посібник. / К.: Майстер-клас, – 2006 –160 с.
4. Введение в классическую и современную теорию тестов. Учебник. Крокер Л., Алгина Дж. – Логос, - 2010. – 668 с.
5. Основи педагогічного оцінювання. Частина 1. Теорія. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 –96 с.
6. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика. Навчально-

методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 – 56 с.

7. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила. Стандарти. Відповідальність. Наукове видання. / К.: Майстер-клас, – 2007 – 272 с.
8. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий / В. С. Аванесов. – М.: Адепт, 1998. - 216 с.
9. Гулюкина Н. А. Педагогический тест: этапы и особенности конструирования и использования / Н. А. Гулюкина, С. В. Клишина. – Новосибирск: Изд-во НГТУ, 2006. – 151 с.
10. Чельшкова Н. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учебное пособие / Н. Б. Чельшкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.

Додаткова

1. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1994. – 135 с.
2. Аванесов В. С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1989. – 168 с.
3. Гласс Дж. Статистические модели в педагогике и психологии / Дж. Гласс, Дж. Стэнли. – М. : Прогресс, 1976. – 496 с.
4. Ингекамп К. Педагогическая диагностика / К. Ингекамп. – М.: Педагогика, 1991. – 240 с.
5. Зовнішнє незалежне оцінювання в освіті України. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кашина Г.С., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 115 с.
6. Конструювання тестів. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кухар Л.О., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 182 с.
7. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов: введение в психометрическое проектирование : пер. с англ. / П. Клайн; под ред Л. Ф. Бурлачука. – Киев: ЛТД, 1994. – 288 с.
8. Майоров А. Н. Тесты школьных достижений: конструирование, проведение, использование / А. Н. Майоров. – СПб.: Образование и культура, 1996. – 304 с.
9. Майоров А. Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. (Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования) / А. Н. Майоров. – М.: Интеллект-центр, 2001. – 296 с.
10. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике / В. И. Михеев. – М.: Высш. шк., 1987. – 199 с.
11. Скок Г. Б. Управление качеством деятельности преподавателя: экспериментальная учебная авторская программа / Г. Б. Скок, Н. И. Лыгина – М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2003. – 25 с.

Інтернет–ресурси

1. <http://testolog.narod.ru>
2. <http://www.osvita.org.ua>
3. <http://osvita.ua/test>
4. <http://www.ednu.kiev.ua>
5. <http://www.alleng.ru>
6. <http://fm.ndu.edu.ua>
7. <http://ii.npu.edu.ua>
8. www.urok-online.com.ua

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Організація дистанційної освіти у навчальному закладі

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Кухар Людмила Олександрівна, аспірантка Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з дисципліни «Організація дистанційної освіти у навчальному закладі» має на меті забезпечити підготовку фахівців з освітніх вимірювань, ознайомити студентів із основними засадами організації дистанційної освіти у навчальному закладі, особливостями, формами та моделями дистанційної освіти. Практичне значення курсу полягає у поглибленні розуміння принципів організації дистанційного навчання, набутті навичок у використанні та створенні дистанційних уроків, курсів, електронних посібників.

Мета вивчення дисципліни: знайомство з теоретичними та практичними аспектами використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій та дистанційних форм навчання в професійній і педагогічній діяльності: самонавчання, самоосвіта в підготовці, організації та проведенні навчального процесу, для управління навчальним процесом, для формування фахових компетентностей майбутніх керівників закладів з оцінювання якості освіти в

галузі дистанційного навчання, формування базових знань у сфері організації дистанційного навчання у навчальному закладі, оволодіння принципами створення та функціонування дистанційних курсів, набуття вмінь для роботи із електронними підручниками, дистанційними уроками та курсами.

Завдання дисципліни:

1. Розкрити значення основ дистанційних форм навчання в загальній та професійній освіті людини, вплив засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційних форм навчання на науково-технічний та соціально-економічний розвиток суспільства.
2. Формування знань та умінь в галузі об'єктивного оцінювання та аналізу переваг та недоліків дистанційної освіти.
3. Оволодіння основами методики дистанційного навчання. основних понять у сфері дистанційної освіти.
4. Ознайомити студентів із основними принципами побудови, типами дистанційних курсів та моделями дистанційної освіти.
5. Навчити студентів створювати власні дистанційні уроки та курси.
6. Забезпечити підготовку студентів для подальшої роботи з адміністрування та забезпечення коректної роботи дистанційних курсів.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- понятійний апарат дистанційної освіти;
- основні принципи та моделі дистанційної освіти;
- організаційні форми дистанційної освіти;
- стратегії організації дистанційної освіти в навчальних закладах;
- технології створення та адміністрування дистанційних курсів;
- характеристики, особливості та технології роботи із електронними посібниками та підручниками.

вміти:

- працювати із дистанційними курсами;
- працювати із електронними підручниками;
- працювати із програмними засобами, призначеними для конструювання дистанційних курсів;
- створювати дистанційні уроки та курси;
- організовувати дистанційне навчання у навчальному закладі.

Методичні рекомендації

Навчальний матеріал розділений на три модулі. В тематичному плані представлено розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів. Загальний обсяг дисципліни складає 3 залікових кредити (108 годин), що об'єднує усі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу в т.ч. підготовку до підсумкового контролю: контрольні заходи, модульний контроль.

Викладання курсу супроводжується сучасною дидактичною підтримкою.

Під час проведення практичних занять планується ознайомити студентів з педагогічними та технічними аспектами вибору системи дистанційного навчання, сформуванню умінь в галузі усестороннього аналізу систем дистанційного навчання та умінь здійснювати їх порівняльну характеристику. Ознайомити із педагогічною технологією дистанційного навчання з використанням системи *Moodle*. Формування у студентів знань, умінь та навичок, необхідних для практичного проведення навчально-виховної роботи в умовах широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційних форм в навчальному процесі, для власного удосконалення та розвитку.

Самостійна робота студентів має дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять та підготовка до модульного контролю.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
Організація дистанційної освіти в навчальному закладі	108	28	10			12	6	80

Кількість кредитів ECTS – 3

*Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
протягом семестру*

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Психологія та дистанційне навчання. Теоретичні основи дистанційного навчання									
1	Тема 1. Психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання.	13	4	2			2		18
2	Тема 2. Понятійний апарат дистанційної освіти. Педагогічні технології в системі дистанційної освіти.	11	4	2			2		10
Всього за модуль 1		36	8	4			4		28
Модуль 2. Практичне впровадження дистанційного навчання									
3	Тема 3. Організація дистанційного навчання в закладах освіти. Програмні засоби для створення курсів дистанційного навчання.	8	4	2			2		14
4	Тема 4. Освітні ресурси мережі Internet. Управління комунікативною діяльністю студентів в дистанційній освіті.	10	4	2			2		14
Всього за модуль 2		36	8	4			4		28
Модуль 3. Підготовка навчальних та методичних матеріалів для дистанційної освіти									
5	Тема 5. Електронні підручники та посібники. Побудова дистанційного курсу. Проблеми організації дистанційної освіти в освітніх закладах України.	36	12	2			4	6	24
Всього за модуль 3		36	12	2			4	6	24
Всього годин за семестр:		<u>108</u>	<u>28</u>	<u>10</u>			<u>12</u>	<u>6</u>	<u>80</u>

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом. Наведено перелік основних понять, які студенти повинні знати та основних умінь, якими вони повинні володіти після вивчення відповідного матеріалу.

Модуль 1. Психологія та дистанційне навчання. Теоретичні основи дистанційного навчання

Зміст та концептуальні засади відкритої освіти. Психологічні особливості взаємодії у дистанційному навчанні. Психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання. Інновації та конфлікти в освіті.

Понятійний апарат дистанційної освіти. Історичні аспекти дистанційного навчання. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті. Основні принципи та моделі дистанційної освіти. Переваги та недоліки дистанційної освіти. Соціокультурні передумови та організаційні форми дистанційного навчання: західний досвід та перспективи вітчизняної вищої школи.

Педагогічні технології в системі дистанційної освіти. Вимоги до знань та умінь викладача дистанційного навчання. Компетентності викладача дистанційного навчання.

Модуль 2. Практичне впровадження дистанційного навчання

Стратегія організації дистанційного навчання в закладах освіти. Нормативна документація та економічна схема організації дистанційної освіти в установі. Програмні засоби та оболонки для створення курсів дистанційного навчання. Використання сучасних електронних засобів навчання на базі інтерактивної дошки.

Якість дистанційної освіти. Умови ефективності дистанційного навчання. Інформаційна безпека в освіті.

Педагогічні та технічні аспекти вибору платформи дистанційної освіти. Аналіз світового досвіду.

Освітні ресурси мережі Internet. Проектна діяльність, конкурси та олімпіади для студентів в мережі Internet. Internet – спільнота учителів. Мережевий етикет в дистанційній освіті. Управління комунікативною діяльністю студентів в дистанційній освіті.

Модуль 3. Підготовка навчальних та методичних матеріалів для дистанційної освіти

Електронний підручник: основні характеристики, особливості та технології. Експертиза електронних навчальних матеріалів. Авторське право в дистанційному навчанні. Керування та адміністрування навчальною діяльністю в дистанційній освіті. Системи контролю та тестування в дистанційній освіті.

Побудова дистанційного курсу. Методичні аспекти створення інтернет-

курсів. Структура дистанційного курсу. Створення проекту дистанційного уроку. Аналіз деяких систем підтримки дистанційного навчання: Moodle, Claroline, Dokeos.

Рефлексія в дистанційному навчанні. Форми аналізу дистанційних занять. Дистанційний урок.

Система дистанційної освіти в умовах навчального закладу. Проблеми організації дистанційної освіти в освітніх закладах України.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до навчально-методичної карти (пункт 4), в якій наведена система рейтингових балів для різних видів контролю. Кількість балів визначається за таблицею:

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції та лабораторних робіт	4	5	20
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	4	4	16
3	Виконання лабораторних робіт	4	6	24
4	Виконання модульних контрольних робіт	10	3	30
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	1	10
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение. – М. : 1997.
2. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс : Навчальний посібник. 3–є вид./ За ред. В.М. Кухаренко – Харків: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. – 320 с.

3. Пиаже Ж. Психология интеллекта. – В кн.: Избранные психологические труды. – М., Просвещение, 1969.
4. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / за ред. Кузьмінського А.І. – К. : Знання, 2005. – 408 с.
5. Полат Е.С. (ред.) Теория и практика дистанционного обучения. – М.: Издательский центр «Академия», 2004.
6. Смирнова–Трибульська Є.М. Hot potatoes – середовище до проектування мультимедійних тестів // Науково-методичний журнал «Комп'ютер у школі та сім'ї», 2007, №5, – С. 32-36.
7. Смирнова–Трибульська Є.М. Дистанційне навчання з використанням системи Moodle. Посібник для вчителів. Видавництво «Айлант», – 2007 – 505 с.
8. Смирнова–Трибульська Є.М. Основы формирования информатических компетентностей учителей в области дистанционного обучения. Монография. – Херсон : Айлант, 2007. – 704 с.: илл.

Дистанційні курси

1. <http://www.moodle.ii.npu.edu.ua>
 - Основи педагогічного оцінювання
 - Зовнішнє незалежне оцінювання
 - Конструювання тестів
2. <http://moodle.ndu.edu.ua>
 - Основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти
 - Комп'ютерні технології у тестуванні
 - Педагогічні вимірювання та моніторинг якості освіти
 - Математико-статистичні методи в педагогічних вимірюваннях

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Методологія і методи досліджень в освіті

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Кашина Ганна Сергіївна, аспірантка кафедри НПУ ім. М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою курсу "Методологія і методи досліджень в освіті" є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань методології і методів досліджень в освіті, ознайомлення з методиками та методами, необхідними для планування та досягнення освітніх результатів певного рівня.

Завдання курсу

1. Познайти студентів з основними методами досліджень в освіті.
2. Сформувати вміння проводити педагогічні дослідження з використанням сучасних методів дослідження.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- науково – понятійний апарат методів педагогічних досліджень;
- види, функції, принципи та психолого-педагогічні досліджень;
- форми та методи педагогічних досліджень;
- нормативні документи, які регламентують досліджень в освіті;
- історію, сучасний стан та тенденції розвитку методів досліджень в освіті.

уміти:

- застосовувати на практиці сучасні методи досліджень в освіті.

Методичні рекомендації

На вивчення навчального курсу відводиться 2 залікових кредити (72 години), із них – 10 год. лекційні заняття, 14 год. на практичні, семінарські та індивідуальні заняття, 48 год. відведено на самостійну роботу.

Формою підсумкового контролю є залік.

Програма є орієнтовною і залежно від конкретних умов підготовки фахівців з освітніх вимірювань може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних робіт), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						
	Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські / Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Методологія і методи досліджень в освіті	72	24	10	10		4	48

Кількість кредитів ECTS – 2

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять протягом семестру

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Наукові основи педагогічних досліджень									
1	Тема 1. Поняття про педагогічні дослідження, їх роль та місце в освіті	8	2	2					6
2	Тема 2. Методи педагогічних досліджень	8	2	2					6
3	Тема 3. Організаційні основи педагогічних досліджень	8	2		2				6
4	Тема 4. Методологія експерименту	12	4	2				2	8
Всього за модуль 1		36	10	6	2			2	26
Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних досліджень									
5	Тема 5. Методологічні основи наукових досліджень	6	2	2					4
6	Тема 6. Методи аналізу змісту та результатів досліджень	6	2	2					4
7	Тема 7. Опрацювання й оформлення результатів вимірювань	6	2		2				4
8	Тема 8. Похибки вимірювань та їх класифікація	6	2		2				4
9	Тема 9. Подання результатів вимірювань	6	2		2				4

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
10	Тема 10. Моделювання в педагогічних дослідженнях	6	4		2			2	2
Всього за модуль 2		36	14	4	8			2	22
Всього годин за семестр:		<u>72</u>	<u>24</u>	<u>10</u>	<u>10</u>			<u>4</u>	<u>48</u>

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Наукові основи педагогічних досліджень

Мова "науки". Організаційні основи педагогічних досліджень. Методологічні основи наукового пізнання. Методи наукового пізнання. Методологія експерименту. Методи опрацювання й аналізу результатів експерименту. Методи аналізу змісту та результатів діяльності. методи дослідження на емпіричному та методологічному рівнях. Особливості наукової діяльності.

Поняття про педагогічні дослідження, їх роль і місце у навчально-виховному процесі. Методи педагогічних досліджень. Організаційні основи педагогічних досліджень. Методологія експерименту.

Принципи педагогічних досліджень. Психолого-педагогічні аспекти досліджень. Підходи щодо визначення основних методів педагогічних досліджень. Сучасні тенденції розвитку методів досліджень в освіті.

Педагогічні дослідження в Україні у світлі інтеграції в єдиний європейський та світовий освітній простір.

Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних досліджень

Принципи планування та проведення педагогічного дослідження.

Методологічні основи наукових досліджень. Опрацювання й оформлення

результатів вимірювань. Похибки вимірювань та їх класифікація. Середнє арифметичне значення результатів вимірювань. Середня квадратична похибка середнього арифметичного значення вимірюваної величини. Особливості опрацювання результатів малого числа вимірювань. Розрахунки похибок посередніх вимірювань. Подання результатів вимірювань.

Моделювання в педагогічних дослідженнях. Класифікація педагогічних робіт. Методика виконання педагогічних досліджень. Оформлення досліджень. Вимоги до педагогічних досліджень. Вимоги до змісту педагогічних досліджень.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1.	Відвідування та активність під час лекції	0,5	34	17
2.	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	2	8	16
3.	Виконання семінарських робіт	0,5	34	17
4.	Виконання контрольної роботи	10	1	10
5.	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	2	20
6.	Залік	20		20
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
2. Закон України “Про загальну середню освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
3. Закон України “Про вищу освіту” // Законодавство України про освіту.

- Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002.
4. Указ Президента України від 17 квітні 2002 р. № 347 “Про Національну доктрину розвитку освіти // У кн.: Законодавчі акти України з питань освіти. – К.: Парламентське вид-во, 2004.
 5. Указ Президента України від 4 липня 2005 року №1013 “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні”.
 6. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім “Шкільний світ”: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка “Шкіл. світу”).
 7. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
 8. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.
 9. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с.
 10. Сергієнко В.П., Шут М.І. Науково-дослідна робота з фізики у середніх та вищих навчальних закладах: Навч. посіб. – К.: Шкільний світ, 2004. – 128 с.
 11. Сергієнко В.П. та ін. МАН: підготовка науково-дослідницьких проектів / Упор. М. Голубенко. – Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с. – (Б-ка «Шк. світу»).
 12. Конкретні п'ять цілей освітніх систем. Звіт Європейської Комісії 31 січня 2001 р. - <http://europa.eii.int>.
 13. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.:Логос, 2002. - 432с

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютерні технології в тестуванні

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Малежик Михайло Павлович, доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри комп'ютерної інженерії НПУ імені М.П.Драгоманова

Кухар Людмила Олександрівна, аспірантка Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наш вік –це вік стрімкого розвитку інформаційних технологій. Практично всі виші та школи забезпечені комп'ютерною технікою, мають свої локальні мережі, доступ до мережі Інтернет. Це дозволяє організувати як навчання, так і педагогічний контроль у віртуальному просторі. Мережа Інтернет містить велику кількість різноманітних матеріалів, програм і систем, призначених для навчальних цілей, при цьому близько половини з них складають тестуючі програми.

Проведення контролю засвоєння навчального матеріалу з використанням різноманітних тестуючих програм є одним з етапів інформатизації освіти, отримало широке розповсюдження. Комп'ютерне тестування студентів використовується при проведенні поточного, проміжного та результуючого контролю знань, при перевірці залишкових знань, при виставленні екзаменаційних оцінок з відповідних дисциплін.

Комп'ютерне тестування має ряд переваг:

- забезпечення стандартизації;
- забезпечення індивідуальності процедури контролю;
- підвищення об'єктивності контролю і виключення суб'єктивних чинників (втома викладача, його емоційність чи поганий настрій, відсутність чи нестача часу для особистого спілкування з викладачем та ін.)
- оперативність статистичного опрацювання результатів контролю;
- доступ учня (студента) до повної інформації про результати контролю;
- забезпечення можливості швидкої перевірки знань великої кількості учнів з різних тем, комплексне виконання завдань з дисципліни;
- звільняє викладача від виконання повторюваної трудомісткої та рутинної роботи з організації масового контролю, звільняється час для творчого удосконалення різних аспектів його професійної діяльності;
- забезпечення всебічної та повної перевірки;
- забезпечення можливості учню самоперевірки засвоєння матеріалу в зручному для нього режимі роботи (мережений режим доступу до контролюючих систем та матеріалів);
- доступність та рівноправність всіх учасників процедури тестування.

Дисципліна «Комп'ютерні технології в тестуванні» реалізує додаткову підготовку магістра з освітніх вимірювань в галузі теорії та практики педагогічних вимірювань з використанням комп'ютерних технологій.

Мета вивчення дисципліни:

- формування когнітивної компетентності використання комп'ютерних тестових технологій в педагогічній діяльності;
- формування компетентностей майбутніх фахівців з освітніх вимірювань з

- питань педагогічного оцінювання;
- ознайомлення з сучасними тестовими програмами та результатами національних і міжнародних досліджень.

Завдання дисципліни:

- розкрити можливості інструментальних програмних систем для розроблення тестових завдань для психолого-педагогічної діагностики.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівців.

Ця дисципліна є теоретичною і практичною основою сукупності знань та вмінь, що дозволять майбутньому фахівцеві виконувати професійні завдання, пов'язані з використанням комп'ютерної техніки, тестуванням комп'ютерних систем навчального призначення та мереж у тестуванні учнів і студентів.

Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни

Після вивчення дисципліни студент повинен:

мати уявлення про:

- освітні інформаційні технології;
- галузі застосування освітніх інформаційних технологій;
- програмні засоби навчального призначення;
- проблеми, пов'язані з використанням тестів;
- комп'ютерні технології атестації;
- інформаційну безпеку процедури масового комп'ютерного тестування;
- підходи до створення автоматизованих систем тестового контролю навчальних досягнень;
- стратегії адаптивного тестування і методи їх практичної реалізації;
- структуру і види діяльності служб тестування в освіті;
- методи і способи організації баз даних завдань і тестів;

знати:

- психологічні та педагогічні аспекти і особливості процедури проведення тестування;
- соціально-етичні аспекти тестування;
- основи опрацювання та інтерпретації результатів тестування;
- основні поняття, категорії, методи психології та педагогіки;
- дидактичні принципи тестового контролю навчальних досягнень, форми і методи його проведення і організації;
- цілі і завдання, напрямки впровадження та характеристики освітніх інформаційних технологій;
- загальні переваги та недоліки тестових технологій;
- завдання педагогічного тестового контролю;
- види, типи, етапи, вимоги, характеристики комп'ютерного тестування;

- етапи комп'ютерної атестації;
- вимоги до комп'ютерного тестового комплексу;
- види комп'ютерних навчаючих і контролюючих програм, принципи їх побудови, структуру и склад;
- види універсальних текстових і графічних редакторів, особливості їх використання, можливості при суміщенні з редакторами програмно-інструментальних засобів;
- основні підходи до організації баз даних за завданнями, вибірками та тестами;
- засоби комп'ютерної телекомунікації (передачі повідомлень, програм і даних за допомогою комп'ютерних мереж);
- обмеження при використанні тестів;
- основні вимоги інформаційної безпеки тестувань і забезпечення їх виконання;
- етапи безпечної технології тестування;
- безпечні технології опрацювання результатів;
- які систематичні помилки виникають у тестуванні.

вміти:

- проектувати тест, який відповідає поставленим цілям;
- самостійно розробляти тести в межах своєї компетенції (у відповідній предметній галузі);
- використовувати телекомунікаційні засоби для передачі програм і даних по комп'ютерних мережах (навички роботи в мережі Інтернет);
- оцінювати оптимальну довжину тесту, оптимальний час тестування в межах нормативно-орієнтованого і критеріально-орієнтованого підходів;
- оцінювати відповідність тестів науково - обґрунтованим критеріям якості в межах нормативно-орієнтованого і критеріально-орієнтованого підходів;
- організовувати процес тестування;
- розробляти інструкції для осіб, які тестуються і тих, які проводять тестування.

Методичні рекомендації

При вивченні дисципліни «Комп'ютерні технології в тестуванні» передбачається проведення лекцій, лабораторних робіт та індивідуальних занять. Загальна кількість годин для вивчення цього курсу в педагогічному університеті становить 36 год, з них 14 аудиторних год: 12 год. лабораторні та 2 год індивідуальні заняття на один семестр із 18 тижнів. Значну частину годин – 22 – виділено на самостійну навчально-пізнавальну діяльність студентів. Самостійна робота полягає у підготовці студентів до аудиторних занять: виконання завдань,

що пропонуються під час лабораторних занять, підготовка виступів з цікавими науковими повідомленнями, підготовка до модульного контролю.

На лабораторних заняттях приділяється увага формуванню у студентів навичок створення тестових завдань у різних програмах та тестових оболонках, озброєнню їх способами та прийомами розв'язування таких тестів.

Викладання навчального курсу забезпечується використанням навчально-методичної літератури, перелік якої додається, розробленими завданнями до практичних занять, технічними засобами навчання, програмним забезпеченням. Крім цього, в Інтернеті в системі дистанційного навчання Moodle розміщено теоретичний матеріал у вигляді електронних лекцій і завдання для перевірки рівня засвоєння кожного з модулів.

Важливим завданням курсу є розвиток у студентів творчих, пошукових навичок, формування вміння самостійно аналізувати навчальні ситуації, досліджувати проблеми, використовувати комп'ютерні педагогічні програмні засоби (ППЗ), зокрема Gran-2D, Gran-3D, DERIVE тощо для створення тестів.

На консультаціях зі студентами обговорюються і з'ясовуються проблемні питання, що стосуються виконання завдань до лабораторних занять, незрозумілі їм теоретичні питання тощо.

За результатами роботи під час практичних занять, виконання завдань для самостійного опрацювання, виконання додаткових індивідуальних завдань, виступів з цікавими науковими повідомленнями студент накопичує певну кількість балів. Шкалу оцінювання роботи студентів наведено у пункті IV.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

№ з/п	Назва тем модуля	Кількість годин								
		Всього годин	Аудиторні години						Сам ост. робота	
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<i>Модуль 1. Освітні інформаційні технології. Комп'ютерні технології атестації. Електронні засоби розробки тестових матеріалів для оцінки якості освіти</i>										
1	Тема 1. Інформатизація освіти. Необхідні умови інформатизації суспільства. Педагогічне і психологічне тестування.	5	2		2					3

№ з/п	Назва тем модуля	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Сам ост. робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	Тема 2. Технології комп'ютерної атестації знань, умінь, навичок (ЗУН). Цілі, завдання, характеристики, етапи, шляхи, результати.	5	2		2				3
3	Тема 3. Тестові випробовування та управління освітніми результатами. Кількість і якість знань, умінь та навичок.	6	2		2				4
4	Тема 4. Інформаційна безпека процедур масового комп'ютерного тестування. Кількість і якість знань, умінь та навичок.	6	2		2				4
5	Тема 5. Спеціалізовані програмно-інструментальні оболонки для тестового контролю навчальних досягнень учнів.	7	3		2			1	4
6	Тема 6. Автоматизоване конструювання тестів на основі банку тестових завдань. Адаптивне тестування.	7	3		2			1	4
Всього годин за семестр:		36	14		12			2	22

Кількість кредитів ECTS –1

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До нього наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу.

Модуль 1. Освітні інформаційні технології. Комп'ютерні технології атестації. Електронні засоби розроблення тестових матеріалів для оцінювання якості освіти

Інформатизація освіти. Необхідні умови інформатизації суспільства. Інформатизація освіти. Програми інформатизації освіти. Розвиток інформаційних ресурсів. Галузі застосування освітніх інформаційних технологій (ОІТ). Комплекс ОІТ. Цілі і завдання впровадження ОІТ в системі освіти. Мета в освіті. Стратегія впровадження ОІТ. Цілі, завдання, напрямки і характеристики ОІТ.

Типологія програмних засобів навчального призначення. Типологія вимог до програмно-педагогічних засобів. Дидактичні вимоги до програмно-педагогічних засобів. Методичні вимоги до програмно-педагогічних засобів. Недоліки ОІТ, способи їх компенсації. Причини виникнення і розвитку ОІТ. Психологічні проблеми комп'ютеризації освіти. Досвід інших країн: ОІТ в системі освіти США.

Педагогічне і психологічне тестування. Бланкове тестування. Переваги та недоліки. Комп'ютерне тестування. Переваги та недоліки. Загальні переваги та недоліки тестових технологій. Психологічні та педагогічні аспекти проведення комп'ютерного тестування студентів.

Технології комп'ютерної атестації знань, умінь, навичок (ЗУН). Цілі, завдання, характеристики, етапи, шляхи, результати. Завдання педагогічного тестового контролю. Функції ОІТ контролю навчальної діяльності. Види, типи, етапи, вимоги, характеристики комп'ютерного тестування. Види та напрямки ОІТ контролю навчальної діяльності. Характеристики ОІТ атестації ЗУН. Загальні етапи комп'ютерної атестації. Досягнення цілей комп'ютерної атестації. Типи сценаріїв комп'ютерного тестування. Вимоги до комп'ютерного тестового комплексу. Недоліки інтерфейсу комплексів тестового контролю. Результати комп'ютерної атестації ЗУН та чинники впливу інтерпретації результатів тестування. Тривалість тестування, кількість завдань в тесті, специфікація тесту.

Тестові випробовування та управління освітніми результатами. Мотивація учнів до підвищення якості ЗУН. Технологія м'якого тестування. Мотивація студента до підвищення якості ЗУН. Привабливість процедури комп'ютерного тестування.

Кількість і якість ЗУН. Традиційне оцінювання як міра якості і кількост знань. Сепарабельність оцінки. Що вимірюють в процесі тестування? Тестування – засіб об'єктивізації оцінювання. Об'єктивність вимірювальних процедур. Систематичні помилки в тестуванні. Рейтинг і оцінювання. Визначення і призначення.

Інформаційна безпека процедур масового комп'ютерного тестування. Основні вимоги інформаційної безпеки тестувань і забезпечення їх виконання. Шляхи забезпечення інформаційної безпеки масових комп'ютерних тестувань.

Шляхи витоку конфіденційної інформації. Забезпечення секретності банку тестових завдань (БТЗ). Досвід інших країн: стимули збереження конфіденційності тестових матеріалів в США; в Росії. Забезпечення конфіденційності тесту в масштабі регіону та країни. Принципи безпечної технології створення БТЗ. Етапи безпечної технології тестування. Безпечні технології опрацювання результатів. Напрямки зниження загальної собівартості та собівартості заходів безпеки.

Спеціалізовані програмно-інструментальні оболонки для тестового контролю навчальних досягнень учнів.

Автоматизоване конструювання тестів на основі банку тестових завдань.

Адаптивне тестування. Історія розвитку адаптивного тестового контролю. Роль сучасної теорії конструювання тестів у розвитку адаптивних методів контролю. Стратегії, принципи і зміст адаптивного тестування. Критерії добору завдань. Вимоги до банку завдань. Критерії завершення тестування. Метод Байєса в перерахунку балів випробуваних. Адаптивні контрольні-навчальні програми. Адаптивне тестування як найефективніший засіб проведення атестації. Культура і філософія адаптивного тестування.

ОІТ для захисту і управління якістю освіти. ОІТ і управління якістю. Антураж комп'ютерних тестувань ОІТ і організація управління якістю, характеристики антуражу масових комп'ютерних тестувань.

Застосування комп'ютерних технологій масового тестування. Світовий досвід. Масові тестування знань в Росії та Україні. Засоби профілактики негативних ситуацій при комп'ютерному тестуванні. Дидактичний принцип індуктивної мотивації в організації масових комп'ютерних тестувань. Розвиток технологій тестування.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	3	6	18

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
2	Виконання лабораторних робіт	5	6	30
3	Виконання контрольної роботи	10	1	10
4	Створення тестів підвищеної складності; виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	2	20
5	Залік	22		22
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аванесов В. С. Математические модели педагогического измерения. – М. : Исслед. центр, 1994. – 26 с.
2. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест. Навчальний посібник. / К. : Майстер-клас, – 2006 –160 с.
3. Основи педагогічного оцінювання. Частина 1. Теорія. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 –96 с.
4. Конструювання тестів. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кухар Л.О., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 182 с.
5. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 1. Обучение / Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
6. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 2. Педагогические измерения / Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
7. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 5. Методическая система стимулирования обучаемости средствами

- дидактического тестирования / Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
8. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 – 56 с.
 9. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила. Стандарти. Відповідальність. Наукове видання. / К.: Майстер-клас, – 2007 – 272 с.
 10. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий / В. С. Аванесов. – М. :Адепт, 1998. - 216 с.
 11. Гулюкина Н. А. Педагогический тест: этапы и особенности конструирования и использования / Н. А. Гулюкина, С. В. Клишина. – Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2006. – 151 с.
 12. Чельшкова Н. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учебное пособие / Н. Б. Чельшкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.
 13. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1994. – 135 с.
 14. Аванесов В. С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1989. – 168 с.
 15. Башмаков А. И., Башмаков И. А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 2003. – 616 с.
 16. Васильев В. И., Тягунова Т. Н. Теория и практика формирования программно-дидактических тестов. – М.: Издательство МЭСИ, 2001. – 130 с.
 17. Вопросы тестирования в образовании / Под ред. Хлебникова В. А., Неймана Ю.В. М.: «Век книги», 2001. – 115 с.
 18. Нардюжев В. И., Нардюжев И. В. Модели и алгоритмы информационно-вычислительной системы компьютерного тестирования. – М.: Прометей, 2000. – 148 с
 19. Нестеров А.В., Тимченко В.В., Трапицын С.Ю. Информационные педагогические технологии.
 20. Учебно-методическое пособие. – СПб.: Издательство ООО "Книжный дом", 2003. – 340 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Тестування в галузі природничо-математичних наук

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Сліпухіна Ірина Андріївна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, докторант НПУ імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В останнє десятиріччя в країні бурхливо розвиваються тестові технології контролю знань і умінь учнів (студентів). В більшості регіонів процедура акредитації і атестації освітніх установ супроводиться тестуванням, при якому використовуються матеріали, що діагностують навчальні досягнення відповідно до вимог стандарту освіти. Все ширше тести використовуються і в процесі навчання природничо-математичних дисциплін.

Загальновідомо, що тестування відіграє важливу роль зворотного зв'язку в ланцюжку вчитель (викладач) – учень (студент). У зв'язку з цим в рамках розвитку інформаційних технологій особливо актуальною є автоматизація процесу тестування, створення систем комп'ютерного тестування, які дозволяють моделювати як знання, так і методики роботи викладача (вчителя), керуючи тим самим процесом тестування. Застосування тесту допомагає вчителю (викладачу) виявити, коли і чому учень (студент) відчуває ті або інші труднощі, і на що потрібно звернути посилену увагу при поясненні нового матеріалу.

Тести звичайно складені так, що забезпечують повну перевірку знань на різних етапах вивчення матеріалу і вчасно допомагають виявити прогалини, що утворилися в знаннях, зрозуміти причину не виконання того або іншого завдання. Це є особливо важливим для навчання досить складних природничо-математичних дисциплін і, водночас, саме достатньо структурований зміст цих дисциплін є хорошим підґрунтям для складання якісних тестових завдань.

Таким чином, тести застосовуються не тільки для оцінювання знань, але і є незаперечним інструментом для встановлення причини неуспішності. Використання тестів в навчальній програмі веде до підвищення розвитку самоконтролю учнів (студентів) (наприклад, самонавчальний тест) і вчить самостійності.

Взагалі кажучи, тест - це не тільки засіб перевірки рівня отриманих знань учнем (студентом), а це ще і виявлення його індивідуальних особливостей і **можливостей** розвитку в майбутньому.

Сучасні засоби тестування дозволяють проводити тестування в різних видах (підготовче, наскрізне тестування, іспит, залік, рубіжний контроль). Існує декілька можливих способів введення відповідей: вибір з альтернатив, конструйована відповідь і введення або вставка даних в каркас; можлива також фреймова структура відповідей, яка вдає із себе об'єднання каркасної і конструйованої відповідей. Алгоритм підрахунку оцінки дозволяє враховувати вагові коефіцієнти питань, факти звернення до довідкової системи, а також завершувати тестування достроково при малих коливаннях поточного значення оцінки.

Розуміння вчителем (викладачем) особливостей застосування тестової технології стає насущною необхідністю, а уміння грамотно проаналізувати тестові матеріали – однією з важливих професійних навичок. У тестів, як і у будь-якої іншої форми контролю знань і умінь, є свої незаперечні плюси, які потрібно навчитися використовувати максимально ефективно. Але є і свої мінуси, уникнути яких можна лише за умови розуміння особливостей розроблення різних тестових завдань і конструювання тестів різного призначення.

Викладач, що вільно володіє навчальним матеріалом, зможе по закінченню вивчення пропонованого курсу на призначеному для користувача рівні здійснювати структурування і наповнення бази запитань і відповідей для тестування, а також формувати пакет термінів, пакет елементів формул і пакет елементів малюнків для питань з каркасними, конструйованими та фреймовими відповідями.

Метою навчального курсу «Тестування в галузі природничо-математичних наук» є формування компетентності майбутніх фахівців з освітніх вимірювань у питаннях створення та використання тестового інструментарію для оцінювання якості навчання дисциплін природничо-математичного циклу.

Завдання дисципліни:

- розширити уявлення слухачів про можливість використання тестових технологій на уроках природничо-математичного циклу і конструюванні контрольно-вимірювальних матеріалів;
- познайомитися з типологією тестових завдань, особливостями завдань банків ЗНО з відповідних предметів;
- навчитися аналізувати якість пропонованих тестових матеріалів, розробляти тести різного цільового призначення, інтерпретувати результати

тестування;

- познайомитися з новими напрямками в діагностиці навчальних досягнень з фізики (використання компетентнісно-орієнтованих завдань і завдань з перевірки загальнонавчальних умінь), з міжнародними дослідженнями природничо-наукової підготовки учнів (студентів).

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості педагогічного контролю в галузі природничих наук;
- специфіку створення тестів для оцінювання якості навчання дисциплін природничого циклу;
- сучасні навчальні програми вищої та загальної освіти з дисциплін природничого циклу.

вміти:

- аналізувати тести, створені для контролю якості навчання природничих наук;
- розробляти тести з урахуванням специфіки педагогічного контролю в галузі природничих наук (визначати мету розроблення і застосування тесту; описувати зміст матеріалу, який діагностується; розробляти специфікацію тесту; вибирати форми тестових завдань і розробляти їх зміст);
- аналізувати тестові завдання зовнішнього незалежного оцінювання випускників загальноосвітніх навчальних закладів з предметів природничого циклу.

Методичні рекомендації

При вивченні дисципліни «Тестування в галузі природничо-математичних наук» передбачається проведення лекцій, лабораторних робіт та індивідуальних занять. Загальна кількість годин для вивчення цього курсу в педагогічному університеті становить 90 год, з них: 24 аудиторних год; 10 год. лекцій, 10 год. семінарських занять; 4 год. індивідуальної роботи на один семестр із 18 тижнів. Значну частину годин – 66 – виділено на самостійну навчально-пізнавальну діяльність студентів. Самостійна робота полягає у підготовці студентів до аудиторних занять: виконання завдань, що пропонуються під час лабораторних занять, підготовка виступів з цікавими науковими повідомленнями, підготовка до модульного контролю.

На лабораторних заняттях приділяється увага формуванню у студентів

навичок створення тестових завдань з природничих наук у різних програмах та тестових оболонках, озброєнню їх способами та прийомами розв'язування таких тестів.

Викладання навчального курсу забезпечується використанням навчально-методичної літератури, перелік якої додається, розробленими завданнями до практичних занять, технічними засобами навчання, програмним забезпеченням. Крім цього, в Інтернеті в системі дистанційного навчання Moodle розміщено теоретичний матеріал у вигляді електронних лекцій і завдання для перевірки рівня засвоєння кожного з модулів.

Важливим завданням курсу є розвиток у студентів творчих, пошукових навичок, формування вміння самостійно аналізувати навчальні ситуації, досліджувати проблеми, використовувати комп'ютерні педагогічні програмні засоби (ППЗ), зокрема Gran-2D, Gran-3D, DERIVE тощо до створення тестів.

На консультаціях зі студентами обговорюються і з'ясовуються проблемні питання, що стосуються виконання завдань до лабораторних занять, незрозумілі їм теоретичні питання тощо.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
Тестування в галузі природничо-математичних наук	90	24	12	10			4	66

Кількість кредитів ECTS – 2,5

**Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
протягом семестру**

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Загальні питання технології побудови тестових завдань в галузі природничих дисциплін									
1	Тема 1. Особливості розроблення контрольних вимірювальних матеріалів для атестації з природничих дисциплін.	21	5	2			2	1	16
2	Тема 2. ЗНО з природничих дисциплін. Специфіка опрацювання результатів тестування.	21	5	2			2	1	16
Всього годин за модуль 1:		42	10	4			4	2	32
Модуль 2. Прикладні питання освітніх вимірювань в курсах природничо-географічного циклу. Формування природничо-наукових компетенцій в тестологічній практиці									
3	Тема 3. Діагностика експериментальних і загальнонавчальних умінь.	16	4	2			2		12
4	Тема 4. Компетентнісний підхід в освітніх вимірюваннях в галузі природничих дисциплін.	16	5	2			2	1	11
5	Тема 5. Особливості, що використовуються в міжнародних дослідженнях вимірювальних матеріалів.	16	5	2			2	1	11
Всього годин за модуль 2:		48	14	6			6	2	34
Всього годин за семестр:		90	24	10			10	4	66

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До нього наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу.

Модуль 1. Загальні питання технології побудови тестових завдань в галузі природничих дисциплін

Тестові технології діагностики і контролю знань учнів (студентів). Форми тестових завдань, їх основні характеристики. Типологія запитань і завдань відповідно рівням навченості учнів. Типи теоретичних завдань за рівнем складності: репродуктивні, продуктивні, проблемні, творчі. Загальні положення тестового контролю результатів навчання. Валідність тестів. Оцінювання якості тестових завдань. Типові помилки при конструюванні тестових завдань різного типу.

Концепція розроблення контрольних вимірювальних матеріалів для атестації з природничо-географічних дисциплін для учнів (студентів) середньої (вищої) школи. Специфікація змісту природничої освіти. Особливості визначення змісту, вибору структури і добору завдань для тестів, що використовуються на різних етапах вивчення теми. Конструювання тестових завдань і варіантів відповідей. Тестові завдання із застосуванням графічних зображень. Типи і форми тестових завдань.

Зовнішнє незалежне тестування випускників школи з природничих дисциплін: мета, завдання, програмні вимоги, види тестових завдань. Типологія завдань банків ЗНО з фізики. Особливості структури і змісту ЗНО з фізики. Підходи до підготовки учнів до виконання завдань окремих частин роботи.

Структура і зміст контрольних-вимірювальних матеріалів. Норми оцінювання при застосуванні тестів. Особливості роботи експертів при перевірці завдань екзаменаційної роботи та інтерпретації результатів іспиту.

Модуль 2. Прикладні питання освітніх вимірювань в курсах природничо-географічного циклу

Особливості теоретичних і практичних завдань для діагностики сформованості експериментальних умінь. Типологія експериментальних завдань на реальному обладнанні для середньої і вищої школи. Критерії оцінювання експериментальних завдань при експертному оцінюванні робіт.

Особливості проектування завдань для перевірки пізнавальних і інформаційно-комунікативних умінь. Проблема координації зусиль по формуванню загальнонавчальних умінь і способів дій в рамках предметів природничо-математичного циклу.

Модуль 3. Формування природничо-наукових компетенцій в тестологічній практиці

Конструювання компетентностно-орієнтованих завдань на матеріалі фізики. Типологія завдань і їх характеристики: контекст, змістовна належність, діяльнісна компонента.

Підходи до діагностики природничонаукової писемності в міжнародному дослідженні PISA. Аналіз природничонаукової підготовки учнів середньої школи в міжнародному дослідженні TIMSS.

Тематика і зміст контрольних робіт

Контрольна робота № 1. Визначення змістовних характеристик групи тестових завдань. Добір і розроблення завдань за заданими параметрами (наприклад, перевірка різних умінь на одному елементі змісту). Робота проводиться на основі аналізу завдань відкритого сегменту банку ЗНО.

Контрольна робота № 2. Планування тестової роботи для поточної і тематичної перевірки. Розроблення діагностичної роботи з перевірки експериментальних умінь або загальнонавчальних умінь (за вибором студента).

Підсумкова залікова робота. Конструювання вимірювальних матеріалів для діагностики навчальних досягнень з природничої дисципліни (за вибором) відповідно до заявленої мети тестування (за вибором студента), проведення діагностики, аналіз результатів і вироблення рекомендацій щодо інтерпретації отриманих результатів.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість дидактичних одиниць	Загальна кількість балів
1.	Відвідування та активність під час лекції	2	5	10
2.	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу з їх презентацією	4	5	20
3.	Розроблення і написання природничо-наукових тестів з демонстрацією на семінарському занятті	6	5	30

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість дидактичних одиниць	Загальна кількість балів
4.	Виконання контрольної роботи	10	2	20
5.	Підсумкова залікова робота	20		20
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аванесов В. С. Математические модели педагогического измерения / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1994. – 26 с.
2. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест. Навчальний посібник. / К. : Майстер-клас, – 2006 –160 с.
3. Основи педагогічного оцінювання. Частина 1. Теорія. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 –96 с.
4. Сергієнко В.П., Матвійчук О. В., Пустовий О.М. Тестові завдання з курсу загальної фізики / Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк: 2010. – 70 с.
5. Конструювання тестів. Курс лекцій: Навч. посібник. / Кухар Л.О., Сергієнко В.П. – Луцьк, 2010. – 182 с.
6. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 1. Обучение/Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
7. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 2. Педагогические измерения /Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
8. Морев И.А. Образовательные информационные технологии. Часть 5. Методическая система стимулирования обучаемости средствами дидактического тестирования /Учебное пособие для учащихся педагогических специальностей вузов и слушателей курсов повышения квалификации педагогических и управленческих кадров: Владивосток, Издательство Дальневосточного университета, 2004
9. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика. Навчально-

- методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 – 56 с.
10. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила. Стандарти. Відповідальність. Наукове видання. / К.: Майстер-клас, – 2007 – 272 с.
 11. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий / В. С. Аванесов. – М. :Адепт, 1998. - 216 с.
 12. Гулюкина Н. А. Педагогический тест: этапы и особенности конструирования и использования / Н. А. Гулюкина, С. В. Клишина. – Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2006. – 151 с.
 13. Чельшкова Н. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учебное пособие / Н. Б. Чельшкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.
 14. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1994. – 135 с.
 15. Аванесов В. С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1989. – 168 с.
 16. Башмаков А. И., Башмаков И. А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 2003. – 616 с.
 17. Васильев В. И., Тягунова Т. Н. Теория и практика формирования программно-дидактических тестов. – М.: Издательство МЭСИ, 2001. – 130 с.
 18. Вопросы тестирования в образовании / Под ред. Хлебникова В. А., Неймана Ю.В. М.: «Век книги», 2001. – 115 с.
 19. Нардюжев В.И., Нардюжев И.В. Модели и алгоритмы информационно-вычислительной системы компьютерного тестирования. – М.: Прометей, 2000. – 148 с
 20. Нестеров А.В., Тимченко В.В., Трапицын С.Ю. Информационные педагогические технологии. Учебно-методическое пособие. – СПб.: Издательство ООО "Книжный дом", 2003. – 340 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Когнітивна психологія та психометрія*

Укладачі програми:

Ярошенко Алла Олександрівна, доктор філософських наук, професор, директор Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

Мельничук Оксана Богданівна, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з дисципліни «Когнітивна психологія та психометрія» підготовлена відповідно до навчального плану для студентів спеціальності «Освітні вимірювання», входить до циклу дисциплін, спрямованих на практичну підготовку студентів. Змістово курс пов'язаний із загальною психологією, психодіагностикою та відображає сучасний стан розвитку цього наукового напрямку, враховує новітні здобутки вивчення когнітивних структур.

Програмно-цільові установки курсу визначаються відповідно до вимог професійної діяльності фахівців з моніторингу якості освіти, методистів. Навчальний курс «Когнітивна психологія та психометрія» повинен сформувати у майбутніх фахівців цілісне уявлення про закономірності функціонування когнітивної сфери психіки і можливості вияву та виміру результатів пізнавальної діяльності людини.

Програма з дисципліни «Когнітивна психологія та психометрія» має на меті забезпечити підготовку майбутніх фахівців з освітніх вимірювань в галузі професійної освіти, ознайомити студентів із основними проблемами вивчення пізнання та пізнавальних процесів у психології, сформувати розуміння механізмів психічних процесів отримання, опрацювання та засвоєння інформаційних ресурсів, способів збереження інформації та її впливу на поведінку і діяльність особистості. Практичне значення курсу полягає у підготовці студентів до здійснення керівництва пізнавальною сферою учнів.

«Когнітивна психологія та психометрія» є невід'ємною частиною психологічної підготовки магістрів спеціальності «Освітні вимірювання».

Мета вивчення дисципліни: знайомство з теоретичними проблемами опрацювання інформації, етапами та рівнями переробки інформації, способами кодування інформації, видами когнітивних схем, системною організацією пізнання, специфічними пізнавальними процесами та їх рівнями: чуттєвий

(відчуття, сприймання) та раціональний (мислення), неспецифічними пізнавальними процесами: увага, пам'ять, уява та методами психологічного дослідження пізнавальної сфери особистості.

Завдання дисципліни полягають у вивченні основних етапів становлення когнітивної психології як науки про пізнання, сукупності процесів отримання, збереження, перетворення та використання знань живими та штучними системами; ознайомленні з теоріями, що розкривають особливості когнітивних стилів та стилів мислення; ознайомленні з процесами ментальних образів в когнітивній психології; формуванні умінь аналізу різних моделей та підходів в когнітивній психології; створенні системного уявлення про проблеми та принципи психометричного дослідження пізнавальної сфери; формуванні професійної компетентності у використанні психологічних знань при вирішенні практичних ситуацій, пов'язаних з професійною діяльністю фахівців з моніторингу якості освіти.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- предмет, завдання та історію становлення когнітивної психології як науки;
- основні теоретичні підходи, теорії, фундаментальні і прикладні галузі когнітивної психології;
- зміст категоріального апарату когнітивної психології («сенсорні паттерни», «селективність уваги», «іконічна пам'ять», «вирішення задач», «когнітивна структура», «когнітивний дисонанс», «пізнавальний стиль» тощо);
- методи та методика когнітивної психології, можливості та обмеження у їх застосуванні;
- методи та методика дослідження індивідуальних особливостей пізнавальних процесів, інтелектуального розвитку людини;
- процедурні аспекти використання діагностичного інструментарію;
- способи опрацювання та інтерпретації психодіагностичних даних;
- прийоми розвитку пізнавальної сфери особистості.

вміти:

- виділяти психологічні аспекти міждисциплінарних проблем когнітивної науки і добирати найадекватніші підходи до їх розв'язання;
- на основі теоретичних знань здійснювати аналіз функціонування пізнавальних процесів, керування ними (у власній пізнавальній діяльності та діяльності учнів);
- визначати мету психодіагностичного обстеження пізнавальних процесів, збирати відомості про їх перебіг та результативність;
- користуватися різними психодіагностичними методиками дослідження пізнавальної сфери особистості;

- використовувати індивідуальні та групові форми психодіагностичного обстеження пізнальної сфери особистості;
- проводити психодіагностичне дослідження пізнавальної сфери та інтелекту особистості, робити психодіагностичні умовисновки та прогнози подальшого розвитку психічних пізнавальних властивостей;
- застосовувати розвивальні та корекційні прийоми когнітивного тренінгу в роботі з учнями.

Методичні рекомендації

Навчальний матеріал розділений на два модулі. В тематичному плані представлено розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів. Загальний обсяг дисципліни складає 2,5 залікових кредити (90 годин), що об'єднує усі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу в т.ч. підготовку до підсумкового контролю: контрольні заходи, модульний контроль.

Викладання курсу супроводжується сучасною дидактичною підтримкою. Під час проведення семінарських занять планується ознайомити студентів з сучасними психометричними методиками виміру інтелекту, сформувати уміння практичного використання методик дослідження пізнавальної сфери в роботі з учнями. Самостійна робота студентів має дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять та підготовка до модульного контролю.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
Когнітивна психологія та психометрія	90	42	12	22			8	48

Кількість кредитів ECTS – 2,5

*Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
впродовж семестру*

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Когнітивна психологія як наука									
1	Тема 1. Філософські та методологічні основи когнітивної психології. Основні підходи в когнітивній психології	16	6	2	2			2	10
2	Тема 2. Психологія пізнавальних процесів. Когнітивний стиль	17	7	2	4			1	10
3	Тема 3. Психологія інтелектуальної діяльності	17	7	2	4			1	10
Всього за модуль 1		50	20	6	10			4	30
Модуль 2. Діагностика пізнавальної сфери та інтелекту									
4	Тема 4. Психометричні дослідження когнітивної сфери	20	10	2	6			2	10
5	Тема 5. Психометричні методи виміру інтелекту	20	12	4	6			2	8
Всього за модуль 2		40	22	6	12			4	18
Всього годин за семестр:		<u>90</u>	<u>42</u>	<u>12</u>	<u>22</u>			<u>8</u>	<u>48</u>

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом. Наведено перелік основних понять, які студенти повинні знати та основних умінь, якими вони повинні володіти після вивчення відповідного матеріалу.

Модуль 1. Когнітивна психологія як наука

Пізнання як проблема міждисциплінарних досліджень. Можливості моделювання пізнання та проблема пізнавальної діяльності суб'єкта. Дефініція

пізнання і система пізнавальних процесів. Базові складові когнітивної психології (експериментальна психологія пізнання, комп'ютерні науки та штучний інтелект, філософія свідомості, лінгвістика, нейронаука, когнітивна антропологія). Прикладне значення когнітивної психології.

Витоки міждисциплінарних досліджень пізнання. Соціальна природа людського пізнання як провідна тема сучасної когнітивної психології. Основні підходи в когнітивній психології: символний, модульний, нейромережевий.

Символьний підхід до пізнання: поняття інформації та її опрацювання, вплив розробок в теорії, теорії комунікації та кібернетики на уявлення про природу пізнавальних процесів, комп'ютерна метафора в дослідження пам'яті, моделі уваги як відбору інформації, моделювання мислення, проблема моделювання творчого мислення.

Модульний підхід до пізнання: модульний принцип організації переробки інформації, модульний характер мовленнєвої здібності, вербальний та невербальний інтелект як гіпотетичні модулі системи переробки інформації.

Нейромережевий підхід: «мозкова» метафора пізнання і історія нейромережевого підходу, поняття нейронної мережі, проблема розпізнавання образів, нейромережеві моделі пам'яті та навчання.

Загальна характеристика пізнавальної сфери людини. Блоки переробки інформації. Поняття кодування та декодування в системах переробки інформації. Моделі пам'яті. Сенсорні реєстри. Феномени взаємодії відчуттів в процесі переробки інформації. Увага в процесах перцептивного опрацювання інформації. Увага як розумове зусилля, стратегії розподілу розумових зусиль.

Проблема когнітивного стилю в психології. Когнітивний стиль в дослідженнях зарубіжних вітчизняних психологів (полезалежність / полenezалежність, діапазон еквівалентності, вузькість/широта категорії, ригідний / гнучкий пізнавальний контроль, толерантність до нереалістичного досвіду, фокусуючий / скануючий контроль, згладжування / загострення, імпульсивність / рефлексивність, конкретна / абстрактна концептуалізація, когнітивна простота / складність).

Інтелект як форма організації ментального (розумового) досвіду. Поняття інтелекту та його структури. Теорії інтелекту. Інтелект, спадковість, соціальне середовище. Передумови та детермінанти інтелекту. Характеристика інтелектуальних здібностей. Структура інтелектуальних здібностей. Мислення і творчість в структурі здібностей. Конвергентні здібності. Дивергентні здібності. Типи інтелектуальної обдарованості. Навченість. Проблеми вивчення інтелектуальних здібностей.

Розв'язання проблем. Поняття проблеми у психології. Проблемний простір і пошук. Вплив установки. Когнітивний дисонанс. Способи подолання когнітивного

дисонансу. Теорія Л.Фестінгера. Теорія балансу Ф. Хайдера. Інсайт. Інтуїція. Творче мислення та методи його дослідження.

Модуль 2. Діагностика пізнавальної сфери та інтелекту

Діагностика пізнавальної сфери особистості. Особливості діагностики: перцептивних здібностей, атенційних здібностей, іммаженативних здібностей, мнемічних здібностей, мисленнєвої діяльності та розумового розвитку.

Методики вивчення пізнавальних процесів: методика Т.Н. Головіної на визначення здатності до цілісного сприйняття форм предметів та співвіднесення частин геометричних фігур і предметних зображень; методика А.Р. Лурії “Заучування 10 слів”; піктограма; методика “Прості аналогії”; дослідження особливостей уяви; коректурні проби. Діагностика стилю мислення (методика «Фігури Готтшальдта», методика Е. Торренса, методика А.К. Белоусової, методика Харрісона, Р. Бремсона).

Класифікація методів дослідження інтелекту. Стратегії розроблення діагностичних засобів. Тестування у дослідженні інтелекту. Будова тестів інтелекту. Значення та природа IQ. Факторний аналіз інтелекту. Психометричні вимоги до діагностичного інструментарію.

Тестові випробування в діагностиці дітей. Тести Стенфорд-Біне. Зміст тестів Д.Векслера, Р.Амтхауера, Р.Б.Кеттела. Завдання, опрацювання результатів. Прогресивні матриці Равена. Тест Г.Айзенка (вербальний та невербальний) визначення інтелектуальних здібностей. Вітчизняні дослідження у галузі діагностики розумового розвитку. Шкільний тест розумового розвитку (ШТРР).

ІV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Накопичення балів впродовж семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і семінарських занять	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції та семінарських занять	1	16	16
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	4	5	20
3	Виконання індивідуальних творчих завдань до семінарських занять	3	11	33
4	Виконання модульних контрольних робіт	10	2	20

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і семінарських занять	Загальна кількість балів
5	Реферати, доповіді; презентація самостійних досліджень	11	2	11
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андерсон Д.Р. Когнитивная психология: [пер. с англ.] – СПб. и др.: Питер, 2002. – 492 с.
2. Блум Ф., Лейзерсон А., Хофстедтер Л. Мозг, разум и поведение: [пер. с англ.] – М.: Мир, 1988. – 248 с.
3. Величковский Б.М. Когнитивная наука. Основы психологии познания: В 2-х томах. – М.: Академия, 2006.
4. Величковский Б.М. Современная когнитивная психология. – М.: МГУ, 1982. – 336 с.
5. Гейвин Х. Когнитивная психология: [пер. с англ.] – СПб. и др.: Питер, 2003. – 268 с.
6. Дружинин В.Н. Когнитивные способности: Структура. Диагностика. Развитие. – М.: ПЕРСЭ; СПб.: ИМАТОН-Маркет, 2001. – 223 с.
7. Зинченко Т.П. Когнитивная и прикладная психология – М.: Моск. психол.-социал. ин-т; Воронеж: МОДЭК, 2000. – 600 с.
8. Когнитивная психология / Под ред. В.Н. Дружинина, Д.В. Ушакова. – М.: ПЕР СЭ, 2002. – 480 с.
9. Компьютеры, мозг, познание. Успехи когнитивных наук / Под ред. Величковского Б.М., Соловьева В.Д. – М.: Наука, 2008.
10. Лобанов А.П. Когнитивная психология: от ощущений до интеллекта: Учеб. пособие. – Минск: Новое знание, 2008.
11. Морозова И.С. Психология когнитивного развития – Кемерово: Кузбассвузиздат, 2004. – 165 с.
12. Найсер У. Познание и реальность. – М.: Прогресс, 1981.
13. Ричардсон Дж. Мысленные образы. Когнитивный подход. – М.: Когито-Центр, 2006.
14. Хокинс Д., Блейкли С. Об интеллекте. – М.: Изд. Дом Вильямс, 2007.
15. Холодная М.А. Когнитивные стили: о природе индивидуального ума: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и

- специальностям психологии. – 2-е изд. – СПб. и др.: Питер, 2004. – 384 с.
16. Хорн Г. Память, импринтинг и мозг. Исследование механизмов: [пер. с англ.] – М.: Мир, 1988. – 343 с.
 17. Солсо Р. Когнитивная психология [пер. с англ.]. – СПб.: Питер, 2006. – 589 с.
 18. Тихомиров О.К. Структура мыслительной деятельности человека. – М.: МГУ, 1969. – 304 с.
 19. Холодная М.А. Когнитивные стили как проявление своеобразия индивидуального интеллекта. – Киев, 1990.
 20. Холодная М.А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования. – СПб.: Питер, 2002. – 272 с.

Додаткова:

1. Айзенк Г.Дж. Коэффициент интеллекта. – К.: «Гранд», 1994. – 112 с.
2. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2002. – 688 с.
3. Аткинсон Р. Человеческая память и процесс обучения. – М.: Наука, 1980.
4. Брунер Дж. Психология познания. – М.: Прогресс, 1977. – 328 с.
5. Брушлинский А.В. Мышление и прогнозирование. – М.: Просвещение, 1979.
6. Диагностика когнитивных стилей: методики [Электронный ресурс] // Psylab – энциклопедия психодиагностики. – 2009. – URL: http://psylab.info/Категория:Диагностика_когнитивных_стилей.
7. Дрейфус Х. Чего не могут вычислительные машины. Критика искусственного разума [пер. с англ.]. – М.: Прогресс, 1978.
8. Інтелектуальні здібності дитини / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 96с. – (Психологічний інструментарій).
9. Когнитивная психология памяти / Под ред. У.Найсера, А.Хаймен. – М.: «Олма-Пресс», 2005.
10. Когнитивные стили = Cognitive style: тез. науч.-практ. семинара [25-27 мая 1986] / Под ред. В. Колга. – Таллин: ТПИ, 1986. – 250 с.
11. Когнитивный стиль [Электронный ресурс] // Википедия – свободная энциклопедия. – 2009. – URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/>.
12. Основы психологии: Практикум / Сост. Л.Д.Столяренко. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2002. – С.108-152.
13. Практический интеллект / Р.Дж.Стернберг, Дж.Б.Форсайт, Дж.Хедланд и др. – СПб.: Питер, 2002. – 272 с.
14. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: Кн.1. – М.: Владос, 2003. – С.160-183.

15. Роуз С. Устройство памяти: от молекул к сознанию. – М.: Мир, 1995
16. Тест структуры интеллекта Амтхауэра: Учебно-методическое пособие / Сост. Ж.А. Балакшина, Т.В. Прохоренко. – СПб.: «Речь», 2002.
17. Финн В.К. Интеллектуальные системы и общество. – М.: Ком.Книга, 2006.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології

Укладачі програми:

Ярошенко Алла Олександрівна, доктор філософських наук, професор, директор Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П. Драгоманова
Мельничук Оксана Богданівна, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з дисципліни «Вибіркові обстеження у педагогіці, психології та соціології» підготовлена відповідно до навчального плану для студентів спеціальності «Освітні вимірювання», входить до циклу дисциплін, спрямованих на практичну підготовку магістрів. Змістово курс пов'язаний із загальною психологією, педагогікою, віковою і педагогічною психологією, соціологією, психодіагностикою та відображає сучасний стан розвитку цього наукового напрямку, враховує новітні здобутки організації та проведення обстежень в психології, педагогіці, соціології.

Програмно-цільові установки курсу визначаються відповідно до вимог професійної діяльності фахівців з моніторингу якості освіти, методистів. Навчальний курс «Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології» повинен сформувати у майбутніх фахівців цілісне уявлення про особливості організації досліджень в педагогіці, психології та соціології і можливості вияву та виміру результатів діяльності людини.

Програма з дисципліни «Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології» має на меті забезпечити підготовку майбутніх фахівців з освітніх вимірювань в галузі професійної освіти, ознайомити студентів із основними проблемами вимірювання в педагогіці, психології та соціології, сформувати розуміння принципів вимірювання в соціальних науках, вимог до обстеження та вимірювання в різних ситуаціях. Практичне значення курсу полягає у підготовці студентів до здійснення вимірювань у педагогіці, психології та соціології.

«Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології» є невід'ємною

частиною психологічної підготовки магістрів спеціальності «Освітні вимірювання».

Мета вивчення дисципліни: знайомство з теоретичними проблемами виміру в соціальних науках, системною організацією обстеження, етапами проведення обстежень, способами опрацювання даних, особливостями вибору конструкту та алгоритму для виміру, зв'язку шкали з можливостями опрацювання даних, вимог до виміру в різних ситуаціях обстеження та методами дослідження особистості в педагогіці, психології та соціології.

Завдання дисципліни полягають у вивченні базових термінів: вимір, оцінка, статистика, валідність, надійність тощо та зв'язків між ними; ознайомленні з ситуаціями тестування в психології, освіті та соціології; формуванні розуміння сутності шкалювання в соціальних науках та його впливу на вимір; створенні системного уявлення про проблеми та принципи дослідження, різні класифікації тестів та інших процедур оцінювання та виміру; використанні базових статистичних методів для роботи з тестовими показниками; формуванні професійної компетентності у використанні психологічних знань при вирішенні практичних ситуацій, пов'язаних з професійною діяльністю фахівців з моніторингу якості освіти.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- методологічні та методичні підгрунття різних підходів до виміру та обстеження в соціальних науках;
- основні психометричні процедури оцінювання проведеного вимірювання, а також наукового статусу використовуваних процедур та методик;
- основні типи вимірювальних інструментів, мету та особливості їх використання;
- роль та значення обстеження та виміру в освіті, психології та соціології, можливості їх впливу на прийняття рішень в цих сферах;
- етичні норми і правила регулювання дослідження та вимірювання в педагогіці, психології та соціології.

вміти:

- володіти понятійним апаратом різних психолого-педагогічних теорій;
- на основі теоретичних знань здійснювати аналіз різних психолого-педагогічних ситуацій;
- визначати мету обстеження, збирати відомості в процесі досліджень в соціальних науках;
- користуватися різними методиками дослідження особистості;

- використовувати індивідуальні та групові форми обстеження різних сфер особистості.

Методичні рекомендації

Навчальний матеріал розділений на два модулі. В тематичному плані представлено розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів. Загальний обсяг дисципліни складає 2,5 залікових кредити (90 годин), що об'єднує усі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу в т.ч. підготовку до підсумкового контролю: контрольні заходи, модульний контроль.

Викладання курсу супроводжується сучасною дидактичною підтримкою. Під час проведення семінарських занять планується ознайомити студентів з сучасними психометричними методиками виміру, сформуванню умінь практичного використання методик дослідження різних сфер в роботі з учнями. Самостійна робота студентів має дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять та підготовка до модульного контролю.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							
	Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Вибіркові обстеження в педагогіці, психології та соціології	90	42	12	4	18	-	8	48

Кількість кредитів ECTS – 2,5

**Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
впродовж семестру**

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Проблема виміру в соціальних науках									
1	Тема 1. Базові компоненти виміру – шкали, статистичний аналіз. Статистичні виміри в соціальних науках	16	6	2	1	2	-	2	10
2	Тема 2. Тести та психометричні вимоги до вимірів	17	7	2	1	2	-	1	10
3	Тема 3. Аналіз та інтерпретація тестових показників	17	7	2	-	2	-	1	10
Всього за модуль 1		50	20	6	2	6	-	4	30
Модуль 2. Практика обстежень в педагогіці, психології та соціології. Етика досліджень									
4	Тема 4. Вимір здібностей та досягнень	22	12	4	1	6	-	2	10
5	Тема 5. Тестування особистості	20	10	2	1	6	-	2	8
Всього за модуль 2		40	20	4	2	12	-	4	20
Всього годин за семестр:		<u>90</u>	<u>42</u>	<u>12</u>	<u>4</u>	<u>18</u>	<u>:</u>	<u>8</u>	<u>48</u>

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом. Наведено перелік основних понять, які студенти повинні знати та основних умінь, якими вони повинні володіти після вивчення відповідного матеріалу.

Модуль 1. Проблема виміру в соціальних науках

Специфіка досліджень в психології та соціальних науках. Теоретичні конструкти і операційні визначення. Постановка емпіричних проблем: необхідність операціоналізації теоретичних положень. Роль теорії в емпіричному дослідженні. Наслідки теоретичного аналізу для наступного

емпіричного дослідження.

Змінні обстеження. Поняття про шкалу виміру. Види шкал: номінальна, порядкова, інтервальна, шкала відношень. Графік розподілу. Допустимі статистики в кожній шкалі: опис середньо групових даних, можливості порівняння індивіда з групою, вимір залежностей в кожній шкалі. Порівняльна характеристика шкал виміру.

Описова статистика: міри центральної тенденції (мода, медіана, середнє арифметичне) та міри мінливості (розкид, відхилення, середнє відхилення, стандартне відхилення). Загальне уявлення про кореляцію та кореляційні процедури. Кореляційне дослідження. Оцінка кореляції: графічна та математична, коефіцієнт кореляції. Тлумачення кореляції. Коефіцієнт кореляції та причинно-наслідковий зв'язок. Коефіцієнт детермінації. Регресивний аналіз. Лінія регресії. Тлумачення регресії.

Нормальна крива розподілу. Нормальна крива та ймовірність. Вибірка, помилки вибірки. Стандартна похибка виміру. Процентильні норми. Нормалізація та нелінійні перетворення.

Поняття сучасного психологічного тесту. Ідентифікація поведінки, конструкти. Нормо-орієнтовані та критеріально-орієнтовані тести. Підготовка специфікації тесту.

Конструювання та аналіз тестових завдань. Огляд тестових завдань. Приклади завдань тестів інтелекту, досягнень, особистісних опитувальників.

Психометричні вимоги до тестів. Стандартизація, надійність, валідність, достовірність, репрезентативність.

Надійність як психометрична характеристика виміру. Індекс надійності та коефіцієнт надійності. Помилка виміру. Надійність як узгодженість показників. Види надійності. Ретестова надійність. Надійність узгодження (розщеплення частин), еквівалентна надійність. Внутрішня узгодженість тестових показників. Надійність оцінок експертів та спостерігачів як особливий вид надійності, що застосовується в ситуаціях слабо конструйованих інструментів виміру (проективні методика, інтерв'ю, спостереження, експертне оцінювання тощо). Коефіцієнти надійності для критеріально-орієнтованих тестів.

Поняття про валідність. Аспекти валідності: очевидна, критеріальна, конструктивна, змістова. Методи оцінювання різних типів валідності. Статистичні процедури для прогнозу та класифікації. Bias у відборі. Базові терміни. Психометричне визначення Bias.

Факторний аналіз. Фактори та факторні навантаження. Зв'язок валідності та надійності.

Аналіз завдань: складність, дискримінативність, індекси надійності та

валідності. Класична модель теорії тестів та IRT. Моделі IRT. Вплив величини тесту на точність оцінки результатів. Використання IRT статистики для розроблення тесту. Методи, що базуються на IRT- моделях.

Процедури підрахунку балів при різних формах тесту. Інтерпретація тестових показників. «Сирі», процентильні, стандартні показники. Нормальний розподіл та нормування. Норми. Вирівнювання балів для різних тестів. Збирання даних для вирівнювання. Вирівнювання в IRT- підході. Вертикальне вирівнювання.

Модуль 2. Практика обстежень в педагогіці, психології та соціології.

Етика досліджень

Етика досліджень, проблеми відбору, процедури опрацювання, інтерпретації та збереження інформації. Вплив умов тестування на результат. Спеціальні заходи тестування в спеціальних групах респондентів. Забезпечення мотивації тестування. Комп'ютерне тестування. Фальшування при тестуванні. Забезпечення безпечності тестування та його результатів. Звіт про тестування.

Об'єктивний підхід в дослідженнях. Вимір здібностей, історія виміру інтелекту, теорії інтелекту. Монофакторні теорії структури інтелекту. Мультифакторні теорії структури інтелекту. Кубічні моделі інтелекту. Теорія інтелекту Р.Кеттелла: плинний та кристалізований інтелект. Теорія інтелекту Стернберга. Тестування когнітивної сфери: шкали Стенфорд-Біне, шкали Векслера.

Сучасні підходи до виміру в освіті та професійної діяльності: оцінювання компетентності та оцінювання досягнень. Проблема впливу культури на виміри інтелекту, здібностей та досягнень.

Суб'єктивний підхід в дослідженнях. Моделі психологічного оцінювання. Особистісні тести. Тести-опитувальники, їх види, структура. Проблеми надійності та валідності особистісних опитувальників. Нейро-психологічне обстеження особистості.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з врахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до навчально-методичної карти (пункт 4), в якій наведена система рейтингових балів для різних видів контролю. Кількість балів визначається за таблицею:

Накопичення балів впродовж семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і семінарських занять	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції та семінарських занять	1	7	7
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	5	2	10
3	Виконання індивідуальних творчих завдань до семінарських занять	5	2	10
4	Виконання індивідуальних творчих завдань до практичних занять	3	9	27
4	Виконання модульних контрольних робіт	8	2	16
5	Реферати, доповіді; презентація самостійних досліджень	3	10	30
Загальна кількість балів:				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Анастаси А. Психологическое тестирование: В 2 кн. – Кн. 1. – М., 1982. – 320 с.; Кн. 2. – 336 с.
2. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. СПб.: Питер, 2003.
3. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности. – Киев: Здоровья, 1989. – 168 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика. СПб.: Питер, 2004.
5. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. – Киев, 1989. – 207 с.
6. Крокер Л., Алгина Дж. Введение в классическую и современную теорию тестов. Москва, Логос, 2010.
7. Лучшие психологические тесты для профотбора и профориентации. – Петрозаводск: Петроком, 1992. – 318 с.
8. Немов Р.С. Психология: Учеб для студ-ов пед. вузов: В 3 кн. – Кн. 3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика. – 1985. – 512 с.

9. Общая психодиагностика / Под ред. А.А. Бодалева и В.В. Столина. – М., 1988. – 304 с.
10. Поппер К. Предположения и опровержения: рост научного знания. М.: АСТ, 2008. Hambleton, R.K., Swaminathan, H. (1991). Fundamentals of Item Response Theory. CA: Sage.
11. Психодиагностика: теория и практика / Общ.ред. Н.Ф.Талызиной. – М., 1986. – 207 с.
12. Психологическая диагностика: Проблемы и исследования / Под ред. К.М. Гуревича. – М., 1981. – 232 с.
13. Психологическая диагностика: Учеб.пособие / К.М.Гуревич, М.К. Акимова, Г.А. Берулава и др.; Ред.-сост. Е.М. Борисова. – Бийск, 1993. – 324 с.
14. Скребец В.А. Психологическая диагностика: Учеб. пособие. – Киев: МАУП, 1999. – 120 с.
15. Тюменева Ю.А. Психологическое измерение. М., Аспект-Пресс. 2007.
16. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности.–М.: Гуманит. Изд. центра ВЛАДОС, 1998.– 420 с.
17. Шмелев А.Г. и коллектив. Основы психодиагностики: Учебное пособие для студентов педвузов. – Москва, Ростов-на-Дону: Феникс, 1986. – 544 с.
18. Cronbach, L.J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper & Row.
19. Kaplan, R.M., & Saccuzzo, D.P. (2008). Psychological testing: Principles, applications, and issues (7th ed.). Wadsworth, Cengage Learning.
20. Kline T.J.B. (2005). Psychological testing. London, UK: Sage.

Додаткова:

1. Аванесов В.С. Тесты в социологическом исследовании. – М., 1982. – 199 с.
2. Аверина И.С., Щенбланова Е.И., Перист К.Е. Адаптация мюнхенских тестов познавательных способностей для одаренных учащихся // Вопр. психологии. – 1991. – № 5. – С.136–139.
3. Айзенк Г.Ю. Проверьте свои способности / Пер.с англ. – М.: Педагогика-Пресс, 1992. – 176 с.
4. Акимова М.К., Борисова Е.М., Гуревич К.М., Козлова В.Т., Логинова Г.П. Руководство к применению теста структуры интеллекта Рудольфа Амтхауэра. – Обнинск, 1993.
5. Алексеев А.А., Громова Л.А. Психогеометрия для менеджеров. – Л., 1991. – 164 с.
6. Альманах психологических тестов.- М.: “ КСП”, 1995.- 400с.
7. Артемьева Е.Ю. Вероятностные методы в психологии. – М., 1975. – 206 с.
8. Бажин Е.Ф., Голынкина Е.А., Эткин А.М. Опросник уровня субъективного контроля (УСК). – М., 1983. – 16 с.

9. Барташнікова І.А., Барташніков О.О. Як визначити рівень розумового розвитку дитини? Діагностика готовності дітей до навчання в школі. Тести для дітей 5–7 років. – Тернопіль: Богдан, 1998. – 84 с.
10. Берулава Г.А. Диагностика и развитие мышления подростков. – Витебск, 1993. – 240 с.
11. Блейхер В.М., Бурлачук Л.Ф. Психологическая диагностика интеллекта и личности. – Киев: Вища школа, 1978. – 141 с.
12. Богданова Т.Г., Корнилова Т.В. Диагностика познавательной сферы ребенка. – Киев, 1997. – 68 с.
13. Бузин В.И. Краткий отборочный тест. – М., 1992. – 10 с.
14. Бурлачук Л.Ф., Савченко Е.П. Психодиагностика (психодиагностический инструментарий и его применение в условиях социальных служб). – Киев, 1995. – 100 с.
15. Войтко В.И., Гильбух Ю.З. Школьная психодиагностика: достижения и перспективы. – Киев, 1980.
16. Волков И.П. Социометрические методы в социально-психологических исследованиях. – Л., 1970. – 88 с.
17. Гайда В.К., Захаров В.П. Психологическое тестирование. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1982. – 104 с.
18. Гильбух Ю.З. Актуальные проблемы валидации психологических тестов// Вопр. психологии. – 1979. – № 5. – С. 108–118.
19. Гильбух Ю.З. Темперамент і пізнавальні здібності школяра (Діагностика, педагогіка). – Київ, 1992. – 216 с.
20. Гласс Дж., Стенли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. – М., 1976. – 495 с.
21. Голубев Н.К., Битинас Б.П. Введение в диагностику воспитания. – М., 1989. – 160 с.
22. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию: Учеб. пособие. – Самара, 2000. – 248 с.
23. Готовность детей к школе. Диагностика психического развития и коррекция его неблагоприятных вариантов: Методические разработки для школьного психолога / Е.А. Бугрименко, А.Л. Венгер, К.Н. Поливанова, Е.Ю. Сушкова. – М., 1989. – 88 с.
24. Диагностика учебной деятельности и интеллектуального развития детей. – М., 1981.
25. Дистанционное наблюдение и экспертная оценка. – М.: Наука, 1982. – 108 с.
26. Дружинин В.Н. Структура и логика психологического исследования. – М., 1994. – 163 с.
27. Дюк В.В. Компьютерная психодиагностика. – СПб., 1994. – 364 с.

28. Ерофеев А.К. ЭВМ в психодиагностике в высшей школе. – М., 1987. – 131 с.
29. Ерофеев А.С., Клим В.И. Компьютерная психодиагностическая система НОРТ: Практикум по педагогике и психологии высшей школы / Под ред. А.К.Ерофеева. – М., 1991.– 128 с.
30. Жуков Ю.М. и др. Диагностика и развитие компетентности в общении. – М., 1990. – 104 с.
31. Зиверт Х. Ваш коэффициент интеллекта. Тесты. – 2-е изд./ Пер. с нем. – М.: АО “Интерэксперт”, 1999. – 143 с.
32. Икгенкамп К. Педагогическая диагностика. – М., 1991. – 240 с.
33. Интерпретация и анализ данных в социологических исследованиях / Отв. ред. В.Г. Андреенков, Ю.Н. Толстова. – М., 1987. – 255 с.
34. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов. – Киев, 1994. – 283 с.
35. Ковалев С.В. Подготовка старшеклассников к семейной жизни: тесты, опросники, ролевые игры. – М., 1991. – 143 с.
36. Кулагин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. – Л., 1984. – 216 с.
37. Кумков Л.В. Психологическое исследование: Методические рекомендации по проведению. – СПб., 1994. – 119 с.
38. Максимова Н.Ю., Милютин Е.Л., Пискун В.И. Основы детской патопсихологии. – К., 1999.
39. Марищук В.Л., Блудов Ю.М. и др. Методики психодиагностики в спорте. – 2-е изд. – М., 1990. – 256 с.
40. Мейли Р. Структура личности // Экспериментальная психология / Под ред. П.Фресса и Ж.Пиаже. – М., 1975. – Вып. 5. – 284 с.
41. Мельников В.М., Ямпольский Л.Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М.: Просвещение, 1985. – 319 с.
42. Менеджмент в управлении школой. Ред. Г.М.Шамова. – М.: NB-Магистр, 1992. – 232 с.
43. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Авторський колектив: Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам’янець-Подільський: Вид-во “Абетка”, 1998. – 144 с.
44. Методы и технические средства психологической диагностики // Тез.науч.сообщ. Всесоюз.конф. / Отв. ред. Ю.М.Забродин, В.В. Плотников. – Орел: ВНИИ охраны труда, 1988. – 175 с.
45. Мильман В.Э. Внутренняя и внешняя мотивация учебной деятельности // Вопр. психол., 1987. - № 5.
46. Нетрадиционные способы оценки качества знаний школьников: Психолого-

- педагогический аспект: Сб. науч. тр. / Под ред. Е.Д. Божович. – М., 1985. – 96 с.
47. Нормативные предписания разработчикам и пользователям психодиагностических методик // Вопр. психологии. – 1987. – № 5. – С. 176–181.
 48. Панасюк А.Ю. Адаптированный вариант методики Д. Векслера. – М., 1973. – 79 с.
 49. Практикум по общей и экспериментальной психологии / В.Д. Белин, В.К. Гайда, В.А. Ганзен и др.; Под общ. ред. А.А. Крылова. – Л., 1987. – 256 с.
 50. Практикум по общей психологии / А.И.Абраменко и др.; Под общ. ред. А.И. Щербакова. – М., 1990. – 288 с.
 51. Практикум по психологии / Под ред. А.Н. Леонтьева, Ю.Б. Гиппенрейтер. – М., 1972. – 248 с.
 52. Практикум по экспериментальной и прикладной психологии / Вонсовская Л.И. и др.; Под ред. А.А. Крылова. – Л., 1990. – 272 с.
 53. Психологические исследования социального развития личности. – М., 1991. – 231 с.
 54. Психология личности: тесты, опросники, методики / Авт.-сост. Н.В. Киршева и Н.В. Рябчикова. – М., 1995.–220 с.
 55. Развитие и диагностика способностей / Отв. ред. В.И. Дружинин, В.Д. Шадриков. – М., 1991. – 181 с.
 56. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании. – М., 1995. – 529 с.
 57. Русалов В.М. Модифицированный личностный опросник Айзенка. – М., 1992. – 21 с.
 58. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб.: ООО “Речь”, 2000. – 350 с.
 59. Стернберг Р. Практический интеллект. СПб.: Питер, 2002.
 60. Суходольский Г.В. Основы математической статистики для психологов. – М., 1972. – 428 с.
 61. Тюменева Ю.А. Психологическое измерение. М., Аспект-Пресс. 2007
 62. Филимоненко Ю.И., Тимофеев В.И. Руководство к методике исследования интеллекта у детей Д. Векслера (WiSc). – С.-Пб., 1992.
 63. Фридман Л.М. и др. Изучение личности учащегося и ученических коллективов. – М., 1988. – 207 с.
 64. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития. Методы исследований. – Киев, 1992. – 220 с.
 65. Черны В., Колларик Т. Компендиум психодиагностических методов: В 2 т. – Братислава, 1988. – Т. 1. – 202 с.; Т. 2. – 239 с.

66. Шапкин С.А. Экспериментальное изучение волевых процессов. М.: Смысл; ИПРАН, 1997. – 140 с.
67. Шванцара Й. и др. Диагностика психического развития. – Прага, 1978. – 388 с.
68. Шевандрин Н.И. Применение методов психодиагностики в педагогической практике. – Ч. 1: Основы общей психодиагностики. – Ростов-на-Дону, 1985. – 420 с.
69. Шевандрин Н.И. Социальная психология в образовании. Часть 1. Концептуальные и прикладные основы социальной психологии. – М., 1995. – 544 с.
70. Шмелев А.Г. Введение в экспериментальную психосемантику: Теоретико-методологические основания и психодиагностические возможности. – М., 1983. – 158 с.
71. Шмелев А.Г., Похилько В.И. Адаптация тест-опросников: проблемы конструирования // Вопр. психологии. – 1985. – № 4. – С. 126–134.
72. Энциклопедия психологических тестов для детей. – М.: Изд-во “Арнадия”, 1997. – 256 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Тестування в галузі гуманітарних наук*

Укладачі програми:

Андрущенко Тетяна Іванівна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри етики та естетики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Андрущенко Тетяна Вікторівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Природньо, що кожна галузь наук у вимірюванні якості знань має свою специфіку. Так, гуманітарні науки вирізняються особливими складностями, оскільки несуть у собі більш виражений світоглядно-формулюючий, виховний, креативний компоненти, що потребують більш розлогого, цілісного, інтегративного підходу.

Попри колосальний обсяг інформації, що не підвладний осягненню, який

до того ж збільшується удвічі кожні п'ять років, глобальну переоцінку цінностей, розроблення та втілення нових життєвих орієнтирів, скільки б не говорити про застарілість, банальність традиційних ідеалів, вони залишаються вічними, сутнісними, генетично та онтологічно притаманними людині як *homo sapiens*.

В гуманітарних науках значну частину навчального матеріалу складно вкласти у рамки тестової перевірки, особливо в дисциплінах, що оперують філософськими категоріями, художніми образами, символами, іншою не вербалізованою інформацією, не мають однозначної оцінки того чи іншого явища тощо. Тим не менш, кожен з таких предметів вивчає і сталу, незмінну, академічну частину матеріалу, яка добре підлягає тестовій перевірці та оцінюванню. Сучасна тестова перевірка та оцінювання студентів у гуманітарних науках дають можливість не лише визначити якість освіти, але й проаналізувати світоглядні, креативні етичні моменти у фаховій підготовці кожної людини.

І все ж, у гуманітарних науках, і найбільше в процесі вивчення емоційно-духовної сфери буття людини, образного освоєння та відтворення світу, ефективність тестової перевірки обмежена. Ця сутнісна діалектична суперечність гуманітарної освітньої сфери знайшла відображення в означеному навчальному курсі.

Програма з дисципліни «Тестування в галузі гуманітарних наук» має на меті забезпечити фахову підготовку магістрів спеціальності «Освітні вимірювання» з тестування в галузі гуманітарних наук.

Практичне значення курсу полягає у поглибленому розумінні світоглядного формування та структурних особливостей гуманітарних наук; набутті практичних навичок у складанні та застосуванні тестових методик з урахуванням специфіки гуманітарних знань.

Актуальність курсу зумовлена вимогами сучасних підходів у педагогічно-навчальному процесі та широким застосуванням дистанційних форм освіти.

Метою вивчення дисципліни є формування фахової компетентності майбутніх фахівців в галузі освітніх вимірювань з питань управління навчальним процесом, створення та використання тестового інструментарію для оцінювання якості навчання дисциплін гуманітарного циклу.

Завдання дисципліни:

1. Розкрити значення та особливості тестового оцінювання в галузі гуманітарних наук, їх переваги та обмеженість.
2. Сформулювати основи знань та вмій в галузі об'єктивного тестового оцінювання.
3. Навчити основам методики тестування в гуманітарній сфері.

4. Ознайомити з основними принципами побудови та типами тестових моделей.
5. Навчити створювати тестові матеріали в оцінюванні гуманітарних знань.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості педагогічного контролю в галузі гуманітарних наук;
- специфіку створення тестів для оцінювання якості навчання дисциплін гуманітарного циклу;
- сучасні навчальні програми та вимоги вищої та загальної школи з дисциплін гуманітарного циклу для організації відповідного тестового контролю.

вміти:

- аналізувати тести, створені для контролю якості навчання гуманітарних наук;
- розробляти тести з урахуванням специфіки педагогічного контролю в галузі гуманітарних наук (визначати мету розроблення і застосування тесту; описувати зміст матеріалу, який діагностується; розробляти специфікацію тесту; вибирати форми тестових завдань і розробляти їх зміст);
- опрацьовувати та аналізувати результати тестового контролю;
- аналізувати тестові завдання зовнішнього незалежного оцінювання випускників загальноосвітніх навчальних закладів з предметів гуманітарного циклу.

Методичні рекомендації:

Навчальний матеріал курсу структурований за модульним принципом і містить два модулі. В тематичному плані представлено розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів. Загальний обсяг дисципліни складає 2,5 залікових кредити (90 годин), що об'єднує усі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу в т.ч. підготовку до підсумкового контролю: контрольні заходи, модульний контроль.

Викладання курсу супроводжується сучасною дидактичною підтримкою.

Самостійна робота студентів включає самостійну підготовку до аудиторних занять та підготовку до модульного контролю.

Під час проведення практичних занять студенти набувають навичок структурування та аналізу навчального матеріалу дисциплін гуманітарного циклу, створення основних моделей тестових вимірювань з урахуванням специфіки відповідної гуманітарної дисципліни, їх опрацювання, узагальнення, прогнозування та удосконалення навчально-освітнього процесу.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин							Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
Тестування в галузі гуманітарних наук	90	42	12	22			8	48

Кількість кредитів ECTS – 2,5

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять протягом семестру

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							Самостійна робота
		Всього годин	Аудиторні години					Індивідуальні	
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Особливості та теоретичні основи тестування в галузі гуманітарних наук									
1	Тема 1. Світоглядно-філософські аспекти тестування в галузі гуманітарних наук.	12	4	2			2		8
2	Тема 2. Психолого-педагогічні проблеми тестування в галузі гуманітарних наук.	18	8	2			4	2	10
3	Тема 3. Основні поняття і категорії педагогічної діагностики та функції педагогічного контролю.	15	8	2			4	2	7
Всього за модуль 1		45	20	6			10	4	25

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 2. Практична організація тестових моделей в навчальних дисциплінах гуманітарного циклу									
4	Тема 4. Основні типи тестових завдань. Методи і принципи їх конструювання.	16	8	2			4	2	8
5	Тема 5. Проблеми вимірювання якості знань та прогностичного аналізу якості освіти в гуманітарній галузі.	16	8	2			4	2	8
6	Тема 6. Проблеми виявлення професійного творчого потенціалу та критерії його оцінювання.	13	6	2			4		7
Всього за модуль 2		45	22	6			12	4	23
Всього годин за семестр:		<u>90</u>	<u>42</u>	<u>12</u>			<u>22</u>	<u>8</u>	<u>48</u>

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом. Наведено перелік основних понять, які студенти повинні знати та основних умінь, якими вони повинні володіти після вивчення відповідного матеріалу.

Модуль 1. Особливості та теоретичні основи тестування у галузі гуманітарних наук

Специфіка гуманітарних знань дозволяє сформулювати і узагальнити в матеріалі означеного курсу світоглядно-філософські аспекти та психолого-педагогічні проблеми тестування, а також визначити основні поняття і категорії педагогічної діагностики та функції педагогічного контролю.

Одночасно, початковий курс дає можливість, з одного боку, означити сферу обмежень освітніх вимірювань у гуманітарних науках з іншого – стимулювати підвищення особистісного рейтингового рівня студентів у вивченні дисциплін гуманітарного циклу.

Гуманітарні науки як такі, що слабо формалізуються і не мають чіткої аксіоматики. Особливості педагогічного контролю в галузі гуманітарних наук. Специфіка створення тестів для оцінювання якості навчання дисциплін гуманітарного циклу у школі та ВНЗ.

Модуль 2. Практична організація тестових моделей в навчальних дисциплінах гуманітарного циклу

Моделі освітніх вимірювань в гуманітарних науках, не претендуючи відобразити відповідну галузь в усіх її зв'язках і відношеннях, деякі її риси може показати достатньо повно. Такі моделі дозволяють чітко сформулювати ту чи іншу концепцію і тим самим домогтися логічної ясності, а іноді в процесі роботи відкрити ще не вивчені зв'язки, відношення, нові ідеї і думки.

Філософський, психолого-педагогічний аналіз специфіки освітніх вимірювань в гуманітарних дисциплінах дає змогу врахувати її під час вивчення основних типів тестових завдань, особливостей конструювання тестових матеріалів в широкій палітрі гуманітарних знань; сформулювати методи діагностики знань і компетенцій, означити проблеми об'єктивності тестового оцінювання; наголосити на питаннях виявлення творчого потенціалу студентів та критеріях його оцінювання; прогнозувати на основі освітньо-педагогічної діагностики відповідність реального стану гуманітарної педагогічної освіти викликам сучасності.

Особливості створення тестів для дисциплін гуманітарного циклу. Тестування в галузі філософії та релігієзнавства.

Тести на аналіз та інтерпретацію філософських або релігійних ідей різних часів, їхнє значення у формуванні суспільств і культур. Розпізнавання різних філософських і релігійних засад та ідей. Аналіз соціальних значень філософських або релігійних ідей. Порівняння ключових понять різних філософських або релігійних течій.

Тестування в галузі соціології.

Тести на розуміння взаємозв'язку між історичними, географічними, культурними, економічними, політичними і соціальними чинниками та проблемами суспільства. Розуміння соціальної структури суспільства, взаємодії різних соціальних груп. Розуміння принципів, перспектив і пріоритетів, що покладені в основу історичного або сучасного розвитку суспільства.

Тестування в галузі історії.

Тести на аналіз та інтерпретацію історичних процесів і подій. Розуміння послідовності (традиційності) та змін протягом основних історичних періодів. Знання хронології подій. Розуміння історичних джерел. Знання державного, політичного, соціально-економічного розвитку країни (регіону), суспільного та культурного життя, роль та місце країни (регіону) в системі міжнародних

відносин.

Тестування в галузі української мови.

Тести на знання фонетики, лексикології, фразеології, будови слова, словотвору, морфології, синтаксису, стилістики, орфоенії, орфографії, розвитку мовлення.

Тестування в галузі літератури

Тести на знання форм і тем, що використовувались у літературі різних періодів та культур. Ідентифікація характерних особливостей різних жанрів художньої та наукової літератури (роман, п'єса, есе, автобіографія, стаття тощо). Визначення основної теми в літературному творі. Знання загальних літературних елементів і прийомів (образ, метафора, символ, алегорія, порівняння, цитування, протиставлення, заклик, парадокс, гіпербола, риторичні запитання тощо). Розуміння відношення літературного твору до його соціального та історичного контексту. Уміння критично оцінювати прочитаний твір.

Тестування в галузі іноземної мови

Тести на встановлення основної ідеї тексту. Знаходження конкретної інформації, що базується на фактах, викладених у тексті. З'ясування фактів, що суперечать інформації, наданій у тексті. Формування висновків на основі інформації з тексту. Уточнення значення лексичної одиниці. Знання граматики (часових форм дієслова, присвійної форми та множини іменника, вживання прислівників тощо).

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з врахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до навчально-методичної карти (пункт 4) в якій наведена система рейтингових балів для різних видів контролю. Кількість балів визначається за таблицею:

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції та лабораторних робіт	2	6	12
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного	4	4	16

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
	матеріалу			
3	Виконання лабораторних робіт	4	11	44
4	Виконання модульних контрольної роботи	10	2	20
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	8	1	8
Загальна кількість балів				100

При проведенні лабораторних робіт здійснюється поточний контроль рівня теоретичної підготовки студента. Формою проведення такого контролю може бути проведення тестування тривалістю 10-15 хвилин.

Виконання тестових завдань здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або за допомогою роздрукованих завдань. Оцінювання тестів проводиться за власною методикою з приведенням підсумку до встановленої в рейтинговій шкалі кількості балів.

Реферати, доповіді та виступи, підготовлені за заданою тематикою обговорюються та захищаються під час контролю самостійної роботи, на практичних заняттях.

За результатами виконання практичної роботи студент має набрати певну кількість балів. Найвищий бал ставиться у разі правильних відповідей на теоретичні запитання та коректність при виконанні практичного завдання.

Порядок переведення набраних балів до національної (4-х бальної) та європейської (ECTS) шкали подані в таблиці (пункті 5). Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Заходи з модульного контролю проводяться по завершенню вивчення навчального матеріалу модуля. До відомості обліку успішності проставляється оцінка на підставі поточного рейтингового балу

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аванесов В. С. Математические модели педагогического измерения / В. С. Аванесов. – М.: Исслед. центр, 1994. – 26 с.
2. Аванесов В. С. Теоретические основы разработки заданий в тестовой форме: учеб. пособие / В. С. Аванесов. – М.: Изд-во МГТА, 1995. – 95 с.
3. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий / В. С. Аванесов. – М.: Адепт, 1998. - 216 с.
4. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила. Стандарти. Відповідальність. Наукове видання. / К.: Майстер-клас, – 2007 – 272 с.
5. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест. Навчальний посібник. / К.: Майстер-клас, – 2006 –160 с.
6. Гулюкина Н. А. Педагогический тест: этапы и особенности конструирования и использования / Н. А. Гулюкина, С. В. Клишина. – Новосибирск: Изд-во НГТУ, 2006. – 151 с.
7. Ефремова Н.Ф. Тестовый контроль в образовании: учебное пособие. – М. : Логос, Университетская книга, 2007. – 386 с.
8. Кадневский В.М. История тестов: Монография. М. : Народное образование, 2004. 464 с.
9. Основи педагогічного оцінювання. Частина 1. Теорія. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 –96 с.
10. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. / К.: Майстер-клас, – 2005 –56 с.
11. Чельшкова Н. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учебное пособие / Н. Б. Чельшкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.

Додаткова

1. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1994. – 135 с.
2. Аванесов В. С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе / В. С. Аванесов. – М. : Исслед. центр, 1989. – 168 с.
3. Гласс Дж. Статистические модели в педагогике и психологии / Дж. Гласс, Дж. Стэнли. – М. : Прогресс, 1976. – 496 с.
4. Ингекамп К. Педагогическая диагностика / К. Ингекамп. – М.: Педагогика, 1991. – 240 с.
5. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов: введение в психометрическое проектирование : пер. с англ. / П. Клайн; под ред Л. Ф. Бурлачука. – Киев: ЛТД, 1994. – 288 с.

6. Майоров А. Н. Тесты школьных достижений: конструирование, проведение, использование / А. Н. Майоров. – СПб.: Образование и культура, 1996. – 304 с.
7. Майоров А. Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. (Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования) / А. Н. Майоров. – М.: Интеллект-центр, 2001. – 296 с.
8. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике / В. И. Михеев. – М.: Высш. шк., 1987. – 199 с.
9. Скок Г. Б. Управление качеством деятельности преподавателя: экспериментальная учебная авторская программа / Г. Б. Скок, Н. И. Лыгина – М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2003. – 25 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Моніторинг якості освіти*

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Войтович Ігор Станіславович, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою курсу "Моніторинг якості освіти" є формування майбутніх педагогічних працівників компетентності з питань організації та проведення моніторингу освітніх послуг навчальних закладів, ознайомлення з методиками та методами педагогічного оцінювання, необхідними умовами організації та проведення моніторингу якості освіти, ознайомлення із сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Завдання курсу:

1. Ознайомити студентів з теоретичними основами моніторингу якості освіти
2. Сформуванню вміння педагогічного оцінювання
3. Здійснювати моніторинг якості освіти.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- науково – понятійний апарат педагогічного оцінювання;
- види моніторингу якості освіти;
- нормативні документи, які регламентують проведення моніторингу якості освіти;
- сучасний стан та роль моніторингу якості освіти.

уміти:

- застосовувати на практиці сучасні види моніторингу якості освіти.

Методичні рекомендації

Навчальний матеріал розділений на 2,5 модулі. В тематичному плані представлено розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів. Загальний обсяг дисципліни складає 2,5 залікових кредити (54 години) що об'єднує усі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу в т.ч. підготовку до підсумкового контролю: контрольні заходи, модульний контроль.

Викладання курсу супроводжується сучасною дидактичною підтримкою.

Формою підсумкового контролю є *залік*.

Програма є орієнтовною, і залежно від конкретних умов підготовки фахівців може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних занять), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Моніторинг якості освіти	90	36	10	18		8	54

Кількість кредитів ECTS – 2,5

**Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
протягом семестру**

№ п/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Науково-теоретичні основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти									
1	Тема 1. Теоретичні основи педагогічних вимірювань.	10	5	2		2		1	5
2	Тема 2. Міжнародні та українські порівняльні моніторингові дослідження.	12	5	2		2		1	7
3	Тема 3. Класифікація навчальних цілей. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень.	12	6	1		4		1	6
4	Тема 4. Об'єкти, інструментарій, мета і завдання моніторингу якості освіти.	12	4	1		2		1	8
Всього за модуль 1		46	20	6		10		4	26
Модуль 2. Моніторинг якості освіти									
5	Тема 5. Нормативно-правове забезпечення моніторингових досліджень в освіті.	22	8	2		4		2	14
6	Тема 6. Опрацювання та інтерпретація результатів моніторингу якості освіти.	22	8	2		4		2	14
Всього за модуль 2		44	16	4		8		4	28
Всього годин за семестр:		<u>90</u>	<u>36</u>	<u>10</u>		<u>18</u>		<u>8</u>	<u>54</u>

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Науково-теоретичні основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти

Теоретичні основи педагогічних вимірювань. Види педагогічного контролю. Функції контролю. Організація контролю у навчальному процесі.

Міжнародні та українські порівняльні моніторингові дослідження. Міжнародні програми з оцінювання якості освіти у різних галузях. Зовнішнє незалежне оцінювання в Україні.

Класифікація навчальних цілей. Таксономія Блума та її розвиток. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень. Критерії оцінювання.

Об'єкти, інструментарій, мета і завдання моніторингу якості освіти. Програми моніторингу якості освіти.

Модуль 2. Моніторинг якості освіти

Нормативно-правове забезпечення моніторингових досліджень в освіті.

Опрацювання та інтерпретація результатів моніторингу якості освіти.

Статистичне опрацювання результатів моніторингу якості освіти.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції	2	5	10
2	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	3	5	15
3	Виконання семінарських робіт	4	9	36
4	Виконання модульної контрольної роботи	5	2	10

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	9	1	9
6	Залік	20		20
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анастаси А. Психологическое тестирование. / Анастаси А., Урбина С. – С–Пб.: Питер, 2002. – 688с.
2. Гопкінз Д. Оцінювання для розвитку школи. -Львів: Літопис, 2003.
3. Грабар М.Й. Применение математической статистики в педагогических исследованиях. Непараметрические методы. / Грабар М.Й., Краснянская К.А. – М.: Педагогика, 1977.– 136 с.
4. Жерар Франсуа-Марі, Ксав'є Роеж'єр. Як розробляти та оцінювати шкільні підручники / Пер. з франц. М. Марченко. — К.: К.І.С., 2001. — 352 с.
5. Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів. 2008 р.: Інформаційні матеріали/ Український центр оцінювання якості освіти: Уклад.: І.Л.Лікарчук (наук. ред.) та ін. – К., 2007. – 288 с.
6. Изучение знаний и умений учащихся в рамках Международной Программы PISA. Общие подходы. / Ковалева Г.С., Красновский З.А., Краснокутская Л.П., Краснянская К.А., ИОСО РАО, 1999.
7. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика. -М.: Педагогика, 1991.
8. Качалова Л.П. Педагогический мониторинг: Процессы интеграции психолого-педагогических знаний будущего учителя // Стандарты и мониторинг в образовании. – 1999. – №6. – С. 31–34.
9. Курлехт М.В., Тельнюк И.В. Экспертные оценки в образовании: Учебное пособие для студентов факультетов дошк. образования высш. пед. учеб. заведений. - М.: Издательский центр "Академия", 2002. - 112 с.
10. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. / Лернер И.Я. – М.: Педагогика, 1981. – 186 с.
11. Лукіна Т. О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
12. Лукіна Т.О. Якість українських підручників для середніх загальноосвітніх

- шкіл: проблеми оцінюваним і результати моніторингу. - К.: Видавничий центр «Академія», 2004.
13. Лунячек В. Е. Елементи технології управління сучасною школою: Наук.-метод. посібник. – 4-е вид. – Харків: Гімназія, 2001. – 112 с.
 14. Майоров А.Н. Мониторинг как практическая система // <http://www.mto.ru/children/monitoring/system.html>.
 15. Максимова В.Н. Концепция системной диагностики качества общего среднего образования // «Педагогическая диагностика», 2004, №2, с. 9-19.
 16. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью. / Машбиц Е.И. – К.: Вища школа, 1987. – 224 с.
 17. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи. За заг. ред. О.І.Локшиної. – К.: К.І.С., 2004. – 128 с.
 18. Моніторинг стандартів освіти / За ред. Альберта Тайджмана і Т.Невілла Послтвейна. - Львів: Літопис, 2003. - 328 с.
 19. Моніторинг стандартів освіти / За ред. Альберта Тайджмана і Т.Невілла Послтвейта. — Львів: Літопис, 2003. - 328 с.
 20. Орлов А.И. Теория измерений и педагогическая диагностика // ж-л «Педагогическая диагностика», 2004, №2, с. 20-32.
 21. Павлютенков Є.М. Основи управління школою [Текст] / Є.М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Основа, 2006. – 176 с. – (Б-ка журн. «Управління школою». – вип. 1 (37)).
 22. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с.
 23. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Підласий І.П. – К.: Україна, 1998. – 344 с.
 24. Результаты международного исследования TIMSS-R в России (краткий отчет). - Москва: Центр оценки качества образования ИОСО РАО, 2000.
 25. Скребець В.О. Основи психодіагностики. — К.: Слово, 2003.
 26. Субетто А.И. Проблема качества высшего образования в контексте глобальных и национальных проблем общественного развития (философия качества образования). – СПб; Кострома, 2000.
 27. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. - К.: Знання, 2006. - 365 с.
 28. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.:Логос, 2002. - 432с
 29. Шишов С.Е., Кальней В.А. Мониторинг качества образования в школе. — М.: Российское педагогическое агентство, 1998. — 354 с.

30. Шишов С.Е., Кальней В.А. Школа: мониторинг качества образования. — М.: Российское педагогическое общество, 2000. — 320 с.

Нормативно-правова база

(Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України):

1. Закон України «Про освіту» // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
2. Закон України «Про загальну середню освіту» // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
3. Закон України «Про вищу освіту» // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002.
4. Указ Президента України від 17 квітні 2002 р. № 347 «Про Національну доктрину розвитку освіти» // У кн.: Законодавчі акти України з питань освіти. – К.: Парламентське вид-во, 2004.
5. Указ Президента України від 4 липня 2005 року №1013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні»;
6. Наказ МОН від 13 жовтня 2006 року №701 «Про організаційні заходи щодо підготовки та проведення у 2007 році зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти»;
7. Наказ МОН від 29 січня 2007 року № 64 «Про організацію та проведення міжнародних порівняльних досліджень якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів»;
8. Наказ МОН від 26 грудня 2006 р. №856 «Про організаційні заходи щодо проведення моніторингового дослідження якості математичної освіти у початковій школі»;
9. Наказ МОН від 10 квітня 2007 р. №294 «Про проведення міжнародних моніторингових досліджень якості природничо-математичної освіти (TIMSS) та моніторингового дослідження якості математичної освіти учнів 4-х класів початкової школи»
10. Про підсумки моніторингового дослідження якості підручників та рівня навчальних досягнень учнів 2-х класів ЗНЗ: Лист Наук.-метод. центру середньої освіти МОН України від 18 серпня 2003 р., № 14/18.1 -641.-63 с.
11. Про підсумки моніторингового дослідження якості підручників та рівня навчальних досягнень учнів 3-х класів ЗНЗ: Лист Наук.-метод. центру середньої освіти МОН України від 12 серпня 2004 р., № 14/18.1 - 746. - 120 с.
12. Про підсумки моніторингового дослідження якості рекомендованої

навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів: Лист Наук.-метод. центру середньої освіти МОН України від 25 червня 2001 р., №14/18.1-341.-149 с.

Інтернет–ресурси

Інформацію про особливості створення національних стандартів освіти та впровадження тестування і моніторингових досліджень матеріали розміщено на web–сторінках:

1. www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbu.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.
3. www.testportal.com.ua – веб-сторінка Українського центру оцінювання якості освіти.
4. The Condition of Education 2004 Report / <http://nces.cd.gov> .
5. Education at a Glance 2001, 2002, 2003, 2004. / <http://www.oecd.org/document> .
6. European Report on the Quality of School Education. Sixteen Quality Indicators. Report based on the work of the Working Committee on Quality Indicators. / <http://europa.eu.int>
7. Global Education Digest 2004: Comparing Education Statistics across the World./ <http://www.uis.unesco.org>.
8. Monitoring the Standards of Education. Papers in Honour of John Keeves. Ed. By A.C.Tuijman and T.N.Postlethwaite. - Pergamon, 1994. - 266 p. 14. <http://nces.ed.gov/programs/coe/kist/index.asp> .
9. Educational Assessment, www.inep.pov.br
10. IEA Third International Mathematics and Science Study (TIMSS 1994-95). General Report, www.oecd.org
11. Knowledge and Skills for Life. First Results from PISA 2000. Executive Summary. OECD, 2001. - www.pisa.oecd.org
12. PIRLS 2001. International Report www.timss.bc.edu/pirls2001i/PIRLS2001

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ *Аналіз даних в освіті*

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Кашина Ганна Сергіївна, аспірантка НПУ ім. М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу: сформувати у студентів теоретичні уявлення про основні сучасні методи аналізу даних в галузі освіти; виробити навички практичного застосування методів, як до самостійно отриманих результатів педагогічного експерименту, так і до існуючих статистичних даних.

Завдання курсу:

1. Виробити у студентів уявлення про те, які завдання є найтипівішими для досліджень в галузі освіти, які моделі аналізу даних є найпридатнішими для виконання цих завдань, що являє собою кожний метод з теоретичної точки зору та алгоритм його роботи.
2. Навчити студентів самостійно планувати педагогічні експерименти, правильно добирати необхідні для даного експерименту методи аналізу даних, виконувати аналіз даних експерименту із застосуванням спеціалізованих комп'ютерних програм (Excel, Statistica), представляти результати аналізу в зрозумілому та зручному для сприйняття вигляді.
3. Навчити студентів збирати та систематизувати наявні статистичні дані, які стосуються питань освіти, правильно добирати необхідні для аналізу цих даних методи, виконувати аналіз даних та представляти його результати.
4. Навчити студентів користуватися результатами інших досліджень, розуміти описувані результати, критично сприймати одержувані висновки.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- з якими типовими задачами аналізу даних зустрічається дослідник в галузі освіти;
- принципи планування, проведення та аналізу результатів педагогічного

експерименту;

- моделі педагогічного експерименту;
- які задачі аналізу даних є типовими в педагогічному експерименті;
- особливості використання вимірювальних шкал різних типів при виборі методу аналізу результатів педагогічного експерименту;
- зв'язок між різними експериментальними планами та методами аналізу;
- методи описової статистики для представлення та аналізу результатів педагогічного експерименту, виміряних в інтервальній та порядковій шкалах;
- методи виявлення статистичного зв'язку між двома множинами даних педагогічного експерименту, залежно від обраних шкал вимірювання та експериментального плану;
- суть і методи дисперсійного аналізу;
- поняття про кластерний, дискримінантний, факторний аналіз педагогічного дослідження;
- поняття про методи багатовимірної шкалювання.

вміти:

- планувати педагогічний експеримент;
- обирати та визначати типи вимірювальних шкал для реєстрації даних педагогічного експерименту;
- представляти дані педагогічного експерименту методами описової статистики, з використанням комп'ютерних програм MS Excel та Statistica;
- правильно добирати методи аналізу даних педагогічного експерименту в залежності від його плану та використаних шкал вимірювання;
- правильно інтерпретувати результати статистичного висновку;
- збирати та представляти у різних форматах статистичні дані широкомасштабних досліджень в освіті;
- виконувати багатовимірне шкалювання статистичних даних з використанням спеціалізованої комп'ютерної програми Statistica.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						
	Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Аналіз даних в освіті	90	36	10	18		8	54

Кількість кредитів ECTS – 2,5

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота	
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		Індивідуальні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Модуль 1. Типові завдання аналізу даних в галузі освіти</i>									
1	Тема 1. Місце і роль аналізу в роботі з даними досліджень в галузі освіти.	9	5	2	2			1	4
2	Тема 2. Педагогічний експеримент: зв'язок з цілями і гіпотезами дослідження.	11	3		2			1	8
3	Тема 3. Типові завдання збирання та аналізу даних досліджень в освіті.	10	5	2	2			1	5
Всього за модуль 1		30	13	4	6			3	17

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 2. Аналіз даних в педагогічному експерименті									
4	Тема 4. Модель, структура та загальний алгоритм педагогічного експерименту.	8	4	2				2	4
5	Тема 5. Добір методу аналізу результатів експерименту.	7	3		2			1	4
6	Тема 6. Задача виявлення належності двох залежних та незалежних вибірок до однієї популяції.	8	4	2	2				4
7	Тема 7. Задачі та методи кореляційного та регресійного аналізу. Дисперсійний аналіз.	7	2		2				5
Всього за модуль 2		30	13	4	6			3	17
Модуль 3. Аналіз статистичних даних в галузі освіти									
8	Тема 8. Відшукання, збирання, впорядкування та представлення статистичних даних в галузі освіти.	10	4	2	2				6
9	Тема 9. Широкомасштабні міжнародні та вітчизняні дослідження.	12	4		2			2	8
10	Тема 10. Методи багатовимірною шкалювання широкомасштабних вимірювань якості освіти і компетенцій у професійній сфері.	8	2		2				6
Всього за модуль 3		30	10	2	6			2	20

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Всього годин за семестр:		<u>90</u>	<u>36</u>	<u>10</u>	<u>18</u>			<u>8</u>	<u>54</u>

III. ЗМІСТ КУРСУ

Модуль 1. Типові завдання аналізу даних в галузі освіти

Місце і роль різних видів аналізу в роботі з даними досліджень в галузі освіти. Педагогічний експеримент: зв'язок з цілями і гіпотезами дослідження. Типові задачі аналізу даних педагогічного експерименту. Типові завдання збирання та аналізу даних широкомасштабних досліджень в освіті.

Модуль 2. Аналіз даних в педагогічному експерименті.

Модель педагогічного експерименту. Структура педагогічного експерименту. Загальний алгоритм педагогічного експерименту. Особливості вирішення типових задач залежно від обраної шкали вимірювання.

Добір правильного методу аналізу результатів експерименту. Задача опису даних.. Задача виявлення належності двох незалежних вибірок до однієї популяції. Задача виявлення належності двох залежних вибірок до однієї популяції. Задачі та методи кореляційного та регресійного аналізу. Дисперсійний аналіз. Поняття про кластерний, дискримінантний та факторний аналіз.

Модуль 3. Аналіз статистичних даних в галузі освіти

Відшукання, збирання, впорядкування та представлення статистичних даних в галузі освіти. Широкомасштабні міжнародні та вітчизняні дослідження. Методи багатовимірного шкалювання широкомасштабних вимірювань якості освіти і компетенцій у професійній сфері.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з врахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до навчально-методичної карти (пункт 4), в якій наведена система рейтингових балів для різних видів контролю. Кількість балів визначається за таблицею:

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції та лабораторних робіт	3	5	15
2	Виконання індивідуальних та самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	3	3	9
3	Виконання лабораторних робіт	4	9	36
4	Виконання модульних контрольних робіт	10	3	30
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	1	10
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Greaney V., Kellaghan T. (2008). Assessing National Achievement Level in Education. Vol.1. The World Bank, Washington DC.
2. Kellaghan T., Greaney V., Scoot Murray. (2009). Using the results of a National Assessment of Educational Achievements. Vol.5. The World Bank, Washington DC.
3. Ravid Ruth. Practical statistics for educators / Ruth Ravid. – University Press of America, 2005. – 221 p. – ISBN 0-7618-3182-7.
4. TIMSS 2007 International Mathematics Report: Findings from IEA's Trends in International Mathematics and Science Study at the Fourth and Eighth Grades. Mullis, I.V.S., Martin, M.O., & Foy, P. (with Olson, J.F., Preuschoff, C., Erberber, E., Arora, A., & Galia, J.). TIMSS & PIRLS International Study Center, Chestnut Hill, MA. Boston College, 2008.
5. TIMSS 2007 International Science Report: Findings from IEA's Trends in International Mathematics and Science Study at the Fourth and Eighth Grades. Martin, M.O., Mullis, I.V.S., & Foy, P. (with Olson, J.F., Erberber, E., Preuschoff, C., & Galia, J.). TIMSS & PIRLS International Study Center, Chestnut Hill, MA. Boston College, 2008.

6. TIMSS 2007 Technical Report. Olson, J.F., Martin, M.O., & Mullis, I.V.S., (eds.). TIMSS & PIRLS International Study Center, Chestnut Hill, MA. Boston College, 2008.
7. Айвазян С.А., Енюков И.С., Мешалкин Л.Д. Прикладная статистика: Исследование зависимостей. Справочное издание под ред. Айвазяна С.А. – М.: Финансы и статистика, 1985.
8. Дрейпер Н., Смит Г. Прикладной регрессионный анализ: В 2-х книгах, Кн. 1. – М.: Финансы и статистика, 1986. Кн. 2. – М.: Финансы и статистика, 1987.
9. Иберла К. Факторный анализ. – М.: Статистика, 1980.
10. Ивченко Г.И., Медведев Ю.И. Математическая статистика. – М.: Высшая школа, 1992.
11. Интерпретация и анализ данных в социологических исследованиях (под редакцией В.Г. Андреевкова и Ю.Н.Толстовой). – М.: Наука, 1987.
12. Кендел М. Ранговые корреляции. – М.: Статистика, 1975.
13. Леман Э. Проверка статистических гипотез. – М.: Наука, 1964.
14. Новиков Д.А. Статистические методы в педагогических исследованиях (типовые случаи). - М.: МЗ-Пресс, 2004. – 67 с. - ISBN 5-94073-073-6.
15. Руденко В.М., Руденко Н,М. Математичні методи в психології: підручник / - В.М., Руденко Н,М Руденко. – К.: Академвидав, 2009. – 384 с. (Серія «Альма-матер»). – ISBN078-966-8226-81-6.
16. Толстова Ю.Н. Анализ социологических данных. М.: Научный мир, 2000
17. Толстова Ю.Н. Измерение в социологии. М. КДУ, 2008.
18. Тюрин Ю.Н., Макаров А.А. Анализ данных на компьютере. - М.: ИД Форум, 2008.
19. Тюрин Ю.Н., Макаров А.А. Анализ данных на компьютере. – М.: Инфра. – М, 2003.
20. Хеттманспергер Т. Статистические выводы, основанные на рангах. – М.:Финансы и статистика,1987.
21. Холлендер М., Вулф Д. Непараметрические методы статистики. – М.: Финансы и статистика, 1983.
22. Хьюбер П. Робастность в статистике. – М.: Мир, 1984.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогічного оцінювання

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Сергієнко Наталія Володимирівна, науковий співробітник відділу організації наукових досліджень Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою навчального курсу "Основи педагогічного оцінювання" є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань оцінювання в навчальному процесі, ознайомлення з методиками, необхідними для планування та досягнення освітніх результатів певного рівня, створення та використання тестового інструментарію для оцінювання рівня навчальних досягнень, з сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Завдання курсу

1. Познайомити студентів з основними поняттями та категоріями педагогічної діагностики, тестування та моніторингу якості освіти.
2. Сформувати вміння проводити контроль, оцінку і моніторинг навчальних досягнень з використанням сучасних методів оцінювання.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- науково – понятійний апарат педагогічного оцінювання;
- види, функції, принципи та психолого-педагогічні аспекти оцінювання;
- таксономії освітніх цілей;
- форми та методи педагогічного оцінювання;
- нормативні документи, які регламентують оцінювання навчальної діяльності;
- історію, сучасний стан та тенденції розвитку систем оцінювання в освіті;

уміти:

- формувати критерії оцінювання в умовах визначеної таксономії цілей навчання;
- застосовувати на практиці сучасні прийоми вхідного, формувального,

- підсумкового та автентичного оцінювання зі свого предмету;
- використовувати тестові технології оцінювання зі свого предмету (визначати мету розроблення і застосування тесту; описувати зміст матеріалу, який діагностується; розробляти специфікацію тесту; вибирати форми тестових завдань, розробляти їх зміст та методику нарахування балів; проводити тестування та аналізувати його результати).

Методичні рекомендації

На вивчення навчального курсу відводиться 5 залікових кредитів (180 години), із них – 36 год. на лекційні заняття, 36 год. на практичні та семінарські, 108 год. відведено на самостійну роботу.

Формою підсумкового контролю є залік.

Програма є орієнтовною і залежно від конкретних умов підготовки фахівців з освітніх вимірювань може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних робіт), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розподіл навчального часу за видами занять

Назва дисципліни	Кількість годин						Самостійна робота
	Всього годин	Аудиторні години					
		Всього аудиторних	Лекції	Семінарські Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Основи педагогічного оцінювання	90	36	10	18		8	54

Кількість кредитів ECTS – 2,5

**Розподіл навчального часу за розділами та видами занять
протягом семестру**

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Науково-дидактичні основи педагогічних оцінювань									
1	Тема 1. Поняття про педагогічне оцінювання, його роль та місце у навчально-виховному процесі.	10	4	2	2				6
2	Тема 2. Принципи педагогічного оцінювання. Психологічний аспект оцінювання.	11	4		2			2	7
3	Тема 3. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань.	11	4	2	2				7
4	Тема 4. Нормативна база педагогічних оцінювань.	13	4		2			2	9
Всього за модуль 1		45	16	4	8			4	29
Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних оцінювань									
5	Тема 5. Оцінка і її функції. Шкала оцінок. Оцінювання. Критерії оцінювання. Само-оцінювання.	11	6	2	2			2	5
6	Тема 6. Форми і види педагогічного оцінювання.	15	7	2	4			1	8
7	Тема 7. Засоби зворотного зв'язку та методика їх використання.	12	5	2	2			1	7
8	Тема 8. Єдині шкали для оцінювання усних та письмових робіт учнів.	7	2		2				5
Всього за модуль 2		45	20	6	10			4	25
Всього годин за семестр:		90	36	10	18			8	54

III. ЗМІСТ КУРСУ

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Науково-дидактичні основи педагогічних оцінювань

Поняття про педагогічне оцінювання, його роль і місце у навчально-виховному процесі. Функції та принципи педагогічного оцінювання. Психолого-педагогічні аспекти оцінювання. Підходи щодо визначення основних видів і форм педагогічного оцінювання. Педагогічне вимірювання та оцінювання. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань.

Історія, сучасний стан та тенденції розвитку систем оцінювання в освіті. Історія розвитку педагогічних оцінювань. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань. Нормативна база педагогічних оцінювань.

Педагогічні оцінювання в Україні у світлі інтеграції в єдиний європейський та світовий освітній простір. Зовнішнє незалежне оцінювання.

Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних оцінювань

Принципи планування та проведення педагогічного оцінювання. Оцінка і її функції. Шкала оцінок. Оцінювання. Критерії оцінювання. Самооцінювання. Таксономія освітніх цілей. Критерії оцінювання. Поняття оцінки як результату оцінювання. Функції оцінки. Шкали оцінок. Рівні навчальних досягнень учнів і загальні критерії їх оцінювання.

Основні види і методи педагогічного оцінювання. Види оцінювання за часом проведення: вхідне (діагностичне), проміжне, підсумкове оцінювання.

Нормативно, критеріально- та прогресивно-зорієнтовані підходи щодо мети та інтерпретації результатів оцінювання.

Традиційний та альтернативний підходи до оцінювання. Історія становлення та використання традиційного оцінювання. Переваги і недоліки.

Особистісно орієнтований підхід до оцінювання. Формувальне оцінювання. Автентичне оцінювання (метод проектів і портфоліо). Олімпіади та конкурси. Оцінювання у формі тестування: основні поняття, етапи розробки тестів, формати тестових завдань, нарахування балів, форми проведення тестування та способи обробки результатів.

IV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	Відвідування та активність під час лекції	0,5	34	17
2	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	2	8	16
3	Виконання семінарських робіт	0,5	34	17
4	Виконання контрольної роботи	10	1	10
5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	2	20
6	Залік	20		20
Загальна кількість балів				100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
2. Закон України “Про загальну середню освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
3. Закон України “Про вищу освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002.
4. Указ Президента України від 17 квітні 2002 р. № 347 “Про Національну доктрину розвитку освіти // У кн.: Законодавчі акти України з питань освіти. – К.: Парламентське вид-во, 2004.
5. Указ Президента України від 4 липня 2005 року №1013 “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні”.
6. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім “Шкільний світ”: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка “Шкіл. світу”).
7. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
8. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.
9. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болубаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.:

Майстер-клас, 2007.– 272 с.

10. Конкретні п'ять цілей освітніх систем. Звіт Європейської Комісії 31 січня 2001 р. - <http://europa.eii.int>.
11. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.: Логос, 2002. - 432с

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», «Спеціаліст»
спеціальність 8.18010022 «Освітні вимірювання»
Галузь знань «Специфічні категорії»

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Малежик Михайло Павлович, доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри комп'ютерної інженерії НПУ імені М.П. Драгоманова

Кухар Людмила Олександрівна, аспірантка Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма призначена для підготовки абітурієнтів до складання вступного фахового випробування в Інститут інформатики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова на спеціальність «Освітні вимірювання» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

Підготовка магістра з освітніх вимірювань у вищому педагогічному навчальному закладі базується на прогностичній характеристиці педагога як суб'єкта культури, який персоніфікує цілісний соціокультурний досвід людства. Фундаментальними засадами навчання з освітніх вимірювань студентів виступають: інтегральність, аксіологічність, феноменологічно-герменевтичний аспект освіти, полікультурність, толерантність, *педагогічне спрямування*. Це дозволяє забезпечити адекватність сучасної підготовки магістра меті, завданням і принципам професійної діяльності фахівців з освітніх вимірювань.

Характерна особливість педагогічної системи підготовки фахівців зі спеціальності «Освітні вимірювання» в НПУ імені М.П. Драгоманова полягає в

забезпеченні професійної підготовки фахівця, чия професійна діяльність розгортається в сфері освіти та науки, яка є актуальною на сучасному ринку праці.

Реалізація зазначених завдань й особливостей навчання студентів за спеціальністю «Освітні вимірювання» у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова забезпечить їх готовність до фахового виконання професійних функцій. Магістри з освітніх вимірювань отримують поглиблену теоретичну підготовку в галузі педагогічного оцінювання, тестування та моніторингу якості освіти. Це необхідно для забезпечення реальних потреб розвитку сучасної освіти України. Реформаційним процесам ще бракує кваліфікованих фахівців центрів тестування та моніторингу якості освіти, фахівців в галузі освітніх вимірювань, здатних до самостійної творчої роботи в освітній сфері. Відсутність в Україні підготовки магістрів за спеціальністю «Освітні вимірювання» з врахуванням поширення поля їхньої діяльності на навчальний процес у вищій та середній школі, адміністративні функції у закладах середнього рівня, забезпечення діяльності освітніх організацій та установ визначають гостру потребу у підготовці керівників центрів моніторингу якості освіти, методистів.

Магістри цього профілю готуватимуться до науково-викладацької, просвітницької та методичної діяльності у освітній та науковій сферах. Вони можуть працювати викладачами дисциплін циклу «Освітні вимірювання» у вищих навчальних закладах 3 і 4 рівня акредитації, а також керівниками та фахівцями центрів моніторингу якості освіти як окремих навчальних закладів, так і регіональних та всеукраїнських центрів .

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, виходячи з потреб державного та регіонального ринків праці, планує комплексну підготовку керівників центрів моніторингу якості освіти та фахівців-методистів не лише для педагогічної роботи, але й для професійної діяльності в управлінській та моніторингових сферах за двома циклами.

Підготовка магістра здійснюється відповідно з навчальним планом, який сприяє наданню достатнього обсягу знань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Педагогіка

Змістовий модуль 1. Основи педагогіки

Педагогіка в системі наук про людину. Методологія і методи педагогічних досліджень. Розвиток, соціалізація і виховання особистості. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Змістовий модуль 2. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання, його структура. Різні підходи до навчання, їх характеристика. Закономірності та принципи навчання. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості. Методи і засоби навчання та активізації пізнавальної діяльності учнів. Організаційні форми навчання. Урок в сучасній школі. Контроль, оцінювання та облік успішності учнів. Засоби навчання.

Змістовий модуль 3. Управління педагогічними системами.

Сутність і загальні принципи управління педагогічними системами. Основні функції управління навчальним процесом. Взаємодія соціальних інститутів в управлінні педагогічною системою. Підвищення кваліфікації і атестація педагогічних працівників.

Модуль 2. Психологія

Змістовий модуль 1. Психологія навчання

Психологічне поняття про навчання. Навчання і розвиток. Психологічні механізми навчання. Психологічна характеристика форм навчання (традиційної, проблемної, програмованої, розвиваючої та ін.). Психологічні та психофізіологічні вимоги до організації навчального процесу.

Поняття про наслідання. Учіння як процес і як діяльність. Структура навчальної діяльності. Мотиваційний компонент учіння. Психологічні особливості формування навчальних умінь та навичок.

Навчальність як важлива характеристика суб'єктів учбової діяльності. Віковий та індивідуальний підхід у навчанні. Вміння вчитися самостійно як інтегральна якість особистості. Психологічні чинники успішності в учінні.

Змістовий модуль 2. Психологія педагогічної діяльності

Загальна характеристика педагогічної діяльності. Індивідуальний стиль діяльності педагога. Психологія педагогічного оцінювання. Психологічний аналіз

уроку. Психологія педагогічних здібностей та умінь.

Виховна функція педагогічного спілкування. Психологія педагогічного спілкування. Психологічна характеристика педагогічного такту. Вплив Я-концепції педагога на його професійне спілкування.

Модуль 3. Педагогічні комунікації

Основні риси, функції сучасного вчителя. Педагогічна майстерність, її елементи. Сутність, функції педагогічної комунікації.

Складові невербальної комунікації. Основні засоби невербальної комунікації.

Мовне спілкування як факт комунікації. Функції мовлення вчителя.

Особливості, функції педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог. Бар'єри спілкування. Ускладнення, що виникають у процесі спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування. Установка вчителя. Уміння слухати. Правила педагогічного спілкування.

Взаємозв'язок між членами колективу в спільній діяльності. Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі.

Конфлікти як засіб регулювання міжособистісних стосунків. Конфлікти у школі. Педагогічний конфлікт: структура, сфера, динаміка. Конфлікт у взаємодії «вчитель-учні». Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.

Конфлікт у педагогічній взаємодії. Поведінка вчителя у конфліктній ситуації. Методи вирішення конфліктів.

Модуль 4. Основи інформатики

Змістовий модуль 1. Системи опрацювання текстів

Системи опрацювання текстів, їх класифікація та функції. Завантаження текстового редактора. Призначення та система вказівок текстового редактора. Введення тексту з клавіатури. Редагування тексту. Перевірка орфографії. Робота з текстовими файлами. Використання буферу обміну. Пошук інформації в середовищі текстового редактора. Робота з контекстами – пошук, заміна, виділення, перенесення, копіювання, форматування. Робота з об'єктами в середовищі текстового редактора. Робота із шрифтами. Форматування документу. Друкування тексту. Шаблони текстів та робота з ними. Використання таблиць в текстах. Структура документа.

Змістовий модуль 2. Електронні таблиці

Електронні таблиці (ЕТ) та їх призначення. Введення й редагування числової, формульної та текстової інформації. Робота з файлами ЕТ. Координати комірок. Діапазон комірок. Опрацювання табличної інформації: копіювання, редагування, видалення, переміщення, форматування. Пошук інформації в середовищі ЕТ. Виведення табличної інформації на друк. Використання функцій та операцій для опрацювання інформації, поданої в таблиці. Ділова графіка. Побудова діаграм і графіків на основі табличної інформації. Використання логічних функцій для опрацювання табличної інформації.

Створення в електронній таблиці бази даних, впорядкування та пошук потрібної інформації в середовищі ЕТ. Фільтрування даних. Об'єднання даних. Аналіз даних в середовищі ЕТ.

Змістовий модуль 3. Мережа Інтернет.

Глобальна мережа Інтернет. Інформаційний зв'язок в Інтернет. Сервер та робоча станція. Апаратні, програмні та інформаційні складові сучасної мережі Інтернет. Поняття про ресурси Інтернет. Ідентифікація комп'ютерів в мережі. Адресація в Інтернет. Протоколи передавання інформації. Принципи функціонування глобальної мережі. Провайдери та інформація, необхідна для під'єднання до мережі Інтернет. Різні способи під'єднання комп'ютерів до глобальної мережі. Основні послуги глобальної мережі Інтернет: гіпертекстові сторінки, електронна пошта, телеконференції, файлові архіви, інтерактивне спілкування. Види та основні можливості програмного забезпечення для роботи в глобальній мережі Інтернет.

Електронна пошта. Принципи функціонування. Поштові стандарти. Електронна адреса. Основні можливості поштових програм для роботи з електронними повідомленнями: створення електронного повідомлення, відправлення, відправлення копій, приєднання файлів до повідомлень, одержання повідомлення, створення відповіді на електронне повідомлення тощо. Адресна книга.

Поняття про телеконференції. Програмне забезпечення та конфігурація телеконференцій. Різні групи телеконференцій. Правила організації і проведення телеконференцій. Пошук потрібних груп новин та підписки на них. Відправлення повідомлень в телеконференції.

Поняття про гіпертекстовий документ. Служба перегляду гіпертекстових сторінок – World Wide Web (WWW – всесвітня павутина). Організація інформації, принципи навігації. WWW-сервери. Адреса Web-сторінки. Перегляд та створення Web-сторінки. Пошукові машини. Пошук інформації в Інтернет.

Програми-браузери. Правила роботи та налагодження. Використання різноманітних сторінок кодування. Файлові ресурси в мережі Інтернет. Інтерактивне спілкування в Інтернет.

Модуль 5. Математика

Змістовий модуль 1. Функції

Види функцій: лінійна, квадратична, показникові, степенева. Способи задання функції. Побудова графіків функцій та їх аналіз.

Змістовий модуль 2. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики

Основні поняття теорії ймовірностей. Подія і ймовірність. Відносна частота події. Ймовірність події. Операції над подіями. Ймовірності суми та добутку подій. Умовна ймовірність та незалежність подій.

Елементи комбінаторики. Перестановки, розміщення, комбінації (без повторень). Біном Ньютона.

Статистика та її методи. Статистичні таблиці. Ряди розподілу. Наочне подання статистичного матеріалу.

Середні значення. Мода, медіана, математичне сподівання, дисперсія.

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей абітурієнтів Інституту інформатики
на вступному фаховому випробуванні з «Освітніх вимірювань»

<i>Рівень</i>	<i>Кількісна характеристика рівня</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>на питання практичного змісту</i>
Низький	100-123бали	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння міркувати.	У абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення.
Задовільний	124 - 149 балів	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання	Абітурієнт проаналізував причини виникнення ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи її вирішення.
Достатній	150-169балів	У відповідях па питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.	Питання розгорнуто в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні методів розв'язання проблемної ситуації.
Високий	170-200балів	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Завдання вирішено правильно, відповідь розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. В.А. Баженов, П.П. Лізунов, А.С. Резніков, С.О. Кравчук. Компютерна техніка. Компютерні технології: Підручник. 2 – ге вид. – К,: Каравела, 2007. – 640 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 316 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка Навчальний посібник / Київ: Видавничий центр «Академія», 2003.- 616 с.
4. Гура О.І. Педагогіка вищої школи : вступ до спеціальності: Навч. посібник. - Київ: Центр навчальної літератури. 2005. – 224 с.
5. Информатика. Базовый курс. 2-е издание / Под ред. С.В. Симоновича. – СПб.: Питер, 2003. – 640 с.
6. Клименко О.Ф., Головка Н.Р., Шарапов О.Д. Информатика та комп'ютерна техніка: Навч.-метод. посібник / За заг. ред.О.Д. Шарапова. – К.: КНЕУ, 2002. – 534 с.
7. Ковальчук В.В., Мойсеєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч.посібник.- 3-е вид., перероб. і допов. - К.: ВД „Професіонал”,2005. – 240 с.
8. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навч.посібник. – К.: Центр навчальної літератури. 2005. – 128 с.
9. Лабораторний практикум з інформатики та комп'ютерних технологій / В.В. Браткевич, І.О. Золотарьова, В.Є. Климнюк, І.О. Пушкар / За ред. О.І. Пушкар: Навчальний посібник. - Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003. – 424 с.
10. М.І. Жалдак, Н.М. Кузьміна, Г.О. Михалін Теорія ймовірностей і математична статистика: Підручник для студентів фізико-математичних спеціальностей педагогічних університетів. – Вид. 2, перероб. і доп. / Жалдак М.І., Кузьміна Н.М., Михалін Г.О. – Полтава: «Довкілля-К», 2009 – 500 с.
11. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 3-є видання, доповнене, 2001 р. - 608 с
12. Освітні технології. За ред. О. М. Пехоти. Навчально-методичний посібник. К., А.С.К. 2002. - 255 с.
13. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів /Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320 с.
14. С.В. Глушаков, А.С. Сурядный, Т.С. Хачиров. Учебный курс. Домашний ПК.-Харьков: Фолио, 2004.-495 с.

15. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч.посібник. -К.: Вища шк., 2005. - 239 с.: іл.
16. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. - 528 с. (Альма-матер).
17. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 240 с.
18. Цехмістрова Г.С., Форменко Н.А. Управління в освіті та педагогічна діагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий Дім, 2005. - 280 с.
19. Шадських Ю.Г. Психологія і педагогіка : Навчальний посібник. - Львів: „Магнолія плюс”, 2005. – 320 с.
20. Шкіль М.І., Слєпкань З.І., Дубинчук О.С. Алгебра і початки аналізу (підручник) 10-11 клас – К.: Зодіак – Еко, 2006.

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Укладачі програми:

Сергієнко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, заступник першого проректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Тополя Лариса Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій і програмування НПУ імені М.П. Драгоманова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича практика студентів спеціальності “Освітні вимірювання” - це невіддільна складова освітньо-професійної підготовки магістрів, основним завданням якої є закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, формування у майбутнього магістра професійного вміння приймати самостійні рішення в певних соціальних умовах, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації своєї діяльності.

У період практики закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця з освітніх вимірювань за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Магістр”.

Організацію практичної підготовки майбутніх фахівців регламентують положення та накази про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича практика — це пошукова, практична і дослідницька робота студентів, що передбачає формування та удосконалення професійних умінь і навичок на основі ознайомлення з функціями фахівця з освітніх вимірювань та керівника закладу з оцінювання якості освіти під час роботи у відповідних установах і організаціях; аналіз та узагальнення фактичного матеріалу для підготовки магістерської роботи.

Завдання практики:

- ✓ поглиблення, закріплення та практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін;
- ✓ формування професійної ідентифікації майбутніх фахівців з освітніх

вимірювань, їх професійної самосвідомості;

- ✓ формування вмінь і навичок для реалізації діагностичної, контролюючої та коригувальної функцій керівника;
- ✓ формування та закріплення вмінь складати програму спостереження на основі самостійно сформульованих гіпотез;
- ✓ вивчення технології проведення опитування, інтерв'ю, анкетування, контролю, коригування, перевірки;
- ✓ ознайомлення з технікою застосування методу аналізу документів.

Відповідно до специфіки бази практики практикантам ставляться різні завдання професійної діяльності, що забезпечать формування у магістрів умінь і навичок, передбачених Галузевими стандартами вищої освіти для спеціальності “Освітні вимірювання”.

Після проходження науково-дослідної та педагогічної практики студент **повинен знати:**

- ✓ етапи організації та реалізації професійної діяльності;
- ✓ принципи побудови, планування, організації керівництва закладом з оцінювання якості освіти, контролю та коригування результатів його діяльності;
- ✓ етапи реалізації та проведення заходів з освітніх вимірювань у закладах освіти;
- ✓ особливості проведення заходів з контролю якості освіти;
- ✓ принципи формування висновків і рекомендацій.

Специфіка діяльності конкретної бази практики вимагає від студентів-практикантів сумлінного виконання відповідних завдань для якісного формування відповідних професійних навичок. Після закінчення практики магістр **повинен вміти:**

- ✓ застосовувати загальнотеоретичні та прикладні знання під час розроблення конкретних проектів з діагностичної проблематики;
- ✓ використовувати різні підходи для організації конкретних моніторингових заходів;
- ✓ здійснювати якісну експертизу та оцінювання діяльності закладів освіти;
- ✓ представляти результати практичної діяльності у наукових звітах;
- ✓ планувати проведення заходів з моніторингу;
- ✓ застосовувати математико-статистичні методи для моніторингу якості освіти, для презентації результатів діяльності; використовувати відповідні кількісно-якісні методи емпіричного аналізу отриманих даних;

- ✓ інтерпретувати отримані результати відповідно до поставлених завдань;
- ✓ використовувати комп'ютерні технології у професійній діяльності.
- ✓ здійснювати методичну роботу з навчання вчителів і викладачів засобом моніторингу якості освіти;
- ✓ забезпечувати та здійснювати моніторингову діяльність у середній і вищій школах, спеціальних закладах та установах;
- ✓ створювати засоби для методичного забезпечення моніторингу якості освіти;
- ✓ розробляти рекомендації до створення тестових завдань з оцінювання знань, умінь і навичок учнів і студентів;
- ✓ аналізувати результати педагогічного контролю з метою виявлення резервів покращення якості освіти та оптимізації професійної діяльності навчально-виховних закладів;
- ✓ проводити експертне оцінювання діяльності учнів, студентів, учителів, викладачів зокрема та навчально-виховного закладу в цілому.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика є складовою процесу підготовки магістрів в Інституті інформатики і проводиться на базі сучасних навчально-виховних закладів усіх рівнів, у центрах моніторингу якості освіти, науково-дослідних інститутах, у діагностичних центрах тощо. Вона є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та набуття досвіду самостійної діяльності. Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення для забезпечення одержання достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до характеристик освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» і є обов'язковою для студентів усіх форм навчання.

Магістерська практика студентів регламентується відповідними документами НПУ імені М. П. Драгоманова та Інституту інформатики.

Практика складається з **трьох етапів**.

1. Підготовчий етап.

На цьому етапі викладачі інституту розробляють програму магістерської виробничої практики. На початку семестру, в якому відбувається практика, студенти ознайомлюються з програмою, на її основі разом з керівником-методистом розробляють індивідуальні плани роботи з урахуванням специфіки установи, де відбуватиметься практика. Керівник практики перевіряє і коригує плани згідно з функціональними обов'язками і темою магістерської роботи.

За тиждень до початку практики кафедра комп'ютерної інженерії

організовує настановну конференцію, де визначаються мета і завдання практики. У цей період студенти розподіляються за викладачами (методистами), які керуватимуть практикою.

2. Основний етап.

Робочий день практиканта визначається правилами трудового розпорядку та режимом роботи установи або організації, де він проходить практику. Кожен практикант працює за індивідуальним планом. План магістерської виробничої практики складається так, щоб максимально відтворити всі напрямки практичної діяльності фахівця з освітніх вимірювань. З огляду на зазначене, індивідуальний план студента-практиканта повинен бути спрямований на формування певних умінь і навичок у таких сферах діяльності:

- 1) професійно-освітня робота (навчання здійснювати моніторинг якості освіти у навчальних закладах, підвищення професійної культури учасників навчально-виховного або трудового процесу, розкриття змісту роботи і виконання завдань служб моніторингу освіти тощо);
- 2) науково-дослідна робота (організація та здійснення магістерського дослідження, виконання якісного і кількісного аналізу, обґрунтування висновків тощо);
- 3) практична самостійна професійна діяльність (вивчення умов діяльності закладів моніторингу якості освіти, встановлення та діагностика якості надання освітніх послуг навчально-виховними закладами, з'ясування проблем, що утруднюють діяльність закладів освіти, створення та аналіз засобів з перевірки, контролю та оцінювання якості навчання для навчальних закладів різних рівнів акредитації тощо);
- 4) прогностична діяльність (розроблення, апробація і застосування тестових моделей перевірки якості навчання для різних навчально-виховних закладів з різних навчальних дисциплін; проектування змісту і напрямів індивідуального моніторингу особистості суб'єкта навчально-виховного процесу та складання на цій основі рекомендацій щодо стратегії його подальшої діяльності тощо);
- 5) консультативна діяльність (консультативна допомога в розв'язуванні проблем моніторингу освіти).

3. Підсумковий етап.

Після завершення практики проводиться підсумкова конференція, де студенти захищають звіти про виконання програми магістерської виробничої практики, підтверджуючи їх необхідними документами.

ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

До початку проходження практики студент повинен ознайомитися із метою та завданнями практики, визначитися з місцем її проходження та одержати від керівника зразки оформлення необхідних документів.

Для успішної реалізації мети і завдань, передбачених програмою практики, студент-практикант повинен:

- ✓ суворо дотримуватися режиму роботи установи, де він проходить практику;
- ✓ виконувати завдання у визначений термін;
- ✓ у визначений термін подати керівнику практики такі матеріали:
 - звіт про виконання програми та індивідуального плану практики (додаток 2);
 - щоденник проходження практики (додаток 3);
 - відгук керівника практики про діяльність магістра упродовж практики.

У разі захворювання або з інших причин, що перешкоджають студенту-магістру успішно пройти практику, йому надається право повторити її без відриву від навчання (за умови подання відповідної довідки, лікарняного листа тощо).

OBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Керівник практики від інституту:

- ✓ ознайомлюється із закладом, де студенти проходять практику;
- ✓ проводить інструктаж студентів щодо порядку проходження практики;
- ✓ ознайомлює студентів із системою звітності про практику та з вимогами до виконання її завдань;
- ✓ допомагає студентам-практикантам виконувати поставлені завдання;
- ✓ забезпечує високу якість проходження практики відповідно до програми;
- ✓ контролює проходження студентами практики;
- ✓ аналізує й оцінює звітну документацію магістрів;
- ✓ складає і подає на кафедру письмовий звіт про результати магістерської практики.

Керівник практики від базової установи:

- ✓ організує проходження студентами практики у взаємодії з керівником практики від інституту;
- ✓ проводить інструктаж практикантів з питань охорони праці та дотримання техніки безпеки;
- ✓ ознайомлює студентів з діяльністю і перспективами розвитку установи;

- ✓ забезпечує студентів необхідними документами, технічними засобами для виконання програми та завдань практики;
- ✓ контролює виконання студентами програми практики та індивідуального плану, подає їм всебічну консультативну і методичну допомогу;
- ✓ контролює ведення студентами щоденників проходження практики, підготовку звітів, дає розгорнуту характеристику їх діяльності упродовж практики.

Програма практики

I. ПРАКТИКА У НАУКОВО–МЕТОДИЧНОМУ ЦЕНТРІ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

На цьому етапі практики студент повинен:

1. Ознайомитися: з вищим навчальним закладом, особливостями роботи університету, інституту, факультету; розкладом занять, навчальним планом і робочим планом викладача, який керує практикою студента; видами а результатами контролю за якістю знань студентів, моніторингу діяльності викладачів та підрозділів навчального закладу. Отримані відомості зафіксувати в щоденнику.
2. Відвідати заняття досвідченого викладача, зокрема заняття, що має на меті підсумковий контроль за якістю знань студентів, та здійснити його аналіз.
3. Провести самостійне заняття, що передбачає контроль за якістю навчання (лекційне, семінарське або практичне), на якому повинні бути присутні керівник практики та інші практиканти. З метою оцінювання ефективності проведеного навчального заняття, обговорити його (додаток 4). Результати обговорення занести до протоколу, в якому детально описати як позитивні моменти, так і зауваження та побажання щодо удосконалення професійних навичок студента-практиканта. Протокол відвідування заняття додається до звітної документації практиканта.

II. ПРАКТИКА В УКРАЇНСЬКОМУ ЦЕНТРІ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ (УЦОЯО)

1. Ознайомитися із: загальними принципами діяльності Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО), його керівництвом і підрозділами; розробленими та апробованими моделями зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) навчальних досягнень учнів загальноосвітніх навчальних закладів для створення умов рівного доступу до вищої освіти; банком

тестових завдань; способами поширення знань про зовнішнє незалежне оцінювання серед учнівського загалу і педагогічної громадськості тощо.

2. Вивчити питання, що стосуються:

- ✓ Підготовки до здійснення зовнішнього незалежного оцінювання;
- ✓ проведення моніторингу якості освіти;
- ✓ проведення соціально-психологічних досліджень та атестації педагогічних працівників;
- ✓ ведення реєстру осіб, які пройшли зовнішнє незалежне оцінювання;
- ✓ оформлення і видачі особам, які пройшли зовнішнє незалежне оцінювання, сертифікатів;
- ✓ надання інформації про результати зовнішнього незалежного оцінювання за запитами загальноосвітніх навчальних закладів та вищих навчальних закладів.

3. Підготувати та взаємооцінити тестові завдання з однієї з дисциплін (за вибором студента) шкільного курсу.

Звітна документація та оцінювання

Звіт про проходження практики студенти оформлюють самостійно і подають керівникам практики від базової установи та від Інституту для підпису. Керівник практики від інституту складає рецензію, де зазначає ступінь виконання студентом магістратури програми практики, рівень оволодіння методами дослідження і рівень набутих навичок.

Інші документи про практику (щоденник проходження практики, пропозиції та матеріали, підготовлені студентами і прийняті для використання у практичній роботі бази практики, характеристика на кожного студента) також мають бути підписані керівником від бази практики і завірені печаткою. Документи передаються викладачеві, який здійснював керівництво магістерською практикою від інституту.

Захист звіту про практику відбувається на підсумковій конференції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про освіту”.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій: модульне навчання. — К., 1993.
3. Симонов В. П. Диагностика личности и профессионального мастерства преподавания. — М., 1995.
4. Якутин В. А. Обучение как процесс управления. — Л., 1988.

РЕЙТИНГОВИЙ РЕГЛАМЕНТ ІНСТИТУТУ ІНФОРМАТИКИ**Шкала відповідності**

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Визначення	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
A	90 – 100	Відмінно	5 (відмінно)	Зараховано
B	80 – 89	Дуже добре	4 (добре)	
C	70 – 79	Добре		
D	65 – 69	Задовільно	3 (задовільно)	
E	60 – 64	Достатньо		
FX	35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	2 (незадовільно)	Незараховано
F	1 – 34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом		

Кредитно-модульна система – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю якості знань та вмінь і навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи. Кредитно-модульна система має за мету поставити студента перед необхідністю регулярної навчальної роботи протягом усього семестру з розрахунком на майбутній професійний успіх.

Навчальний модуль – це логічно завершена, відносно самостійна, цілісна частина навчального курсу, сукупність теоретичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою навчально-методичного та індивідуально-технологічного забезпечення, необхідним компонентом якого є відповідні форми рейтингового контролю.

Кредит (залікова одиниця) – це уніфікована одиниця виміру виконаної студентом аудиторної та самостійної навчальної роботи (навчального навантаження), що відповідає 36 годинам робочого часу.

Рейтинг (рейтингова оцінка) – це кількісна оцінка досягнень студента за

багатобальною шкалою в процесі виконання ним заздалегідь визначеної сукупності навчальних завдань.

Рейтингова система оцінювання (PCO) – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного (проміжного) та семестрового (підсумкового) контролю, з наступним переведенням оцінки в балах у оцінки за традиційною національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання поточної, контрольної, підсумкової, підсумкової семестрової модульних рейтингових оцінок, а також екзаменаційної та підсумкової семестрових рейтингових оцінок.

Поточна модульна рейтингова оцінка складається з балів, які студент отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння даного модуля – виконання та захист індивідуальних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), лабораторних робіт, виступи на семінарських та практичних заняттях тощо.

Контрольна модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання модульної контрольної роботи з даного модуля.

Підсумкова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок з даного модуля.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) як сума підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів.

Екзаменаційна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка визначається як сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної (залікової – у випадку диференційованого заліку) рейтингових оцінок (в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS).

Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, яка викладається протягом декількох семестрів, визначається як середньозважена оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах з наступним її переведенням у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до додатку до диплому фахівця.

Якщо студент з поважних причин, що підтверджено документально, був відсутній на заняттях, він має право на одне перескладання з можливістю отримання максимальної кількості балів. Термін перескладання визначається викладачем.

Якщо впродовж семестру студент пропустив значну кількість занять, не має оцінок за виконання модулів, у відповідних графах „Відомості обліку успішності КМСОНП” виставляються „0”, а у графі екзамену – відмітка про не допуск до нього.

Залік та екзамен є формами підсумкового контролю результатів навчання студентів і мають на меті перевірку системності засвоєння програмового матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Для запобігання репродуктивного характеру перевірки знань та умінь при проведенні заліку та екзамену передбачається використання теоретичних і практичних запитань, задач різного ступеня складності, а також творчих завдань з метою виявлення можливих рівнів засвоєння студентами змісту навчального курсу.

Відмітка „зараховано” виставляється студенту при умові виконання вимог, передбачених у змісті навчальної програми, а саме:

- регулярному відвідуванні лекційних, практичних, лабораторних занять або їх негайному відпрацюванні, своєчасному складанні колоквиумів, лабораторних робіт та інших форм поточного контролю, виконанні контрольних і розрахункових робіт з позитивними результатами;
- поглибленні набутих знань у процесі самостійної роботи, опрацюванні наукової інформації;
- засвоєнні змісту навчального курсу в обсязі, передбаченому галузевим стандартом вищої освіти.

Відмітка „незараховано” виставляється студенту в тому випадку, якщо його навчальна діяльність не відповідає вище означеним вимогам.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЛИСТА ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Директору _____
(повна назва інституту)

(прізвище та ініціали)

(прізвище та ініціали студента)

Група _____

Спеціальність _____

Форма навчання _____

Прошу дозволити проходження _____ в термін
(вказати вид практики)

з “ ___ ” _____ по “ ___ ” _____ на базі _____
(повна назва закладу)

Керівник практики від _____
(повна назва бази практики)

(прізвище та ініціали, посада)

Погоджено:

(підпис керівника практики (прізвище та ініціали) від бази практики)

“ ___ ” _____
(дата)

(підпис керівника практики (прізвище та ініціали) від навчального закладу)

“ ___ ” _____
(дата)

МП

(підпис студента)

“ ___ ” _____
(дата)

Лист надсилається в інститут на ім'я директора інституту за 1,5 – 2 місяці до початку практики.

ЩОДЕННИК СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Щоденник розроблено за формою, визначеною “Положенням про практику студентів НПУ імені М. П. Драгоманова”, і містить такі складові:

- ✓ перша сторінка, де визначено вид практики студента, навчальний підрозділ, курс, групу, спеціальність;
- ✓ направлення на практику;
- ✓ календарний план проходження практики;
- ✓ звіт про виконання програми практики;
- ✓ відгук керівника практики від бази практики з оцінкою роботи студента;
- ✓ відгук керівника практики від інституту про роботу студента;
- ✓ основні положення практики;
- ✓ правила ведення й оформлення щоденника.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ЗВІТУ ПРО
ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ**

_____ (вид практики)

студентом спеціальності _____
Інституту інформатики

ЗВІТ

про виконання програми _____ практики

_____ (вид практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Групи _____

Спеціальність _____

Кваліфікаційний рівень _____

База практики _____
(повна назва)

Керівник практики від бази практики _____
(посада, прізвище, ініціали)

Керівник практики від інституту _____
(посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищений

“__” _____ 200_ р.

(підпис)

Навчально-методичне видання

Сергієнко Володимир Петрович
Кухар Людмила Олександрівна

**Навчально-методичний комплекс програм та документів
щодо підготовки магістрів
зі спеціальності 8. 18010022 «Освітні вимірювання»**

Матеріали подано в авторській редакції